

fuzinar

Leto XXI

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1984

Št. 2

CENITI SEBE IN NAROD

Slovenski kulturni praznik je posvečen spominu dr. Franceta Prešerna, pesnika, ki je izdal komaj za droben knjigo poezij. Zložil jih je več, vendar je dobro presodil, kaj je vredno spomina in kaj ne. Literarnim zgodovinarjem je žal, ker jim manjka gradiva za analizo njegove umetniške rasti in ustvarjalnih postopkov, pesnikova slava pa ni zagadela nič manjša. Nasprotno, Prešeren je prvak med slovenskimi pesniki tudi zato, ker med njegovimi stvaritvami ni nobene, ki bi zaradi umetniške nedognosti, neskladnosti oblike z vsebino, neizvirnosti ali izpovedne nemoči delala sramoto svojemu ustvarjalcu.

Danes so za slovensko umetnost neprimerno boljši časi, kot so bili pred sto in več leti, pa ne moremo reči, da bi bila bistveno bolj spoštovana kot tedaj. So zunanji vzroki za to: ljudje se bolj zanimajo za napredek tehnike kot za »večne« dosežke umetnosti, hočejo več imeti in laže živeti, ogibajo se nerazumljivega. Največ krivde za tako nespoštovanje pa je v ustvarjalcih samih.

So taki, ki se izgubljajo v svojem ustvarjalnem blodnjaku in dajejo na svetlo nerazumljive »umetniške« iztrebke, pa se izgovarjajo, češ, saj tudi Prešerna v njegovem času niso razumeli. So taki, ki ponavljajo tisočkrat izpete melodije, z njimi trkajo na porabniška srca in izvabljajo potoke solz. Slavo združujejo z denarjem in pozabljajo, da resnična umetnost nikoli ne more biti plačana, saj presega čas. So tudi taki, ki hočejo biti po vsej sili izvirni. Zaničujejo vse, kar je domače in prevzemajo iz tujih kultur. Pozabljajo, da plemenit cvet ne zraste na polju, ki ni primerno za njegovo rast. In še taki so, ki v nepremagljivi želji po slavi lepijo svoje ime pod tuje izdelke. Njihova slava se hitro sprevrže v svoje nasprotje.

Ni pomembno, kako snov kdo obdeluje. Dati ji mora svoj obraz, ki bo enkraten in večni. Čez sto in več let bodo ocenjevali, kdo izmed današnjih ustvarjalcev je prispeval svoj delež v zakladnico slovenskega naroda. Če še sploh bo kdo, ki bi sodil in ocenjeval? Narod bo, če bo še svet. Če bodo le ustvarjalci, ki bodo znali ceniti sebe in — svoj narod.

Mojca Potočnik

VOLILNA KONFERENCA OO ZSS:

Težje razmere – večja aktivnost

Iztekel se je mandat dosedanjim članom konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Ravne. Na volilni konferenci, ki je bila 27. januarja 1984, je bivše vodstvo podalo poročilo o aktivnosti v obdobju 1982-84. Iz poročila in razprav izhajajo skupna ugotovitve, da je sindikat deloval v času neugodnih gospodarskih in političnih razmer, ki so zahtevale večjo aktivnost in angažiranost vsakega aktivista za hitrejše in učinkovitejše urejanje obstoječih razmer. Ugotovili so, da se je večina občnih zborov in letnih konferenc, ki pregleduje enoletno delo osnovnih organizacij, kritično opredelila

do lastnih slabosti, ki naj bi se razreševale v lastnih delovnih okoljih in ne z zunanjo intervencijo. Tako za svoje težave tudi niso krivili drugih. Sindikatu še vedno povzroča največ problemov neuresničevanje skupno dogovorjene politike. V preteklem mandatnem obdobju jim ni uspelo enakomerneje porazdeliti nalog in obremenitev med vodstvom in člani osnovnih organizacij. Prav tako je ponekod še premajhna zavzetost za politično in samoupravno delovanje. Šepa tudi koordinacija med političnim in samoupravnim delovanjem. Prevelika splošnost sprejetih sklepov onemo-

goča njihovo uresničevanje v praksi. Ob tem se dogaja, da so načelno vsi za sprejete sklepe, zataknje pa se pri njihovem uveljavljanju. Zato bi morali pri oblikovanju neke naloge pritegniti vse subjekte, ki sodelujejo

pri uresničevanju. Le tako bo mogoče posamezno usmeritev toliko objektivirati, da bo uresničljiva v praksi. Nekatere naloge prehajajo v novo mandatno

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ustvarjanje

(Nadaljevanje s 1. str.)

obdobje, ker bodisi niso bile izpeljane ali pa so stalne.

Poleg naštetih slabosti je sindikat dosegel nekaj pomembnih uspehov. Rezultati gospodarjenja v preteklem letu kažejo, da se akcijski program gospodarske stabilizacije zadovoljivo izvaja. Še več pozornosti bi morali nameniti doslednemu uresničevanju tehnološke in delovne discipline, zmanjšanju neuspele proizvodnje in izmečka, ustreznemu delovnemu času, nagrajevanju kakovostnega dela, izkoriščanju nezasedenih zmogljivosti, varčevanju z energijo in materialom in podobno.

Napredovali smo pri spremljanju rezultatov gospodarjenja. Kazalci so bolj objektivni in uporabni pri komentiranju podatkov in pri časovni pripravi informacij za odločanje.

Restriktivna politika delitve sredstev za OD in skupno porabo ne zagotavlja boljših življenjskih in varstvenih razmer delavcev. Ob zadovoljivi materialni podlagi pa je železarni uspelo obdržati sprejemljive cene letovanj, dodeliti socialne pomoči in vlagati v izboljšave delovnih in ekoloških razmer. Dogradili smo nekaj stavb in naprav družbenega standarda in vlagali v gradnjo stanovanj v družbeni in zasebni lasti.

Analiza socialnega stanja zaposlenih omogoča dolgoročno socialno politiko, sprejeti zakon skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in statut pa uspešno reševanje invalidske problematike.

Močna zavora hitrejšega razvoja delegatskega sistema je vse večje administriranje, ki bi ob odgovornejšem in hitrejšem dogovarjanju in sporazumevanju sploh ne bilo potrebno.

Družbenoekonomski odnosi se le počasi udeležujejo. Zaostajamo pri uveljavitvi skupnega prihodka v DO, neposredni svobodni menjavi dela, konceptualizaciji minulega dela, sistemu osebnega prispevka ter povezovanju znotraj in izven železarne.

SLO in DS je bolj organizirana, dejavniki pa bolj usposobljeni. Več bo treba storiti za zavarovanje družbene lastnine.

Na konferenci so izvolili stalne delegate konference iz vseh tozdov in člane organov. Predsednik konference OO ZSS Železarne Ravne je postal **Franjo Miklavc** iz tozda Kovačnica, podpredsednik **Jože Trokšar** iz Jeklovleka, sekretar pa je **Slavko Rose** iz del. skupnosti KSZ.

(Vir: poročilo in razprave na volilni konferenci OOOZSS Železarne Ravne)

OB ROB PRIHODNOSTI

Vsako dejanje v tem trenutku je istočasno že preteklost. Tako torej živimo objektivno dokazljivo predvsem s preteklostjo, z malo sedanosti in skorajda nič prihodnosti. Osnovni cilj vsakega urejenega in usmerjenega sistema, naj gre pri tem za človeka, organizacijo združenega dela, družbenopolitično skupnost ipd., pa je perspektiva obstoja in razvoja. V bistvu je vsaka zavestna aktivnost kateregakoli ciljno usmerjenega sistema kot tudi samo ohranjanje njegove funkcionalne sposobnosti delovanja na neki način priprava za bodočnost. Vsakdo si želi zavarovati in utrditi svoj obstoj in čim boljše pogoje življenja v prihodnosti. Za doseganje tega materializiranega cilja uporablja bolj ali manj usmerjeno svojo energijo in izrablja njemu dosegljivo množico podatkov in informacij. Torej: bodočnost se je že pričela (ona se vedno začneja) in vse, kar smo delali v preteklosti in kar delamo in načrtujemo ta trenutek, bo imelo svoje posledice na naša stanja in hotenja v prihodnjih časovnih razdobjih.

Da bomo čim bolj racionalno delovali v smeri zelene bodočnosti, moramo nam pomembne elemente prihodnosti spoznavati, predvideti in poskušati usmeriti njihov razvoj. Temu v znanosti pravijo proces prognoziranja, ki ima v sodobnem svetu pomembno vlogo. Predvsem je nujno, da v sistemu poznamo dolgoročni koncept družbenega, tehnološkega, kulturnega, ekonomskega in drugih oblik razvoja. Del tega vsebuje program dolgoročne ekonomske stabilizacije v Jugoslaviji, ki na neki način tudi opravlja

napake gospodarske politike v preteklosti in hkrati predlaga smer gospodarskega razvoja v prihodnosti. Iz tega programa izhaja, da moramo vse, kar je bilo narobe ali pa je čas že zdavnaj prerasel, ponovno pregledati, inovirati ter posodobiti. Tu gre predvsem za vlogo denarja (dinarja), sistema in politike cen, primarne emisije, tehnološkega razvoja, preprečevanja monopolov, upoštevanja in vloge enotnega jugoslovanskega tržišča, vračanje motivacije za produktivno, kvalitetno in inovativno

NAŠA TEHNOLOGIJA V INDIJI

Saber Tools Limited

REGISTERED OFFICE
SABERWAL HOUSE
(8TH FLOOR)
55B, MINZA GHALIB STREET
CALCUTTA-700 016
TELEPHONE
CABLE: "STEELCUT"

FACTORY: BLOCK-D, PLOT NO: 32-C, KALYANI, DIST: NADIA, WEST BENGAL.

In Technical Collaboration with

ZELEZARNA RAVNE, YUGOSLAVIA.

Pred časom smo v Indijo prodali našo tehnologijo (know — how) za izdelavo industrijskih nožev, krožnih in frikcijskih žag. Indijci so na tej osnovi zgradili dve tovarni: SABER TOOLS LTD. in DEEPEEJAY LTD. Domačo opremo so v njih že zmontirali, uvoženo pa naj bi v prvih mesecih letos.

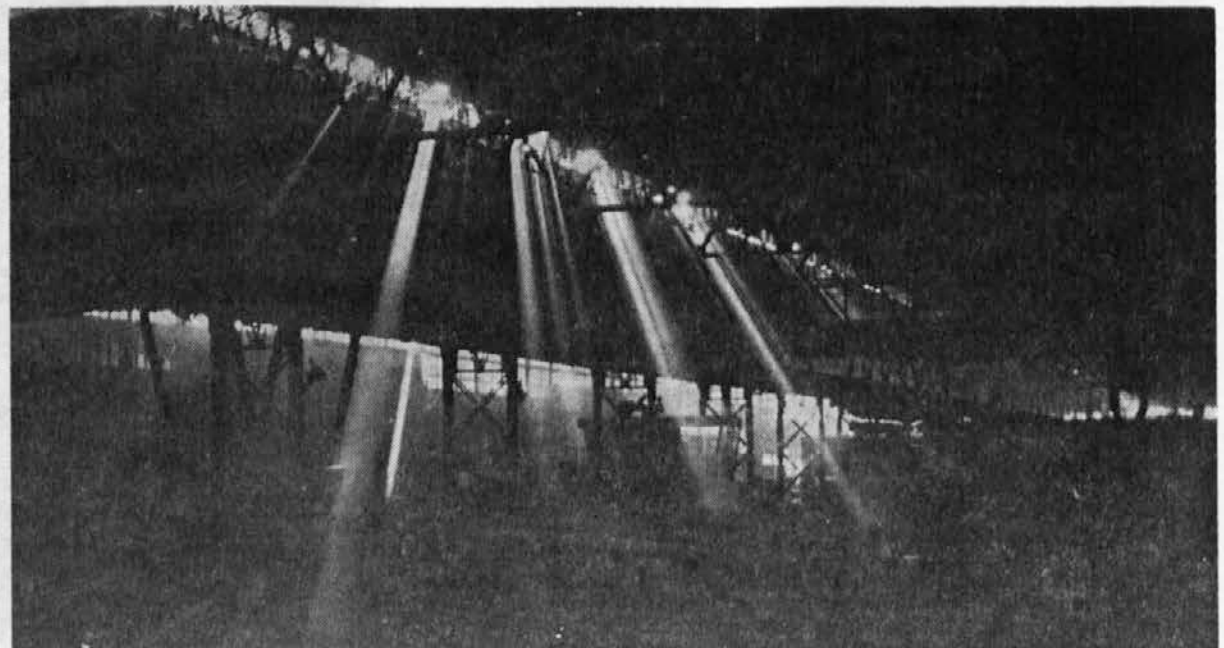
Po pogodbi bomo pet let dobivali 2,5% vrednosti prodane proizvodnje. Enako, če ne še pomembnejše pa je dejstvo, da smo storili prvi korak v sodelovanju z deželami v razvoju, da se naš znak pojavlja na firmškem papirju Saber Tools Ltd, da se torej naše ime začneja pojavljati na novih tržiščih in da se nam v daljši prihodnosti utegne ta trg tudi odpreti.

delo, demografska vprašanja, itd. Hkrati pomeni bistveno spremembo pri razvijanju tako republiških kot zveznega etatizma. Močno se zavzema za ponovno krepitev in razvoj samoupravljanja, v katerem morajo združeni delavci in kmetje postati subjekt v celoti. Na drugi strani pa zahteva večjo kontrolno vlogo države v smislu spoštovanja in izvajanja skupno dogovorjenega. Uresničevanje vsega, kar obsega načrt stabilizacije, je odvisno od našega doslednega izvajanja iz njega izhajajočih nalog ob treznem upoštevanju vsakdanjih življenjskih problemov posameznih sredin. Prvi uspehi in problemi so že vidni (večanje izvoza, uporaba lastnega znanja, politike cen...).

V organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih pripravljamo dolgoročne plane razvoja. Ti morajo vsebovati perspektivo posamezne sredine do leta 2000, pa tudi dalje, če obstajajo za to informacije z dovolj veliko verjetnostjo. V teh dokumentih bomo na podlagi nam znanih dejstev

in stopnje verjetnosti bodočih dogodkov napovedali naš razvoj v bodočnosti, pa naj gre za razvoj tehnologije, poslovanja, kulture, izobraževanja, varovanja okolja, družbenega standarda, izrabo prostora, razvoj transporta itd. Osnova teh načrtov bo še vedno samo kvalitetno fizično in umsko delo vseh delovnih ljudi, povezano v optimalni organizaciji. Zelo pomembno bo vedeti, kaj, za koga in kako delati, v kateri smeri združevati in plemeniti razvojne, proizvodne, tržne in ostale potencialne.

Povsem jasno je postalo, da če bomo še nadalje zamujali pri uporabi in razvoju (tudi izdelavi) robotov, mikroelektronike, moderne kemije, mikrobiologije, genetike itd., bomo imeli kmalu še večje gospodarske in druge težave, kot jih imamo danes. Ni treba posebej široko prikazovati, kako hiter je bil znanstveno-tehnični razvoj v zadnjih desetletjih; v 50-tih se je rodila tranzistorska tehnika, desetletje kasneje je kompjuterska tehnologija obvladovala svet, danes pa je mikroelektronika v popolnem

Naravna svetloba

razcvetu. V zadnjem desetletju robotika z avtomatizacijo že vodi večino moderne industrije v razvitih državah, eksplozija mikrobiologije v genetiko pa ima že kar zastrašujoče smeri. Zavedajmo se, da četrte tehnične revolucije ni več mogoče zaustaviti. Kdor se ne bo pravočasno vključil v njene tokove, bo ostal na slepem tiru. Toda najhujše bo, če bomo kot država, kot organizacija združenih proizvajalcev zunaj teh procesov, če jih ne bomo dovolj poznali in množično obvladovali sebi v korist in splošno blagostanje. Nekateri (npr. Revans) prikazujejo merilo družbenega napredka tako, da mora biti stopnja rasti vseh znanj v sistemu večja od stopnje njegovih sprememb. V nasprotnem primeru zapade sistem v kaos.

Ob tem pa nikoli ne smemo pozabiti, da s prodiranjem računalniških spominov in ogromne hitrosti računskih operacij, integriranih vezij, laserskih naprav in orožij prihaja do bolečih in nevarnih strukturnih sprememb v naravi, družbi in človeku, ki prav lahko še resneje kot kdajkoli v preteklosti ogrozijo človekovo svobodo in življenje. Orwellova zgodba o letu 1984 dobiva večkrat skoraj realno podlago, še posebno, če pomislimo tudi na ogromne, nepotrebne in neskončno škodljive posledice kopičenja jedrskega orožja. Zato je vsak korak sporazumevanja med velesilami in vseh držav v

okviru OZN v zmanjševanju oboroževanja katerekoli vrste najpomembnejši dogodek za ljudi.

Naš jutri je močno vtkan v celotno svetovno dogajanje. To omogočajo in pogojujejo tudi sodobni telekomunikacijski sistemi. Vedno bolj smo samo element zemeljskega sistema, ki pa imamo pomembno vlogo, še posebej kot neuvrščena država. Delujemo in živimo humano v smeri napredka in boljšega življenja vseh ljudi.

Kaj torej načrtovati v naši železarni za leto 2000 in dalje? Predvsem izboljšati in razvijati naše medsebojne človeške odnose v smeri popolnega samoupravljanja združenih delavcev in več vlagati v znanje. Podeseteriti in postoteriti moramo naše znanje vseh vrst in ga uporabljati, pa bomo morda uspešni tudi v enaindvajsetem stoletju! V prihodnje bomo dosegali razvoj proizvodnih sil in povečanje produktivnosti, kvalitete, konkurenčnosti in izvoza samo z bolj sistematičnim in množičnim vključevanjem tehnološkega napredka ter večanjem naše ustvarjalne sposobnosti dela. To pa ne gre brez nenehnega izobraževanja in ustrezne širše družbene motiviranosti. Zato je bodoči razvoj železarne še kako soodvisen tudi ob prizadevanj, hopenj in napredka ožjega in širšega okolja!

Gvido Kacel

Brusilka

Naše delo v decembru

V decembru smo zaostali za predvidenim planom skupne proizvodnje 4,7 odst., v kumulativni 4,4 odst. Odprema je bila presežena za 0,3 odst. v kumulativni zaostanek 1,5 odst. Fakturirano realizacijo smo presegli za 43,8 odst., v kumulativni 15,2 odst. Pri izvozu smo pri dolarški vrednosti dosegli 77,1 odst., v kumulativni 76,0 odst., pri dinarjih 122,9 odst., v kumulativni 93,4 odst. Vredno-

stni plan prodaje na domačem trgu je bil presežen za 51,7 odst., v kumulativni 23,4 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

Zaradi redukcije električne energije so v Jeklarni imeli pre-

cejšen izpad proizvodnje. Stanje pri starem železu in drugih surovinah je bilo dokaj ugodno. Tudi količina neuspele proizvodnje je bila znatno manjša kot v preteklih mesecih. Z 10,3 odst. presežkom mesečne proizvodnje je Jeklolivarna v kumulativni zaostala za predvidenim planom le 0,1 odst. Pomanjkanje vložka ter droben asortiment na srednji in lahki proggi sta zavrla proizvodnjo v Valjarni, vložka pa je primanjkovalo tudi v Kovačnici in Jeklovleku, kjer prihaja

do vedno pogostejših strojnih okvar.

Od mehanskih tozdov so predvideni mesečni plan presegli Stroji in deli, Pnevmatični stroji in Vzmetarna. Pri Industrijskih nožih pa je zaostala le proizvodnja gredic. Naši zunanji tozdi količinskega plana niso dosegli. V TRO predvsem zaradi uporabe preostalega letnega dopusta, Kovinarstvo in Armature pa zaradi spremembe proizvodnega programa.

OSKRBA Z ENERGIJO

V decembru je bila oskrba s primarnimi mediji dokaj zadovoljiva, tako da zaradi nekoliko omejenih dobav ni bilo zastojev. Dobavljen pa ni bil le butan-propan. Vendar so bili vsi porabniki v železarni oskrbljeni z zadostnimi količinami tako s primarno kot s sekundarno energijo.

V decembru je bilo porabljeno:

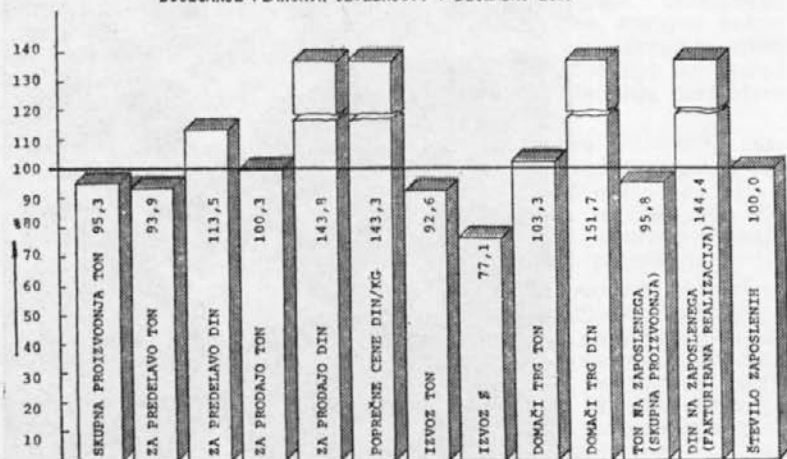
- elektro energije 19.568.070 kWh
- zemeljskega plina 5.366.150 Sm³
- butan propana 30.070 kg
- mazuta 1.327.520 kg
- koksa 4.000 kg
- karbida 15.750 kg
- kurilnega olja 39.801 l
- hladilne vode 1.165.308 m³

Proizvedeno pa:

- acetilena 4.410 m³n
- higienske tople vode 15.750 m³
- kisika 409.191 kg
- komprim. zraka 4.573.000 m³n

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	dec.	kumul.	dec.	kumul.	dec.	kumul.	dec.	kumul.	dec.	kumul.	dec.	kumul.
JEKLARNA	97,5	96,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	110,3	99,9	138,2	103,9	215,8	134,8	78,8	99,4	127,7	123,2	237,7	137,7
VALJARNA	92,8	94,0	101,5	98,8	135,2	119,3	85,3	68,8	137,8	87,6	134,3	130,2
KOVAČNICA	87,3	99,5	88,0	106,9	134,6	131,1	54,3	69,6	89,4	82,3	146,2	143,6
JEKLOVLEK	91,4	93,2	93,6	93,0	139,0	110,7	109,3	75,8	171,9	91,9	129,6	114,1
ORODJARNA	73,3	87,5	59,4	89,7	104,2	97,3	-	0,2	-	0,3	117,4	109,6
STROJI IN DELI	111,3	94,8	94,6	91,7	135,0	111,8	76,4	97,5	124,2	118,9	143,6	106,0
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	102,3	93,7	121,8	90,0	145,7	97,6	123,8	74,3	204,2	97,1	97,0	98,5
- GREDECE	6,0	92,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	67,1	93,0	121,8	90,0	145,8	97,7	123,8	74,8	204,2	97,1	96,9	98,3
PNEVMATIČNI STROJI	111,6	99,0	114,9	97,5	138,4	110,7	-	21,6	-	24,3	147,2	116,2
VZMETARNA	110,8	88,3	100,7	88,3	162,7	109,7	42,9	27,6	70,1	35,2	193,4	134,4
T R O	84,5	105,5	88,6	93,2	104,5	101,1	57,8	85,7	94,4	107,5	106,8	99,6
KOVINARSTVO	85,5	90,4	95,0	94,5	141,4	107,7	-	-	-	-	146,7	111,7
ARMATURE	44,4	74,0	64,5	74,2	117,3	89,1	28,2	41,5	57,9	59,2	281,4	171,8
BRATSTVO VARVARIN	65,7	44,7	64,7	39,9	119,3	51,2	-	-	-	-	131,3	56,3
KALILNICA	-	-	-	-	107,4	113,6	-	-	-	-	107,4	113,6
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	338,2	111,8	-	-	-	-	338,2	111,5
DELOVNA ORGANIZACIJA	95,3	95,6	100,3	98,5	143,8	115,2	77,1	76,0	122,9	93,4	151,7	123,4

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V DECEMBRU 1983

PRODAJA DOMA

Plan prodaje na domačem trgu je bil presežen za 3,3 odst., v kumulativni 6,3 odst. Vrednostno za 51,7 odst., v kumulativni 23,4 odst., kar gre predvsem na račun zvišanja prodajnih cen. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, v nekaterih tozdihi imajo precejšnje težave z zaostanki. Naročil pa primanjkuje za stiskalnice, temu je vzrok spremenjena investicijska politika. Enake težave se pojavljajo tudi pri strojih za predelavo, kjer naročila prav tako upadajo.

NABAVA

Z dobavami starega železa ni bilo težav, primanjkuje le legiranih odpadkov ter domačih ferolegur. Vzrok je redukcija el. energije pri proizvajalcih.

Oskrba z livarskimi peski je zadovoljiva, izboljšala se je tudi kvaliteta, primanjkovalo je magnezitnih materialov.

IZVOZ

V decembru smo dosegli na konvertibilnem tržišču 80. odst. načrtovani izvoz.

Kljub temu, da je bila vrednostno največja realizacija iz tozda Valjarna, beležimo konec leta velike kasnitve, in to predvsem pri vezanih — kompenzacijskih poslih, kjer bi morali dobavne roke še posebej skrbno izpolnjevati.

Glede na mesečni načrt sta količinski in vrednostni izvoz presegla tozda Jeklovlek in Armature. Toz Ind. noži in TRO sta količinski izvoz sicer presegla, vendar vrednostno načrta nista izpolnila zaradi nizkih cen in neustreznega asortimenta.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V decembru je znašal izkoristek delovnega časa 80,44 odst., odsotnosti 19,56 odst. Odsotnosti so bile porazdeljene takole:

- letni dopust 10,63 %
- izredno plačani dopust 0,47 %
- službena potovanja 0,22 %
- bolezni do 30 dni 3,85 %
- bolezni nad 30 dni 3,20 %
- druge plačane odsot. 0,90 %
- neplačane odsotnosti 0,29 %

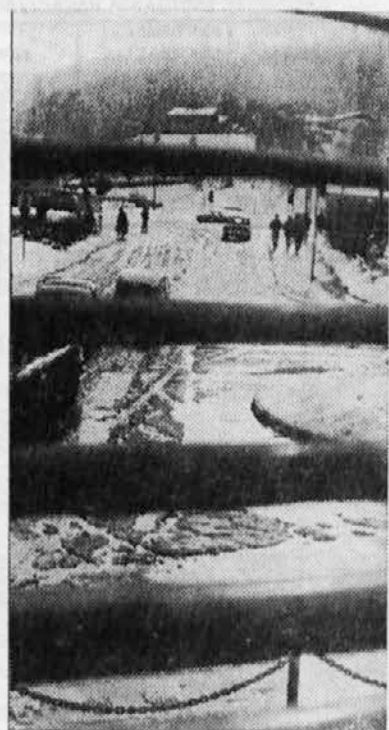
Čeprav so si vsi tozdi izvozniki prizadevali, da v decembru čim več izdelajo in odpremi, ter se predvidenemu planu čim bolj približajo, zamujenega v prejšnjih mesecih ni bilo mogoče nadoknaditi.

Prav tako so ostale na zalogi v špediciji večje količine paličastega jekla v valjani, kovani in brušeni izvedbi za naročnike iz Zah. Nemčije, ki so zaradi praznikov, inventur in izkoriščenosti inozemskih špediterskih kontingentov odložili prevzem izdelanega materiala v I. kvartalu 1984.

UVOZ

Kljub temu, da smo v decembru morali odplačati okoli 1 mio \$ kreditnih obveznosti, smo lahko zagotovili najnujnejši uvoz repromaterialov. SSNO je participiral z okoli 4000.000 \$ pri nabavi ferolegur, dobavljene pa so bile tudi vse druge pošiljke legiranih materialov in naročil za IV. kvartal. Elektrode so bile zagotovljene iz aranžmajev TAM in UNIOR, prispel pa je tudi nikelj iz ZSSR in Bolgarije.

Poslovno leto 1983 smo zaključili z okoli enomesečno zalogo — to je že kritična zaloga, saj se za normalno šteje dvomesečna zaloga A-materialov.

Februarski vsakdan

BESEDA TOZDOV

KOMENTIRAMO REZULTATE L. 1983

Inž. Anton Godec, ravnatelj tozda Jeklovlek:

»V preteklem letu nam je primanjkovalo okrog 1000 ton vložka iz Valjarne. Kljub temu se je s selekcijo naročil iz visoko legiranega materiala povečala realizacija. Ugotavljamo, da ni vsega kriva Valjarna, ampak tudi Jeklovlek, ki ni imela primernih legur za izdelavo sprejetih naročil kvalitete jekla. Ko je imela Valjarna plan valjanja po dimenzijemskemu materialu, ni dobila vložka za tisti material. Ko pa so v topilnici delali tak material, je imela Valjarna spremenjen program. Tako smo morali kombinirati stara in nova naročila, da nam stroji niso stali.

Positivni premiki glede na leto 1982 so: proizvodnja je bila večja za 2 %, izplen za 0,5 %, blagovna za 2,7 %. Tonažni izvoz se je zvišal za 18, vrednostni pa za 24 %. Izmeček se je zmanjšal od 1,4 na 0,2 t. Produktivnost se je povečala za 1 %, pri čemer pa smo imeli 1 % več zaposlenih.

V primerjavi s planom 83 smo eksterno realizacijo zvišali za 11 %, število zaposlenih pa zmanjšali za 2,9 %. Skupna proizvodnja je bila 7, blagovna 11, tonažni izvoz 20 in vrednostni izvoz 24 % nižji, kot smo predvideli.

Anton Godec, ravnatelj tozda Jeklovlek

Decembra nam zaradi pomanjkanja vložka ni uspelo doseči planirane tonaže, realizacija pa je bila 40 % nad plansko, kar je posledica ugodnega asortimenta. Uresničili in presegli smo izvozne obveznosti. Izvozna tonaža je bila višja za 19, realizacija pa za 9 %. Naj še povem, da Jeklovlek izvozi letno za dober mio. \$ izdelkov, kar znese okrog 10.000 \$ na zaposlenega.

M. Vrečič

Inž. Koloman Vrečič, ravnatelj tozda Kovačnica:

»V letu 1983 je Kovačnica dobro poslovala. V primerjavi s prejšnjim letom smo povečali skupno proizvodnjo za 2,6 %, za načrtom pa smo zaostali za 0,4 %, kar pomeni skoraj izpolnjen plan in rekordnih 32.861 ton kovanih izdelkov pri enakem asortimentu kot leto poprej.

Vsi kazalci gospodarjenja — produktivnost, poraba vložka, iz-

plen, izmeček in poraba energije dokazujejo, da smo akcijski načrt skoraj v celoti izpolnili, le neuspela proizvodnja je nekoliko prevelika, medtem ko smo porabo energije zmanjšali kar za 8 % na enoto proizvoda. Letni finančni rezultati so še ugodnejši, čeprav računamo, da z izvozom okoli 5600 ton izgubimo skoraj

Koloman Vrečič, ravnatelj tozda Kovačnica

20 starih milijard din prihodka, saj so izvozne cene skoraj polovico nižje od domačih. Kljub temu si bomo za izvoz še naprej prizadevali.

Slabše delovne rezultate kot večino leta smo imeli v decembru, ko proizvodnega plana zaradi pomanjkanja vložka nismo izpolnili. Od Jeklarne smo dobili 1600 ton ingotov manj, kot smo načrtovali, kriva je bila redukcija električne energije. Manjša proizvodnja v decembru pomeni slabši start v novo leto, eksterno realizacijo pa bi bili ta mesec kljub temu lahko dosegli, ko bi bila Komerčiala poskrbela za prodajo zalog. V začetku meseca smo imeli na špediciji 800 ton, ob koncu pa še vedno več kot 600 ton izdelkov, ki smo jih naredili po obratnih nalogih za leto 1983.

Zadovoljni smo z delovno in tehnološko disciplino v tozdu, tudi organizacija dela je na zadovoljivi ravni. V poprečju smo bili dovolj dobro založeni z vložnim materialom in tudi proizvodni agregati so delali skoraj nemoteno, za kar se moramo zahvaliti našim vzdrževalcem. Pri izpolnjevanju letnega plana nas je ovirala rekonstrukcija 1800-tonske stiskalnice, ki je trajala več kot mesec dni.

Ugotavljamo, da je kovaški stroj že upravičil investicijo, saj smo lani predelali na njem več kot 13.000 ton vložka, kar je dobrih 800 ton več kot leto poprej in precej več, kot smo prvotno ocenjevali zmogljivost tega stroja. Predelali pa bi še več materiala, ko bi bili ingoti boljše kvalitete in število formatov večje. Skoraj nujna bi bila čistilnica ingotov med topilnico in kovačnico oziroma drugimi odjemalci ingotov.

Čeprav smo s to investicijo zadovoljni, pa vendar ne moremo reči, da je popolnoma uspešna; hladilnega tunela namreč ne moremo usposobiti in bomo morali najti druge postopke hlajenja iz-

delkov, ki pridejo iz kovaškega stroja, enako nefunkcionalna je »Cerova« žarilna peč.

Razen tega, da bomo morali letos odpraviti probleme v zvezi s toplotno obdelavo materiala, pa

bo treba razmišljati tudi o nakupu ravnalne stiskalnice in rešiti problem čiščenja polizdelkov, kakor predvideva študija, ki smo jo v ta namen že pripravili.

M. Vrečič, M. Potočnik

INOVACIJE NISO DOVOLJ MNOŽIČNE

V tabeli je prikazano stanje rešenih inovacij v letu 1983 dne 6. 12. Vse kaže, da bo število odobrenih oziroma obravnavanih inovacij približno enako kot v preteklih dveh letih, nekoliko višja bosta le povečani dohodek in izplačana nadomestila, za kar

pa ima zasluge predvsem inflacija. Iz tega sledi, da na področju množičnosti stagniramo in potreben bo kvalitetnejši premik. Opraviiti imamo tudi z dolgotrajnim reševanjem vlog v nekaterih tozdi. Seznam inovacij, ki se dolgo rešujejo, je naslednji:

TOZD	Poslana vloga	Št. inovacije
Jeklarna	28. 1. 1982	637
Jekloliivarna	2. 9. 1983	359
Jekloliivarna	4. 8. 1983	388
Jekloliivarna	28. 2. 1983	440
Jekloliivarna	16. 8. 1983	753
Valjarna	24. 8. 1983	747
Valjarna	24. 8. 1983	793
Energija	24. 8. 1982	680
Energija	18. 8. 1982	681
TRO	28. 9. 1981	478
Kovinarstvo	8. 9. 1982	701
Kovinarstvo	8. 9. 1982	702
DS za gospodarjenje	24. 8. 1982	689
DS za gospodarjenje	24. 8. 1982	690
DS za gospodarjenje	15. 8. 1983	752

Skupaj s temi inovacijami je v postopku reševanja 30 predlogov, to je tistih, ki so posredovani komisijam za gospodarjenje v tozdi. 32 predlogov je takšnih, kjer se iz tozdov čaka na zahtevane podatke. 42 predlogov pa je še nerešenih v službi za inovacije. Večina teh predlogov je že uvedenih in obravnavati jih je treba po enem letu od uvedbe. Prednost pri reševanju imajo predlogi, ki še niso uvedeni in je treba čim prej urediti, da se uvedejo (seveda, če so smiselni) in začno dajati rezultate.

Iz navedenih števil je razvidno, da predstavlja služba za inovacije ozko grlo pri reševanju predlogov. To je bilo doslej že večkrat poudarjeno, vendar se bo šele sedaj služba okrepila z enim delavcem in pričakujemo lahko, da bo po posled predloge reševala hitreje. Glede splošnih kritik, ki imamo premalo inovacij, bi bilo treba pojasniti naslednje.

Pod inovacijami se često razumejo samo inovacije s področja množične inventivne dejavnosti, nikjer pa ne govorimo o inovacijah iz sfere razvojno raziskovalnega dela, ki jih je po vsej verjetnosti več kot onih prvih in bi praviloma morale prinašati tudi večji dohodek. Seveda vseh teh podatkov nimamo registriranih. Brez dvoma pa lahko zaključimo, da inovacije, ustvarjene pri načrtovanem razvojno raziskovalnem delu, prinašajo pomembni delež pri ustvarjanju dohodka, kot tudi, da število teh inovacij ni majhno.

V zadnjih dveh, treh letih so postali popularni t. i. krožki za izboljšanje proizvodnje ali z drugim nazivom USOMID (usmerjena, sistematična in organizirana množična inventivna dejavnost). Bistvo metode je v tem, da se v skupinah delavcev, ki opravljajo ista (lahko tudi enaka) dela, ustanovijo krožki, v katerih

Med obrati sneg hitro pobere

se pridobivajo ideje (predlogi) za izboljšanje proizvodnje. Krožki naj bi se praviloma sestajali enkrat tedensko po eno uro. Načrtovalci pričakujejo, da bi se z uvedbo krožkov množičnost pri ustvarjanju inovacij tako povečala, da bi bilo nesmiselno vse inovacije registrirati in ugotavljati njihovo koristnost. Tudi nadomestilom za uvedene inovacije niso preveč naklonjeni, vsaj ne individualnim, in zagovarjajo tezo, naj le-ta ne bi bila prevelika in enakomerno porazdeljena med člane krožka. Čeprav je takšna usmerjenost nekoliko v nasprotju s 130. členom ZZD in določili zakona o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja, pa najbrž ne gre dvomiti o učinkovitosti metode. Morda bi kazalo spregovoriti o eni pomanjkljivosti krožkov, ki se kaže vsaj na prvi pogled. Namreč, krožki so sestavljeni iz delavcev pri enakih delih in pri reševanju problemov se v tem primeru pogreša interdisciplinarni pristop. Te pomanjkljivosti pa nimajo strokovni timi, ki so pri nas že ustanovljeni, le da njihovo delo še ni v celoti zaživel.

Na osnovi naštetih dilem bi bilo treba temeljito razmisliti, za kaj se odločiti; ali za uvedbo krožkov oziroma USOMID ali si prizadevati, da bi delo strokovnih timov zaživel čim bolj popolno.

Morda bi se kazalo odločiti za oboje. Kompleksnejše naloge naj bi se reševale prek strokovnih

timov, drobnejši vsakdanji problemi pa v krožkih. Povedati je treba še, da smo v fazi dogovarjanja glede uvedbe USOMID, naša želja pa je, naj se ne bi formalizirali posebni krožki, temveč naj bi se za zbiranje predlogov uporabila že ustanovljena delovna skupina. Tej želji nasprotuje dokaj tehten razlog, namreč, da je delovna skupina prevelika in bi bila zato neučinkovita. Preden se bomo odločili tako ali drugače, bo treba še temeljito razmisliti.

Franjo Krivec

NOB NA KOROŠKEM PRED 40 LETI

5. februarja 1944 je bil z odredbo glavnega štaba Slovenije ustanovljen Vzhodnokoroški odred, ki je bil vključen v 4. operativno cono.

22. februarja se je pod Smrekovcem premikala XIV. divizija. Prezblili in utrjeni so borci te, danes legendarne enote, po neprestanih bojih v Bistri in Koprivni zaključili svoj veličastni pohod.

Kmalu po prihodu XIV. divizije je bila pri kmetu Šoparju konferenca terenskih delavcev Mežiške doline.

(Vir: Aleš Mrdavič, NOB na Koroškem)

TOZD	ODOBRENH INOVACIJ	ZAVRNJENH INOVACIJ	POVEČANI DOHODEK V 000 DIN	IZPLAČANA NADOMESTILA V 000 DIN
JEKLARNA	5	1	3.757	158
JEKLOLIIVARNA	5		7.025	231
VALJARNA	17	1	80.263	1.457
KOVAČNICA	1		44.998	608
JEKLOVLEK	5	2	220	35
KALILNICA	1		1.313	45
ORODJARNA	1		4.327	134
STROJI IN DELI	26		25.265	886
INDUSTRIJSKI NOŽI	10	3	3.537	80
PNEVMATIČNI STROJI	8	1	1.313	64
VEZETARNA	5	1	2.699	134
TRO	8		4.018	161
KOVINARSTVO	1		511	18
ENERGIJA	1			10
DEL. SKUP. ZA GOSPODARJENJE	5		1.264	87
	99	9	180.510	4.108

MNENJA DELAVCEV:

Ali lahko vsakdo kaj izboljša

Andrej Jug, tozd Jeklovlek:

»Spremenila naj bi se dosedanja navada, da je treba vsako inovacijo prijaviti, preden je preizkušena. Postopek bi moral biti obrnjen.

Moti me, da od prijave do priznanja preteče toliko časa. Postopek je zelo dolg in premalo življenjski. Mislim, da zaradi tega ni toliko inovacij, kot bi jih lahko bilo. Tudi zavist med sodelavci povzroča v nekaterih delovnih okoljih manjše število inovacij.

Kjer je mogoče učinek izboljšave točno izmeriti, dobiš zanj ustrezno nagrado. Tukaj nimam pripomb. Drugače pa je, če inovacija ali prihranek ni točno izmerljiv. Takrat dobiš pavšalno enkratno nadomestilo, ki je glede na običajno nadomestilo podcenjeno.

Za uspeh pri realizaciji je zelo pomembna podpora tozda. Če je ni, bodo še tako dobre ideje ostale nedovršene.

Največji impulz bi bilo hitro reševanje. Komisija dela z znano birokratsko proceduro in se delavcem večkrat ne da prijavljati izboljšave.

Andrej Jug

Ideja o inovacijskih krožkih je dobra, če bo pospešila hitrost uveljavljanja inovacij. Pobudniki predlogov pa naj bodo vseeno individualisti. Če bi bili krožki organizirani v delovni skupini, se bojim, da bi se izrodili in bi se bolj ukvarjali s sabo kot z inovacijami. Vseh sodelavcev ne zanima problematika in bi se v skupini skrivali za druge.

Milan Brežnik, tozd Jeklovlek:

»Dolga je pot, preden je inovacija uveljavljena. Delavec lahko da samo predlog. Zatem moraš dobiti zeleno luč od mojstra ali zadolženega za inovacije. Strokovne službe morajo priskrbeti dokumentacijo. Sam predlog ni dovolj. Od strokovne službe si moraš priskrbeti formularje in jih izpolniti. Prijava je veljavna, če jo oddaš v mesecu, ko stvar (izboljšava) začne delovati. Zato imaš na voljo premalo časa za preizkuse, kar je slabo. Preden se komisija sestane, preteče 4 do 5 mesecev, potem pa še nekaj časa, da se dogovorijo o višini nadomestila. Vse to odvrča delavce, da bi prijavljali izboljšave. Vsem sodelavcem, ki so imeli nove predloge, sem svetoval, naj jih prijavijo.

Predlagam, da strokovne službe tudi pri inovacijah, kjer konkretni rezultati niso tako očitni, najdejo kriterije za njihovo ovrednotenje. Tudi če komu izboljšamo samo delovne razmere, se po navadi dvigne njegova produktiv-

Milan Brežnik

nost. Inovacije, ki olajšajo težko fizično delo, osebno najbolj cenim, podobno kot moji sodelavci.

Da bi neko idejo realizirali, je potrebno več dejavnikov. Pritegniti moraš elektrikaře, vzdrževalce, potreben je material za orodje ter seveda delo. Ker sem vezan na normo, lahko probleme študiram popoldne. Stabilizacija je tudi tu povzročila težave. Vedno težje je nabaviti potrebni material, ki je vse dražji. Manj časa imajo tudi elektrikaři in vzdrževalci.

Zavist, ki bi povzročala manjši interes za izboljšave, je značilna za manj izobražena okolja. V tozdi, kjer so delavci bolj izobraženi, je sodelovanje med njimi boljše. Večja je tudi pripravljenost in usposobljenost za reševanje problemov.

Ne vem, kakšen bi bil odziv v inovacijskih krožkih. Če bi jih organizirali izven delovnega časa, dvomim, da bi bila udeležba velika. V rednem delovnem času pa smo vezani na normo in ne verjamem, da se bi sestajali samo zaradi inovacij. Vsekakor pa bi pri predlogih morali priskočiti na pomoč strokovnjaki.

Erik Ott, delovodja elektrikařev na težki progji v Valjarni:

»Dokler ne spoznaš dela in naprav, jih ne moreš izboljševati. Ščasoma pa opaziš, da se kaka naprava pogosto pokvari. Če jo je še težko popravljati, začneš razmišljati, kako bi jo spremenil, da bi bila vzdržljivejša.

Naše elektrikaře je že dolgo jezilo, ker so končna stikala na žerjavih kar naprej odpovedovala. To je povzročalo

Erik Ott

škodo in zastoje, popravila pa je oteževalo še pomanjkanje rezervnih delov. Začel sem razmišljati, kako bi se dalo to preurediti. Izvedel sem, da v železarni izdelujemo programska stikala za lastne izdelke. Uporabil sem ohišje takega stikala, napravo pa preuredil tako, da bo regulirala hod žerjava. Glede mehanske rešitve sem se posvetoval s ključavničarji. Zdaj (9. januar) preizkušamo kontaktorje. Te sem uporabil stare. Kakor kaže, bodo dovolj dobri. Menim, da je moja rešitev enostavna, novi del je močan, kar zagotavlja, da bo naprava bistveno cenejša od sedanjih vretenjskih končnih stikal, predvsem pa bo manj popravil in lažje jo bo tudi popravljati.

Elektrikaři v Valjarni smo naredili že veliko izboljšav, vsak remont je združen tudi z rekonstrukcijo, zato naprave še vedno dobro delajo, nekatere celo bolje kot tedaj, ko so bile nove. Če pa jih ne bi posodabljali, bi jih bilo sedaj že zelo težko vzdrževati. Kadar dobimo kako novo napravo, jo sami montiramo. Tako že pri montaži odpravljamo tehnično slabe rešitve.

Izboljšav pa večinoma ne prijavljamo. Stejemo jih za svojo dolžnost. Včasih je tudi težko prijaviti, saj posameznik navadno da idejo, izvedba pa je plod skupne zamisli. Pot od prijave do priznanja pa je velikokrat prav neprijetna in dolga. Pred štirimi leti sem prijavil izboljšavo na težki progji. Zamisel so zavrnili, češ, da bo tehnologija spremenjena. Še vedno je vse po starem, tudi težave z vzdrževanjem so ostale. Zdaj so sklenili, da bodo uporabili mojo rešitev. Novega odgovora od službe za inovacije pa še nisem dobil.

Zase vem, da manjših izboljšav ne bom prijavljaj. Zadovoljen sem, če dosežem, da bo manj napak, manj zastojev in manj kritik proizvodnega tozda, za katerega delamo, za nas vzdrževalce pa manj (nepotrebnega) dela in več časa za nova snovanja.

Vendar pa denarja, ki ga dobiš za inovacijo, nihče ne zamuja. Ko bi stvari bolj stekle, bi bilo gotovo več prijav tudi za manjše izboljšave. Saj pot za prijavo inovacije je vsakomur odprta.

Daniilo Merkač, delovodja v strojih in delih:

»Vsak ima možnost, da kaj izboljša, tudi kdor ne dela pri stroju. Vzdrževalci lahko opazijo, da kak del ne deluje najbolje, posebno, če so napake pogoste. V SiD izboljšujemo tehnološke postopke, iščemo nove možnosti obdelave. Temu moramo čisto prilagajati dele stroja ali orodja. Če je kakšna izboljšava izvirna in omogoči večji dohodek ali lajša delo, jo tudi prijavaš. Delavec, ki občuti koristnost inovacij, je vesel, četudi sam ni sodeloval pri izboljšavi. Kdo drug pa bo rekel: Dobil je denar za nekaj, kar ni nič vredno. Tu že govori zavist. Sam se temu izognem tako, da k izdelavi novega dela vedno koga pritegnem in inovacije nikoli ne prijavim sam. Nekateri pa izboljšav ne prijavljajo, ker menijo, da bi to povzročilo več nezadovoljstva in zavisti, kot bi bila vredna nagrada, ki bi jo dobil za inovacijo.

Mene je spodbudil za inovatorsko dejavnost Jože Osenjak, ki je bil prej tu vodja proizvodnje. Ko enkrat nekaj prijavaš, se te poti tudi drugič ne ustrašiš. Začeti pa je težko. Nerodno je to, da moraš že kar na začetku vedeti, kako bo stvar delovala. Če rok prijave zamudiš, ti inovacije ne priznajo. Menim, da to ni prav. Če nekdo nekaj izboljša in stvar prinese večji dohodek ali omogoči prihranek, je avtor upravičen do nagrade, ne glede na to, kdaj inovacijo prijavi. Pravilnik je v tem pomanjkljiv.

Daniilo Merkač

Sam doslej nimam slabih izkušenj s prijavljanjem inovacij. Naredil sem že kar precej izboljšav. Najbolj pa sem vesel rekonstrukcije na stružnici, kjer sem uvedel obdelavo cilindrov z obračanjem orodja namesto izdelka, kar se je dobro obneslo. Stroj po petih letih še vedno dobro dela, brez te inovacije pa bi šel že zdavnaj v odpis.

Imam pa občutek, da je inovatorstvo preveč prepuščeno naključju. Če se komu posveti, da kje kaj izboljša, se to naredi, drugače ostane po starem. Lažje bi bilo, ko bi razpisali naloge za izboljšavo določenega načina obdelave ali za posamezne stroje. Potem bi več ljudi iskalo in tudi našlo nove rešitve.

Ida Polovšek, delavka v Industrijskih nožih:

»Sedem let že delam na tem delovnem mestu. Strežem štirim strojem, ki obdelujejo žage, eden žage za toplo rezanje, ostali za rezanje železa. Stroji so dokaj avtomatizirani. Vpneš ploščo, nastaviš, koliko naj zbrusi, potem stroj dela sam. Le nadzorovati je treba delo, da se kaj ne zatakne. Navadno delata dva stroja naenkrat, včasih pa tudi vsi štirje.

Ida Polovšek

Dva od teh strojev sta nova, sodobna, dva sta stara. Pri starih smo že uvedli izboljšavo, tako da zdaj lahko namesto ene vpenjamo po dve žagi naenkrat. To se da pri majhnih žagah, pri večjih pa ne. Izboljšave nisem pogruntala jaz, ampak drugi, meni pa se pozna pri delu.

Drugače mislim, da iz starih strojev ne moreš narediti novih. Delajo, kot so narejeni. Vidimo pa lahko, da imata nova stroja boljšo zaščito pred prahom in hrupom. Pogovarjali smo se že, da bi tudi na starih dveh strojih vgradili napravo za odpravljanje in utišanje hrupa. Vendar to ni v mojih rokah.

Drugače je v Industrijskih nožih kar precej inovacij, veliko je tudi prijavljenih. Pred kratkim so delali izboljšavo na vrtnih strojih, na rezkalnem stroju so vgradili dodatno vreteno. Zdaj ni treba tolikokrat menjati svedra, lažje je dosegati normo. Prej so bile norme zelo stisnjene, še zdaj so napete, a lažje jih dosegajo.

Mislim, da je prav, če delavec za tako izboljšavo dobi primerno odškodnino, čeprav je nagrada že tudi to, da je delo na izboljšanem stroju lažje in da več narediš. Nagrajenim je to spodbuda, da razmišljajo, kaj bi še lahko izboljšali.»

Jože Trokšar, vodja proizvodnje v Jelklovleku:

»Sem na takem delovnem mestu, da moram skrbeti za lažje delo, za večjo storilnost in za reševanje invalidnosti. Nenehno razmišljam, kako bi stroje tako preuredili, da bi nenehno obratovali, delavec pa bi delo samo nadzoroval. Delo je treba avtomatizirati. Na tak način smo izboljšali brusilne stroje, ravnalni stroj, kjer je bilo delo posebno težko in nepriljubljeno, ter v adjustaži, kjer so morale ženske prej nenehno dvigovati in prelagati tudi do 100 kilogramske palice.

Milan Švajger, dipl. inž.

Želim, da bi v prihodnje v DO, tozdu in skupnih službah sprejemali in izvajali takšne akcijske programe, ki bodo v prvi vrsti pospeševali tudi inovativno dejavnost.

Če me — kot raziskovalca — vprašam, kje je meja med rednimi delovnimi zadolžitvami in tehničnimi izboljšavami ter inovacijami, ti moram odgovoriti, da je razmejitev podobna kot

pri delavcu za strojem. Oba bova dobila nagrado za tehnično izboljšavo oziroma inovacijo, če bova z njo povečala dohodek.

Če so dela in naloge raziskovalca razvijanje novih izdelkov in tehnologij ter reševanje tehnološke problematike s pomočjo raziskav, obdelave podatkov in vnašanja informacij v proizvodni proces, je lahko to delo opravljeno zelo različno. Delavec pri stroju lahko dela samo tisto, kar je predpisano, lahko pa o svojem delu tudi razmišlja in predlaga izboljšave. Tudi raziskovalec lahko svoje delo opravlja podobno. Delo omeji na tak obseg raziskav in obdelave podatkov, ki je nujno potreben za rešitev tehnološkega problema ali uvedbo novega izdelka oziroma tehnologije, ki omogoča normalno proizvodnjo. Z dodatnim raziskovalnim delom pa se lahko dokopljemo do izvirne rešitve, ki omogoča ne samo normalno delo, ampak tudi bistveno poveča dohodek.

Pravilnik predvideva, da dobijo strokovni delavci za isti dohodek primerno nižje nagrade, ker je pač v vsakem primeru še tako izvirna rešitev del rednih delovnih zadolžitvev.

Marko Vrečič — Mojca Potočnik

Stefan Polaner
Ivan Repnik I.
Drago Franc

TOZD ENERGIJA

Stanko Krevh
Franc Kranjc
Vinko Gostenčnik

TOZD S G V

Herman Lesjak
Jože Čas
Engelbert Cvetko
Ivan Breznik
Lovro Mačič
Maks Pšeničnik

TOZD R P T

Ivan Koren
Vlado Strahovnik
Drago Debenjak
Ivan Štandeker

TOZD KONTROLA KAKOVOSTI

Mihael Kokal
Ana Ulcej
Anton Janet

TOZD DRUŽBENI STANDARD

Mirko Angeli

DEL. SKUPN. ZA RAČUNOVODSTVO

Marija Čas
Nevenka Kogelnik

DEL. SKUPN. K S Z

Ivan Klančnik
Olga Rezar
Ivanka Prislan
Franc Gril

(Vir: seznam CSI, informacije referentov za samoupravljanje in tajništvo tozdv)

SAMOUPRAVLJALSKA PRIZNANJA PODELJENA

Na občnih zborih oz. letnih konferencah sindikata so prvič podelili priznanja za dosledno uresničevanje samoupravnih pravic in dolžnosti. Prejelo jih je 63 posameznikov iz štirinajstih tozdv. Priznanje, kot kaže, še ni dovolj znano, saj v preostali polovici tozdv ni nagrajencev. Ne verjamemo, da v njih ni dobrih samoupravljalcev. Poleg tega je sezname nagrajenih poslalo centru za samoupravljanje le 8 tozdv, za druge pa smo se morali pozanimati sami.

Današnji čas sicer ni posebej naklonjen samoupravljanju, je pa res, da samoupravljanja nikdar ne bo, če ne bo raslo iz temeljev. Zato še enkrat čestitamo nagrajencem!

TOZD JEKLARNA

Franc Štimnikar
Albert Janet
Vincenc Pušnik
Leon Prosenc
Stefan Đuran
Gilbert Zupančič

TOZD VALJARNA

Štefka Božič
Avugst Potočnik
Maksimiljan Rožej
Anton Šprah
Anton Bošnjak
Franc Rosc
Marija Naglič
Jožefa Trup
Klemen Pongrac
Drago Kotnik
Marjan Bertonec
Maks Čivnik

TOZD KOVAČNICA

Stanko Kočnik
Jože Planinšec

TOZD JEKLOVLEK

Ivan Slanič
Mihael Jurak

TOZD STROJI IN DELI

Slavko Bobek
Stanko Strmčnik
Stanko Škrubej
Stefan Kamnik
Mirko Panič
Jože Potočnik
Andrej Pandev
Viktor Uršnik

TOZD ORODJARNA

Viktor Krznar
Franc Gutman
Stanko Mlinar
Drago Kok
Maks Klemenc

TOZD VZMETARNA

Alojz Potočnik
Peter Potočnik II.

Novinarji

»Novinar je človek, ki polovico svojega življenja piše o stvareh, ki jih ne pozna, drugo polovico pa se izogiba pisanju o stvareh, ki jih pozna še predobro.«

H. Willhelm

Jože Trokšar

Idejo za izboljšavo mi da misel, da nobena stvar ni tako dobra, da bi ne mogla biti boljša. Opazujem delo, zamislím si, kako bi bilo mogoče napravo izboljšati, to skiciram, načrt naredijo v konstrukcijskem biroju, s konstrukterji se še sproti dogovarjamo, nato napravo izdelamo.

Ljudje se navadno v začetku ne navdušujejo za novost. Najprej se zbijajo za svoje delovno mesto, ali da jim bodo povečali normo, ali sploh ne marajo delati drugače, kot so bili že leta navajeni. Čez čas pa stvar sprejmejo in če se pri novi napravi pokvari, sploh ne znajo in nočejo več delati po starem.

Ježi me predvsem to, da ljudje, ko začnemo uvajati izboljšavo na stroju, ne pomislijo, kaj jim bo prinesla, kako jim bo delo olajšala, ampak se najprej vprašajo, koliko bom jaz dobil za to. Jaz pa inovacij praviloma ne prijavljam. Po osebnem dohodku sem na drugem mestu v tozdu in to se mora odraziti tudi po tej plati. Sicer pa odškodnina ni tolikšna, da bi poplačala vso trnjo pot od zamisli do realizacije. Koliko razmišljanj, dogovarjanj, prepričevanj je treba, da se ideja uresniči. Pred leti sem prijavil neko inovacijo. Tistih 600 tisočakov so mi potem tako dolgo obirali, da zdaj raje nimam nič, kot da bi prenašal tako zavist.

Rad iščem nove rešitve in tudi trmast sem dovolj, da uresničim, kar si zamislím. K inovatorskemu delu pa spodbujam tudi druge.

Milan Švajger, vodja raziskav za Jelkarno:

»Inovativna dejavnost v železarni še približno ni tako množična, kot si želim. Ker naše gospodarstvo v času stabilizacije potrebuje predvsem lastno pamet, moramo to dejavnost podpirati, tovrstne dosežke pa primerno vrednotiti. Skrb za tehnične izboljšave mora postati skrb slehernega posameznika, predvsem pa komisij za gospodarjenje in vodstvenih delavcev.

SINDIKAT O ZAKLJUČNIH RAČUNIH

Zveza sindikatov Slovenije že nekaj let vodi akcijo »zaključni računi organizacij združenega dela«. Prispevala naj bi k reafirmaciji dela sindikata in h kritični in zavzeti razpravi delavcev pred sprejemom zaključnega računa. V ta namen je sindikat izdelal in publiciral ustrezna izdodiska.

Obnavne dela in poslovanja naj bodo tako odgovorne in zavzete, kot če bi šlo za gospodarjenje z lastnimi, osebnimi sredstvi dela oz. še bolj. Delavci temeljne organizacije se morajo zavedati, da so odvisni in povezani z drugimi temeljnimi organizacijami in z združenim delom v celoti. Razprava mora izhajati iz dejstva, da k ustvarjanju dohodka prispevajo tudi delavci v družbenih dejavnostih. Da bi dosegli navedene osnovne usmeritve, morajo poslovodni organi pravočasno pripraviti razumljive informacije in poročila.

Kar se tiče vsebine poročil, ne bi smela biti pomirjena z ugotovitvami, da so vplivi okolja na gospodarjenje takšni, da se v domači hiši ne da ničesar storiti. Niso le nesorazmerja cen kriva za slabše poslovanje. Bolje bi bilo pregledati lastno proizvodnjo in kakovost proizvodnih programov. Razprave morajo biti kritične do izpolnjevanja izvoznega načrta in tudi do rezultatov izvoza. Večja konkurenčnost bi postopoma odpravila potrebo po izvoznih stimulacijah in umetni prerazdelitvi dohodka.

Razprave bodo bolj objektivne, če bodo upoštevale poročila samoupravnih interesnih skupnosti, natančne prikaze gospodarjenja s sredstvi, ki so bila v ta namen združena. S predlogi za

smotno gospodarjenje lahko pomoremo k zniževanju sredstev iz dohodka, vendar je treba upoštevati tudi družbenoekonomski položaj delavcev v teh dejavnostih.

Poročila morajo odgovorno obrazložiti likvidnostni položaj v lastni organizaciji in vsebovati predloge za višjo stopnjo samofinanciranja.

Dobro je treba razmisliti, kam z ustvarjeno akumulacijo. Usmerjati naj bi jo na področja, kjer so možnosti za višjo izvozno proizvodnjo in za večji dohodek.

Nezadovoljstvo z osebnimi dohodki in z uravnilovskimi težnjami je razumljivo, vendar se je ob tem treba vprašati, kaj smo naredili, da bo tisti, ki bolje dela, tudi višje nagrajen.

Če se bo v kakšnem tozdu pojavila izguba, jo bo mogoče pokriti v okviru delovne ali sestavljene organizacije. Sredstev v občinskih in republiškem rezervnem skladu je namreč zelo malo. Ponekod se stalno pojavljajo izgube. V takšnih OZD bo treba prestrukturirati proizvodnjo, preiti na ambicioznejše programe ali pa jo ukiniti.

Kvalitetne razprave o zaključnih računih bodo dobra osnova za načrte in dopolnila dela in poslovanja v letošnjem letu. Če bodo potekale na opisan način, bodo v njih dejanski problemi dela in življenja delavcev. Čeprav se večkrat pojavljajo dvomi o učinkovitosti in smotrnosti takšne poti, je to le sredstvo za krepitev vloge in položaja delavskega razreda in njegove organizacije.

(Vir: stališča RS ZSS, zbral M. V.)

Železarna Jesenice je začela investicijo izvajati v letu 1983, zaključila in aktivirala pa naj bi jo v letu 1986. Združena sredstva se bodo vrnila v 10 letih s polletnimi obroki. Prvi zapade 1. 1987.

Glavne odgovorne osebe pri izgradnji JEKLARNE 2 na Jesenicah so:

- Boris Bregant, predsednik PO Železarne Jesenice
- Peter Kunc, član KPO sozda SŽ
- Andrej Cetinski, direktor interne banke SŽ.

Čeprav smo v Informativnem fužinarju pred letom ta projekt že predstavili, ga bomo zaradi velikega pomena, ki ga ima za poslovanje Slovenskih železarn, še enkrat. Za poljudno informacijo je zadolžen član KPO sozda SŽ.

● Iz sklada skupnih rezerv sozda so odobrili Gorenju TGO dolgoročni sanacijski kredit v znesku 5 milijonov din z naslednjimi pogoji:

rok vračila je sedem let, obrestna mera je 5 % letno, kredit je vračljiv v petih enakih zaporednih anuitetah, prva zapade v plačilo po poteku dvehletnega moratorija.

Ta kredit pomeni solidarnostno pomoč vseh del. organizacij sozdu Gorenju pri premoščanju velikih težav, v katere je ta delovna organizacija zašla.

— Sprejme se samoupr. sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju in medsebojnih odnosih v sanaciji, ki predstavlja samoupravno podlago za odobritev kredita.

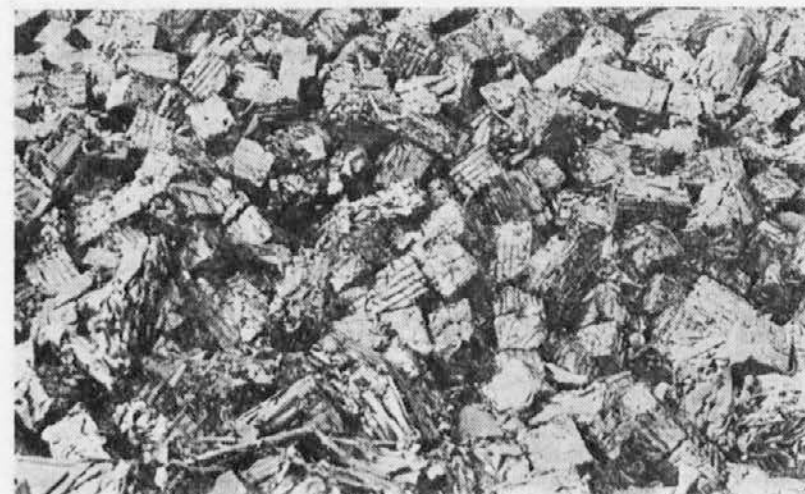
— Zbor je pooblastil interno banko SŽ za sklenitev pogodbe o odobritvi sanacijskega kredita TGO Gorenje v znesku 25 milijonov din in predlagal, naj to pogodbo realizira tako, da v primeru, če posamezni tozdi ne bi dali pravočasno soglasja, razliko prehodno pokrije iz združenih sredstev sklada skupnih rezerv sozda.

(Vir: zapisnik 5. seje zbora IB SŽ)

Novi proizvodi in tehnologija v Železarni Ravne

Tozdr RPT si predvsem prizadeva za proizvode, namenjene izvozu, za izdelke višje stopnje predelave. Sprejel je vrsto nalog, katerih namen je

Izdelan je razvojni projekt optimizacije brzoreznih jekel. Razvili smo lasten prototip stroja za streljanje Al žice v jekleno kopel za dezoksidacijo.

Kolaž

zmanjšati uvoz surovin in izdelkov in jih nadomestiti z domačimi proizvodi.

Pri pospeševanju in usmerjanju razvojne dejavnosti je pomembna dejavnost strokovnih timov.

Del raziskovalnih delavcev tozda se je vključil v reševanje proizvodne problematike (izmeček, produktivnost), razvoj novih tehnoloških procesov pa je stalna naloga vseh strokovnih delavcev.

Da bi preprečili podvajanje raziskav in jih racionalizirali, smo se lani tesneje povezali z drugimi delovnimi organizacijami, ustanovami in univerzami.

V metalurških tozdrh je precejšen napredek v razvoju ledeburitnih jekel za delo v vročem, kar je posebno pomembno za izvoz. V zaključni fazi je modernizacija postopkov ponovne metalurgije, zelo pa je izpopolnjen program ventilskih in drugih visoko legiranih jekel.

Oktober 1983 je bila organizirana služba za tovarniško standardizacijo.

Za 1. 1984 so v načrtu naslednje naloge:

- izboljšanje toplotne obdelave sendzimir in ravnalnih valjev
- večji poudarek usmerjeni množični inventivni dejavnosti
- izpopolnitev projektne organizacije za razvoj tehnologije, inovacij in priprave predlogov za tovarniške standarde

— razvijati tehnologijo proizvodnje kovaških kladiv in trnov ter optimirati proces

— na mednarodnem področju pospeševati industrijsko kooperacijo in uveljavljati naše skupno znanje

— pričeti z uvajanjem računalnika v obdelavo ponudb, spremljanje kapacitet, naročanje materiala in usklajevanje medsebojnih dobav.

S 5. SEJE ZBORA INTERNE BANKE SLOVENSkih ŽELEZARN

FINANCIRANJE NALOŽB V ŠTORAH IN NA JESENICAH

21. 12. 1983 je bila na Ravnah 5. seja zbora Interne banke Slovenskih železarn. Na njej so sprejeli naslednje pomembnejše sklepe:

● Interna banka SŽ bo sodelovala pri financiranju uvozne opreme za potrebe jeklovleka v Železarni Štore. Delež bo znašal 25.000.000 din.

Celotna konstrukcija dodatnega financiranja je:

— lastna udeležba	15.535.678,60 din
— združena sredstva IB	25.000.000,00 din
— uvoz. komerc. kred.	134.195.195,80 din
Skupaj	170.730.874,40 din

Sredstva IB se bodo vrnila v osmih letih s polletnimi obroki.

● Interna banka bo sodelovala z združenimi sredstvi pri financiranju izgradnje prve faze JEKLARNE 2 na Jesenicah. Predračunska vrednost znaša 18.181.915.000,00 din, struktura (v 000 din) pa je naslednja:

1. Sredstva SŽ	5.186.542
a) lastna sred. DO	2.858.542
b) združ. sred. IB	2.328.000
1. Sovlagatelj	4.548.702
3. Domači bančni krediti	5.455.000
4. Tuji krediti	2.814.671
5. Krediti izvajalcev	177.000
a) komerc. krediti	177.000
b) premostitveni krediti	—
6. SKUPAJ	18.181.915

SPREJETA NAČRTA ZA ŽELEZARNO IN OBČINO

Delavski svet železarne je 3. februarja 1984 med drugim sprejel gospodarski načrt železarne za leto 1984 in program nalog za izvajanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini Ravne.

Gospodarski načrt temelji na prej sprejetih ciljih in poslovnih politiki in so ga pred tem obravnavali delavski sveti tozdov in delovnih skupnosti.

Osnutek občinskega stabilizacijskega programa so pred tem obravnavale delegacije in konferenca delegacij v železarni, priprava programa pa je potekala istočasno s stabilizacijskim programom nalog železarne že v decembru.

Delavski svet je sprejel tudi pravilnik o letovanju in dal pobudo za normativno ureditev drugih dejavnosti tozda Družbeni standard. Pravilniku so pred tem namenili v tozdih in delovnih skupnostih precej pozornosti. To področje je hkrati obsežno in tako polno spremenljivk (npr. vsako leto drugačni zneski za regres, nove oblike in kraji letovanj itn.), da lahko pravilnik določa predvsem osnovna merila za letovanje, vse drugo pa je stvar vsakoletne politike in sprotne dela ustreznih organov ali pa je zajeto v drugih aktih (rekreativno in zdraviliško zdravljenje).

Delavski svet je obravnaval še: ugotavljanje skupnega dohodka za projekta »modernizacija jeklolivarne za posebno litino« in »krožne žage in karbidne trdine TRO«, izplačevanje OD v letu 1984, spremembo organizacijske strukture v nekaterih tozdih in del. skupnostih, ter gradnjo dijaškega doma na Ravnah in za vse sprejel ustrezne sklepe.

Obravnaval je tudi sistem prerazporejanja delovnega časa in obračunavanje nadur. O tej temi pa bomo v prihodnje še pisali.

(Vir: gradivo za 10. sejo del. sveta železarne)

UVAJANJE NOVIH PROIZVODOV IN TEHNOLOGIJE V TOZDIH

TOZD ARMATURE

V tozdu Armature smo razvili tržno izredno iskane krogelne pipe za pretoke od Ø 15 do 30 mm. Razvoj temelji na mednarodnih standardih, zato jih lahko ponudimo na vsa tržišča. Zdaj te pipe preizkuša več velikih porabnikov. V prihodnje bomo razvili še tridelne krogelne pipe DN 15 — 300 in krogelne pipe za naftno industrijo in za plinovode. Pospešeni razvoj teh pip ter njihova prodaja bo zahtevala v tozdu Armature izdelavo sanacijskega projekta, iz katerega bo razvidna nujna potrebna oprema za proizvodnjo. Dolgoročno so v programu razvoja še armature za atomske centrale in krmilni mehanizmi za armature.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

Intenzivno osvajamo hidravlična razbijalna vrtna kladiva. Prvo tako

kladivo je že razvito in je v fazi testiranja. Sledilo bo osvajanje hidravličnega vrtnega kladiva teže 130 kg in kasneje teže 29 kg.

Vzporedno razvijamo v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo že vrtni voz na kolesih (proizvod Belt Črnomelj) in vrtno lafeto na gosenicah v sodelavi z Geotehniko Zagreb.

Na področju pnevmatike v naslednjih letih ni predviden razvoj pnevmatičnih kladiv, ampak samo izboljšanje sedanjih proizvodov. Izboljšanja se nanašajo na povečanje učinkov, zmanjšanje hrupa in tresljev.

Ponovno postaja zanimivo področje proizvodnje orodij, vrtnih cevi, kron, adapterjev in spojnic. Zato smo se odločili, da se lotimo tudi razvoja te opreme.

Prvi pogoj za uspešen lasten razvoj pa je formiranje močnega konstrukcijskega biroja za to opremo z zagotovitvijo prostorov, organiziranje prototipne delavnice z razvojnimi tehnologijami in nadaljevanje gradnje novih obratov za proizvodnjo pnevmatičnih in hidravličnih kladiv ter druge opreme. Zlasti proizvodnja hidravličnih kladiv je zelo zahtevna, zato potrebuje kvalitetne obdelovalne stroje in sploh dobro organizacijo proizvodnega procesa.

TOZD VZMETARNA

Vzmetarna ima ustaljen proizvodni program, kjer novitete diktirajo porabniki vzmeti. Zato smo vezani na njihove zahteve oziroma potrebe. Paraboličnih vzmeti ne bomo razvijali, ker ima velike kapacitete vzmetarna v Kraljevu. Kljub temu smo osvojili tehnologijo koničenja vzmeti, za katere so potrebe na domačem in tujem tržišču. V letu 1984 bomo morali osvojiti stroj za valjanje koncev vzmeti, ker prihaja vedno več naročil za take vzmeti.

TOZD ORODJARNA

Orodjarina ima pri razvoju novih proizvodov izredno pomembno nalogo, ker se v njej izdelujejo prototipi in preskušajo orodja za nadaljnjo pro-

»Sibirija«

izvodnjo. Taka usmeritev Orodjarne bi morala tudi v bodoče ostati. V letu 1983 so se osvajala orodja za armature in pnevmatiko. Orodjarina bo v letu 1984 opremljala deformacijske linije z orodji in osvajala nove proizvode in velika orodja.

TOZD KOVINARSTVO LJUBNO

V Kovinarstvu Ljubno je izredno živahno razvojno delo. V letu 1983 je bila osvojena proizvodnja krožne žage UKZ-130 in proizvodnja dvizne ploščadi ter proizvodnja nožev za rotacijske kosilnice. S tem je dana osnova za dovolj širok proizvodni program do leta 1990. V letu 1984 je planirano osvajanje orodij za opekarne in nadaljevanje optimiranja proizvodnje obojlenih vencev.

TOZD STROJI IN DELI

Pri strojogradnji zaradi recesije vedno bolj upada zanimanje za standardne serijske stroje, vedno več pa je zanimanja za standardne namenske stroje. Tudi število enakih strojev je vedno manjše, zato je treba za isti obseg proizvodnje veliko več različnih tehničnih dokumentacij, kar zelo angažira razvojne kapacitete.

V bodoče bomo v glavnem lahko prodali le deformacijske stroje, ki jih bomo kompletirali z orodji in mehanizacijami. Iskati bo treba tudi dodatne programe, in to takšne, ki so primerne za naše proizvodne kapacitete. Z razvojnega stališča pa bomo lahko razvijali opremo, za katero imamo v železarni tehnološke izkušnje in smo lahko tudi s tega vidika konkurenčni. Tu gre predvsem za metalurške obrate.

Razvojne kapacitete bomo angažirali predvsem na naslednjih področjih:

- stiskalnice za izvoz na klirinško tržišče,
- stiskalnice za prašnate materiale
- manipulator za kovaško valjanje
- transfer sistem za stopenjsko preoblikovanje
- stroj za kaljenje zobnikov
- stroj za kaljenje valjev
- stroj za ravnanje valjev
- stroj za ravnanje gredic.

TOZD TRO

Razvoj tozda je povezan s splošnim razvojem rezalnega orodja v železarni. Razvoj gre poleg osvajanja trde kovine v smeri mehansko vpetih T. K. ploščic na nosilce orodij. Zato smo v letu 1983 pričeli z uvajanjem skupinske tehnologije, ki je osnova za formiranje grup podobnih obdelovalancev. Zanje bo namreč treba v naslednjih letih razviti mehanizirane proizvodne celice, kjer bo nemoteno tekla proizvodnja 24 ur na dan. Problem visoke produktivnosti (podobno, kot jo imajo drugi proizvajalci), je v TRO tudi že zelo prisoten, zato moramo pospešiti razvoj mehaniziranih rok, ki jih skupaj s F. S. že razvijamo. Najprej bo treba mehanizirati postopek lotanja in postopek brušenja trdokovinskih žag.

TOZD BRATSTVO

Značilno za TOZD Bratstvo Varvarin je, da je nastal s prenosom tehnologije in strojev iz TRO — Prevalje. Po pomeni, da zanj ni bil prej izdelan program niti zanj niso bili predvideni

IZID NATEČAJA ZA IZDELAVO IDEJNEGA OSNUTKA MEDALJE IN PLAKETE SLOVENSkih ŽELEZARN

Komisija za izbiro osnutkov priznanj Slovenskih železarn je na svoji seji dne 20. 12. 1983 ugotovila, da je do poteka roka za prijavo na natečaj, t. j. do 15. 12. 1983, prispelo šest predlogov in je po podrobnejšem pregledu vseh prispelih predlogov sklenila, da se za osnutek medalje in plakete sprejme predlog, poslan pod šifro »ERP STORE« še z nekaterimi dopolnili.

Avtor osnutkov pod šifro »ERP Store« prejme nagrado v višini 20.000,00 din.

Komisija je sklenila, da odkupnih nagrad ne podeli.

Za komisijo Bojan Bevc

razvojni tehnologi. Kolikor je bilo tehnološkega razvoja, je opisan samo v investicijskem projektu. Čeprav je proizvodnja pil zanimiv proizvodni program, njihova akumulacija upada, ker sta tehnološki postopek in oprema zastarela.

Za leto 1984 bo RPT izdelal analizo sedanjega proizvodnega procesa in podal predloge za racionalizacijo proizvodnje.

SKUPNE NALOGE V METALURŠKIH TOZDIH

— Uvedba brzoreznega jekla v redno proizvodnjo

— osvojitve orodnih jekel za delo v vročem in ledeburitnih orodnih jekel z zanesljivejšo kvaliteto glede na zahteve konvertibilnega tržišča

— osvojitve proizvodnje nerjavnih jekel z ekstreznim nizkim ogljikom po VOD postopku

— nadaljevali bomo z razvojem compounda.

— Predvsem moramo izboljšati tehnologijo, optimirati postopek, razširiti asortiment proizvodov in compounda.

NALOGE POSAMEZNIH TOZDOV

JEKLARNA

— Uvajanje VOD in VAD postopka

— pretaljevanje »bram« na EPŽ

— dokončanje računalniško vodene postopka EPŽ v sodelovanju z Inteco.

LIVARNA

— Uvedba v proizvodnjo litje pilger valjev v kokile

— razširitev in standardizacija proizvodnega programa obrabno obstojnih litin

— odpravljanje sprotnih problemov litja v jeklolivarni

— uvajanje domačih materialov v sodelovanju z MI in fakulteto.

KOVAČNICA

— Osvojiti kovanje orodnih jekel za delo v vročem z zanesljivejšo kvaliteto,

— skrajšanje postopka H 2 žarjenja,

— osvojitve novih dimenzij cevnic.

VALJARNA

— Izboljšanje kvalitete in modernizacija proizvodnje

— razvoj novih vrst compounda in izboljšanje tehnologije.

JEKLOVLEK

— Osvojitev grelne žice, ventilskih jekel in dodatnih materialov.

ENERGETIKA

— Naloge so prek strokovnih timov postavljene. Planirano je široko sodelovanje na iniciativno železarni z drugimi OZD SZ, MI, Fakulteto za strojništvo in VTS — MB.

— Glavne naloge so varčevanje z energijo, izkoriščanje odpadnih toplot, optimizacija kurjenja industrijskih peči z računalniško vodenimi sistemi itd. (Pričakujemo prihranek energije do 25 %).

— Nosilec razvoja na tem področju je tozda PII, pri čemer sodelujejo še drugi zainteresirani tozdi.

PROBLEMATIKA

Vidimo, da smo na metalurškem področju precej usposobljeni slediti razvoju drugih držav, predvsem kar zadeva kovaško tehnologijo, EPŽ pretaljevanje, ponovno metalurgijo, litje manjših odlitkov itd. Zastajamo pa v izdelavi modelov, čiščenju odlitkov, v valjarji zaradi kasnitve investicij in delno v razvoju vzmeti, v jeklovleku.

Na področju toplotne obdelave smo strokovno usposobljeni opravljati zahtevne naloge, vendar pa tu najbolj za-

ostajamo z novimi investicijskimi naložbami. Zato moramo nekatere izdelke termično obdelovati v drugih OZD in v tujini. Posledica so zamude in slaba kvaliteta.

Pri površinski zaščiti materiala in izdelkov nismo dovolj storili, in se nam dela škoda, ki pa je vrednostno ne ugotavljamo, zato pa za izboljšanje nič ne storimo.

V razvoju izdelkov, strojev in naprav precej zastajamo. Razen valjev, armatur in nožev nimamo izdelkov, ki bi jih lahko prodajali na zahodna tržišča. Razlogov za to je seveda več. Predvsem smo premalo krepili razvojne službe, kot so: konstrukcijski biro, razvoj mehanike tehnologije, uvajanje novih proizvodov v proizvodnjo, odsotnost tovarniške standardizacije in končno ne dovolj ofenzivna in kontinuirana prodajna strategija za zahodna tržišča.

V zadnjem obdobju se sicer te stvari izboljšujejo. V primerjavi z drugimi pri razvoju finalnih proizvodov zaostajamo neprimerno bolj, kot pa to sami občutimo.

Pri obdelavi informacij prepočasno uvajamo računalniško obdelavo podatkov v operativne službe. Zato razna vprašanja od ponudbe do naročila

obravnavamo predolgo. Posledica je, da do naročila sploh ne pride ali pa z naročilom zamujamo.

V železarni bi morali najti določena sredstva za nakup terminalov in problem prikazati na merodajnih mestih v SRS, sicer se stvari ne bodo premaknile.

Samokritično tudi lahko priznamo, da imamo povsod v železarni precej nereda in neizostren odnos do družbenih sredstev: materiala, orodja, strojev in naprav. To se odraža v kvaliteti dela. Prevelik izmeček, preslaba produktivnost dela itd. Vse to pa sami lahko brez velikih stroškov popravimo in izboljšamo.

ZAKLJUČEK

To poročilo ne daje popolnega pregleda na področju načrtovanja in uvajanja novih proizvodov ter tehnologije. Prvič bi bilo preobširno, drugič pa so posamezni tozdi in delovne skupnosti tudi precej storili za svoj razvoj od tehnologije do obdelave informacij.

Izdelava takšnega celovitega poročila pa terja več časa in angažiranja delavcev tudi v drugih tozdi.

Inž. Edo Pogorevc,
ravnatelj tozda RPT

Po halah in pisarnah

HIDRAVLIKA V PNEVMATIČNIH STROJIH

V vseh planskih dokumentih piše, da je treba poleg tonaže doseči boljše kvaliteto in osvojiti zahtevnejše izdelke, v katere je vložena več dela in znanja. Tako so v tozdu **Pnevmatični stroji** začeli razmišljati o izdelavi hidravličnih kladiv. Za letošni planirajo 5 ton takšnih izdelkov.

Hidravlična kladiva so bolj učinkovita kot pnevmatična. Usrežajo strožjim ekološkim predpisom, ker povzročajo manj hrupa kot pnevmatična. Na kilogram teže pa se z njimi doseže tudi trikrat višja cena. Zanimanje za hidravliko pri kupcih raste. Vseeno v Pnevmatičnih strojih sodijo, da hidravlika ne bo izpodrinila pnevmatike. V bodoče načrtujejo razmerje 40 : 60.

Tozda RPT zaenkrat še raziskuje tržišče. Naredili so anketo, ki so jo poslali vsem pomembnejšim kupcem v Jugoslaviji. Računajo, da bodo čez tri mesece že imeli zbrane podatke. Izdali so tudi komercialne prospekte o vseh kladivih, ki jih razvijajo.

Razbijalno kladivo so razvili s pomočjo organizacije RIKO iz Ribnice (po francoski licenci). Z manjšimi spremembami sta izposojena vrtno in veliko hidravlično kladivo.

V Pnevmatiki so že izdelali 10 prototipov razbijalnih kladiv, ki so na testiranju pokazala dobre rezultate. Zal za njih še ni naročil. RIKO, ki izdeluje vozila, na katera montirajo kladiva, računa s prodajo domačim komunalnim podjetjem in v Sovjetsko zvezo. Zato bodo v Pnevmatiki naredili 50 kladiv in jih skušali prodati. Vendar je takšna količina le dobra četrtina letošnje načrtovane proizvodnje. Letos bodo po pla-

nu izdelali vrtno hidravlično kladivo. Načrti so že v konstrukcijskem oddelku tozda RPT. Za njim pa pride na vrsto še 110-kilogramsko kladivo.

Stroje in orodja za izdelavo prototipov so naredili v železarni. Največ težav povzročajo brušenje, ker je zahtevana točnost izdelave izredno visoka in gre v tisočinke milimetra. Zato načrtujejo nabavo dveh preciznejših brusilnih strojev. Problematično je tudi vrtnanje slepih vrtin (stranskih lukenj v izvrtinah). Za zdaj še iščejo ponudbo za nabavo takega stroja. Vsega orodja in strojev, potrebnih za nemoteno proizvodnjo, torej še ni. V Pnevmatičnih strojih menijo, da je temu vzrok sedanja neustrezna organiziranost v železarni. Orodjarna, ki je postala proizvodni tozda, ne more zadovoljiti vseh potreb domačih tozdo.

Ravnatelj tozda Pnevmatični stroji inž. Franc Hirtl je še povedal, da se kupci zanimajo za (še neobstoječo) hidravlično lafeto (voz z gosencami), na katero bi sprva montirali kladivo GKZZ, pozneje pa 110-kilogramsko hidravlično kladivo.

NAPREDNEJŠE TEHNOLOGIJE V JEKLOVLEKU

V Jeklovleku se zavedajo ugodnosti in slabosti svojega položaja. Ker je celotna železarna usmerjena na visoko legirana jekla, skušajo izkoristiti to prednost pred drugimi proizvajalci. Omejujejo jih slabša dobava in zastarela strojna opremljenost. (Lani so npr. izvedli rekonstrukcijo brusilnega stroja iz leta 1941). Zato skušajo izboljšati predvsem tehnologijo izdelave, povečati finalizacijo in tako doseči boljše finančne rezultate. Pri raziskavah

sodelujejo z razvojnim oddelkom in z Metalurškim inštitutom v Ljubljani. Da bi jim olajšali raziskave, so Met. inštitutu prodali vlečno klop, dobili pa bodo tudi odslužen stroj za vlečenje žice. Preskušajo različna mazilna sredstva, ki naj bi jih uporabljali v Jeklovleku. Redno se sestaja team za hladno predelavo, ki je pred kratkim organiziral posvet o hladni predelavi.

Osvojili so toplotno predelavo pod zaščitno atmosfero. Z vodikom onemogočen dostop kisika povzroča, da žica po površini postane svetla. Tako gre manj materiala, izdelek pa je trajnejši in uporabnejši.

V posameznih fazah proizvodnje so uspešno preizkusili različna mazilna sredstva. Z izbiro najprimernejšega bi odpadel prevoz v lužnico.

Do lani so vložek za grelno žico dobivali iz uvoza, sedaj pa jo delamo doma. Z izboljšano tehnologijo so se povečale serije, kvaliteta pa je postala enakomernjša. Boljšo kvaliteto so začeli uporabljati še pri varilni žici po MIK postopku, za katero je veliko zanimanje.

Usmerjajo se na izdelavo ventilskih jekel za motorje z notranjim izgorevanjem. Zelo zahteven izdelek je mogoče uspešno prodajati na celotnem evropskem tržišču. V sodelovanju z Valjarno in Jeklarno izdelujejo ventile iz sedmih različnih kvalitete.

Pozornost zasluži že omenjena rekonstrukcija brusilnega stroja. Letos nameravajo preurediti še preostala dva, s čimer bi odpravili ozko grlo.

Zanemarili niso niti humanizacije dela. Na adjustažnih linijah in pri brusilnih strojih so montirali avtomatično nakladanje palic.

(Podatke sta prispevala inženir Anton Godec, ravnatelj tozda Jeklovlek, in Jože Trokšar, vodja proizvodnje.)

Marko Vrečič

Trojčki

Investicije v letu 1983

Na investicije v osnovna sredstva vplivajo predvsem:

- odnosi med investitorji in izvajalci znotraj železarne
- stiki z zunanjimi izvajalci
- organiziranost in odnos do dela v tozdu PII

— razni administrativni in drugi omejitveni ukrepi kot zapreka pri izvajanju.

Sodelovanje s tozdi investitorji je zadovoljivo. Osamljeni primeri nestrpnosti zaradi poteka del povzročajo v večini primerov hudo kri in pomenijo cokol, ne pa pomoč pri realizaciji. Dobro je sodelovanje z vzdrževalci in energijo. Vendar bi posebej strojniki morali pri testiranju pri poskusnem zagonu že sodelovati s stalnimi ljudmi, da bi bilo manj težav pri normalni proizvodnji.

Dela domačih izvajalcev so kvalitetno izvedena, vendar je večkrat problematičen nadzor zaradi stroškov. Z zunanjimi izvajalci smo zaostriili odnose pri rokovnih, kvalitativnih in finančnih pogojih. Izpopolnitev nadzorne službe nam to omogoča. To povzroča tudi vedno več sporov. Pri inozemskih izvajalcih prihaja do navzkrižij, ker je kompletna oprema, domača in uvožena, navadno montirana in preizkušena že ob koncu garancijskega roka in so težave pri izmenjavi delov in popraviilih na začetku obratovanja. Kasnitve nastajajo predvsem zaradi domače opreme.

Administrativni ukrepi ter finančne težave so velika zavora pri operativnem izvajanju predpisov. Uvoz opreme je povsem (razen za posebne namene in pri posebnih pogojih) prepovedan. Zmanjšana likvidnost, posebno pa vse večje pomanjkanje prostih lastnih sredstev zmanjšujeta možnosti. Zato je vključevanje novih, četudi manjših, programov izredno težko ali pa celo nemogoče, česar pa nekaterim ni mogoče dopovedati.

Izvajanje glavnih investicij se izteka, večji del bo v letu 1984 fizično zaključen. Delavci, ki jih izvajajo, so si pri tem tudi pridobili vrsto izkušenj, ki jih bo možno s pridom uporabiti pri novih investicijah v železarni, pa tudi zunaj nje. Ob dokončanju večjih investicij bo del delavcev lahko ob primerni organiziranosti prevzel posle inženiringa tudi drugod, posebej v povezavi z našim tehnološkim in organizacijskim znanjem. V povezavi s celotnim delom v tej dejavnosti, posebej še ob inženirskih storitvah opozorimo, da je znanje tujih jezikov za te stvari pogoj, ki pa je ena najslabših točk v poslovanju naše železarne.

INVESTICIJSKA SREDSTVA

Za orientacijo navedimo, koliko sredstev smo v letu 1983 in prej predvideli, angažirali in plačali do konca novembra 1983 za projekte, ki so bili v tem letu zaključeni, objavljeni ali še tečejo. Končni zneski bodo znani ob bilanci za leto 1983.

Skupna sredstva za investicije (000 din)

— predvideno	4.680.039
— angažirano	4.261.865
— plačano skupno (do 30. 11.)	3.656.391
— plačano v letu 1983 (do 30. 11.)	1.058.282
— plačano v letu 1983 lastna sredstva (do 30. 11.)	181.080

Za gradbena dela smo porabili pod 30 % sredstev, kar pomeni, da smo več vlagali v stroje in naprave kot v zidove.

STANJE IN PROBLEMATIKA INVESTICIJSKIH PROJEKTOV

Objavljeni so projekti: hala za krožne žage — TRO, proizvodnja karbidnih trdin, medfazno skladišče — jeklovlek, počitniški dom — Portorož, faza A in B 1. del, adjustaža kovačnice, jeklolivarna posebne litine, rekreacijski center (kegljišče, Ivarčko jezero), jedilnica in zaklonišče.

PROJEKTI V IZGRADNJI IN POSKUSNI PROIZVODNJI

Jeklarna

Poleg objektov, ki so bili že predani namenu v letu 1982, so bili v letu 1983 v izgradnji še naslednji objekti:

- centralno skladišče legur — zaključeno
- vakuumsko ponovna peč II — poskusno obratovanje
- vakuumsko ponovna peč I — zmontirana, testiranje
- vpihavanje žilindrinah dodatkov — se montira, dokončanje v letu 1984

Težave se pojavljajo pri napravah za stripanje (Bofors), ki odpovedujejo zaradi preobremenitev. Rešiti bo dodatno treba nekatere stvari pri hidravliki in ognjevzdržnem materialu za livne plošče.

Velik vpliv ima tudi neprimerno rokovanje. Vse to povzroča manjšo prepuštnost livne jame, ki je že itak ozko grlo obeh jeklarn. Velik problem pri vseh napravah v jeklarni so neprimerno usposobljeni kadri. Drage avtomatizirane in mehanizirane naprave zahtevajo razgledane ljudi pri neposrednem rokovanju in pri srednjem kadru. Takih ljudi je sedaj v jeklarni premalo. To je tudi (poleg težav z repromaterialom in surovinami) glavna ovira pri hitrejšem uvajanju novih naprav v proizvodnjo.

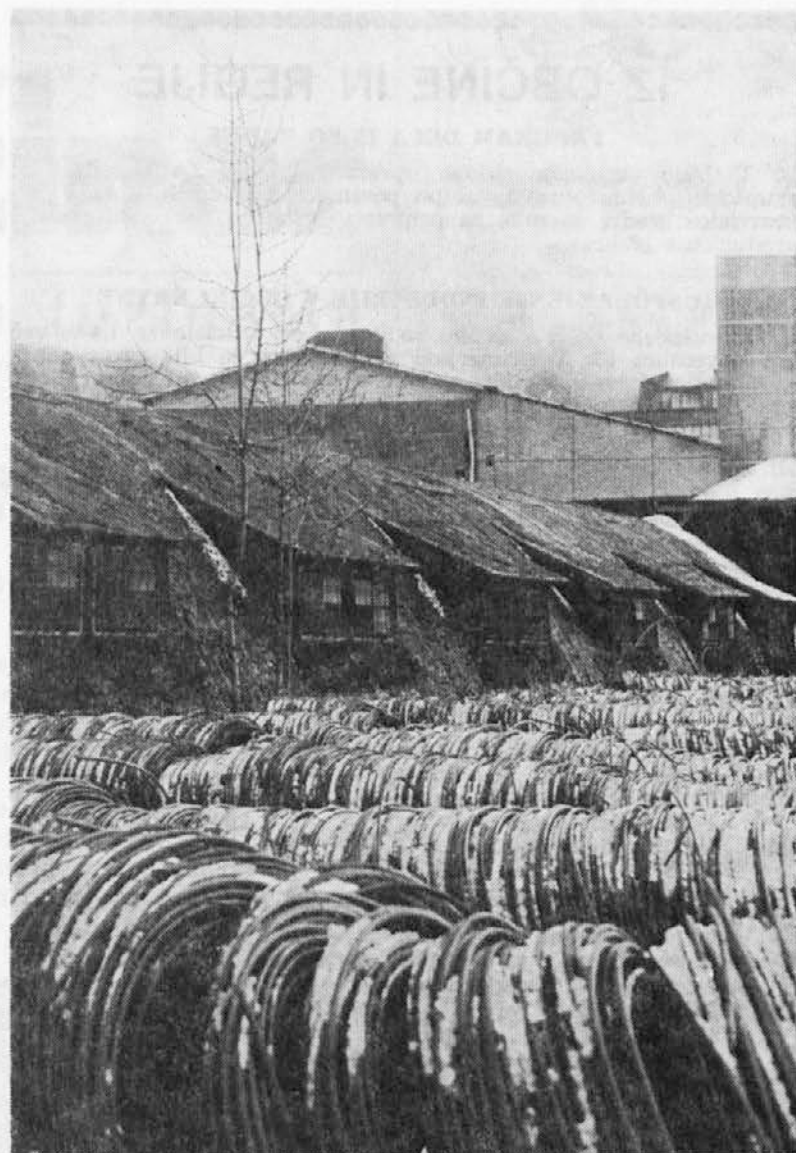
Jeklolivarna posebne litine

Investicija je formalno zaključena, vendar še vedno poskusno obratuje. Izredne težave so z livnim konvejerjem, ki je poleg indukcijske peči in formarskih strojev jedro proizvodnje. Dobavitelj je Gostol. Prilaganje traja več kot leto dni s popravljanjem in drobnimi rekonstrukcijami. Šele sedaj se je odločil za temeljito rekonstrukcijo glavnega problema — stresne rešetke in bo do konca februarja izdelana nova. Potem je možno oceniti, da bo konvejer ob primernem rokovanju zadovoljivo obratoval.

Problemi so še pri odplinjevanju naprav in hale ter pri dušenju hrupa. Nekatere stvari je treba po eksperimentalni poti rešiti, ker boljše odplinjevanje pomeni tudi več hrupa (več ventilatorjev). Z večjo pomočjo obrata in z manj novimi, dodatnimi zahtevami, bi se dalo v tej livarni marsikaj bolje, ceneje in hitreje rešiti.

Z vodenjem inženiringa prek SMELT nismo imeli preveč srečne roke. Uspeh ni tak, kot smo ga pričakovali. Določena so dela, ki jih mora še izvesti pred končnim obračunom.

V mehaniški obdelovalnici, ki je v glavnem zaključena, poteka poskusna proizvodnja. Težave so predvsem zaradi neprimerne orodja, ker ni mogoče do optimuma obremeniti dragih in močnih obdelovalnih strojev. Tudi pribor ni zadosten, ker se obdelujejo izdelki, ki niso bili predvideni po pro-

Zaloga

gramu. Organizacija proizvodnje se šele postopoma prilagaja. Do redne proizvodnje bo treba rešiti še vrsto obratnih problemov.

Težka livarna je pokrita, a ni popolnoma zaprta, kot je bilo predvideno. Vendar bo možno, ko mrz popusti, začeti z gradnjo temeljev za opremo. Za uvoženo in domačo opremo so sklenjene pogodbe. Pri domači opremi bo problem pri Gostolu, ki je premaknil roke do sredine leta 1985.

Novi del modelne mizarne je zaključen, izvaja se montaža strojev. Prilaganje starega dela poteka v okviru načrtov.

Rekonstrukcija obstoječe livarne se je začela z zaključkom pogodb za uvoz in za izdelavo izvedbene gradbene dokumentacije za temelje. Pripravlja se tudi dokumentacija za domačo opremo, kjer so delno že zaključene pogodbe. Ključni objekt je formarski avtomat.

Valjarna — II. faza. Konti peč je naročena, zgradba za pralnice valjev je v gradnji, vendar zaradi jeklene konstrukcije kasni. Celotna faza bo po predvidevanjih zaključena. Pripravlja se tudi dokumentacija za III. fazo — ogrevalna peč. Težave so zaradi deviz za uvoz opreme.

Rudarski stroji (pnevmatika) — I. faza. Gradbena dela tečejo po načrtu. Zaradi dodatnega proizvodnega programa (hidravlika) bodo potrebna nekatera dodatna dela.

Družbeni standard. V letu 1984 je bilo na novo pridobljenih samo 39 stanovanj, kar je najmanj v zadnjih 5 letih. Vzroki za to so v zakasnitvah gradnje, prehodnem stanju zaradi novega stanovanjskega zakona, delno tudi zaradi omejenih sredstev. V gradnji je za

nas 50 stanovanj, ki pa bodo gotova v letu 1984.

V Portorožu je bil zaključen prvi del B faze, ki je bil pogoj, da smo lahko začeli uporabljati stavbo iz A faze. Cimprej moramo dokončati še B fazo. Pojavljajo se namreč različne subjektivne težave pri pridobivanju soglasij na občini Piran, kar lahko zavira gradnjo.

V okviru rekreacijskega centra je uspelo premakniti kegljišče za eno fazo in je pokrito. Ob zadostnih sredstvih ter ustreznih dovoljenjih bi ga bilo mogoče v letu 1984 dokončati.

Tudi na Ivarčkem jezeru je bilo še opravljenih več dodatnih del, potrebnih za uporabno dovoljenje. Precej del na posameznih objektih je bilo opravljenih tudi udarniško.

IZKUŠNJE IZ DOSEDANJEGA INVESTIRANJA

Po dosedanjih delih v zadnjih štirih letih moremo izluščiti nekatere izkušnje.

— Dobra obdelava tehnologije bistveno prispeva k hitremu in zanesljivemu zagonu. Posebej opazno pri livarni.

— Pravočasna in pravilna priprava ljudi za nove naprave je odločilna za uspešno obratovanje, kar posebej v jeklarni ni bilo izvedeno.

— Pravočasno vključevanje vzdrževalcev je posebno važno tam, kjer gre za procesno tehniko (jeklarna, livarna), kjer morajo biti dovolj zgodaj vključeni stalni vzdrževalci.

— Skupina, ki vodi izvajanje, mora biti motivirana in pripravljena za teamsko delo. Velja posebej znotraj PII,

IZ OBČINE IN REGIJE

PROGRAM DELA IS SO RAVNE

Vsebuje vsebinske sklope vprašanj, ki jih bo izvršni svet skupščine občine obravnaval po posameznih mesecih, določa praviljalce gradiv in roke za pripravo. V letu 1984 bo IS zasedal predvidoma 28-krat.

GOSPODARJENJE INDUSTRIJE V OBČINI RAVNE

Industrijske OZD v občini so novembra izdelale za 1,4% več kot novembra 82. V primerjavi z oktobrom je bila proizvodnja 6,5% nižja. Zaloge izdelkov so bile za 2,5% višje od povprečnih iz leta 1982. Iz Grafike Prevalje še vedno poročajo o kritični oskrbi z domačimi in uvoženimi surovinami in materialom.

SREDSTVA ZA BLAGOVNE REZERVE

Skupščina občine Ravne uvaža z odlokom poseben prispevek iz osebnega dohodka delavcev v letu 1984 po stopnji 0,30%. Sredstva se namenja za občinske blagovne rezerve, in sicer za osnovno preskrbo občanov in OZD v primeru vojne in večjih naravnih nesreč ter za intervencijo pri pomanjkanju blaga na tržišču.

Obremenitev OD pa ne bo prehuda, ker se znižata republiški in občinski davek na BOD po stopnji 0,15%.

DELO OK ZSMS

Predsedstvo je obravnavalo program nabornih priprav v letu 1984, akcijski program svetov, centrov in komisij ter kadrovske problematiko. Spregovorili so še o nagrajevanju zaposlenih, o medregijskem seminarju, o pripravah za okroglo mizo na temo »Mirovna gibanja« itd.

DRUŽBENI RAZVOJ OBČINE RAVNE

V devetih panogah so v triletnem letu 1. 83. proizvodnjo povečali, v ostalih sedmih pa niso dosegli obsega iz enakega obdobja 1. 82. V istem obdobju je bilo zgrajeno 101 stanovanje s skupno površino 4881 m².

Nezaposlene so bile 203 osebe, od tega 179 žensk.

(Vir: Referalne informacije INDOK centra, št. 1/84)

— angažirano	393.000 din
— plačano	283.000 din

Zneski so približni, ker še ni knjigovodskih podatkov.

INVESTICIJE V LETU 1984

Predvsem bo v novem letu treba stremeti k dokončanju tekočih investicij: jeklarne, livarne (redno obratovanje), valjarne II. faze in pnevmatike.

Na novo je predviden začetek projektov: valjarna — III. faza — ogrevalna peč, namenska kalilnica.

V okviru možnih sredstev ter ob ustreznih dovoljenjih je predviden tu začetek projekta hladnih valjev.

Med velikimi nadomestitvami je nekaj manjših projektov, kjer se bo treba odločiti za prednostni vrstni red, ko bodo znana sredstva za leto 1984.

Na koncu lahko ugotovimo, da kljub objektivnim in subjektivnim težavam, omejitvenim predpisom, pomanjkanju različnih materialov ter vsem zakasnitvam nismo nobene gospodarske investicije morali ustaviti. Danes smo med redkimi investitorji, ki kontinuirano investiramo do kraja. To je velika prednost, če bomo te naložbe znali čim prej in dobro izkoristiti.

Dipl. inž. Jože Borštnar,
ravnatelj tozda PII

ŽELEZARNA RAVNE IN NJENA EKOLOŠKA PROBLEMATIKA

V železarni Ravne se srečuje mo z ekološko problematiko s področja

- trdnih odpadkov
- onesnaževanja voda in
- onesnaževanja ozračja.

TRDNE ODPADKE odlagamo na deponijo (haldo) ob železniški progi Ravne—Prevalje, del komunalnih odpadkov odlagamo na deponijo Poljana—Holmec, pripravljamo pa projekt za novo odlagališče inertnih odpadkov (predvidoma v smeri proti Kotljam).

ONESNAŽEVANJE VODA. V izdelavi je projekt za čistilno napravo, ki naj bi očistila naše odpadne vode vseh oljnih in maščobnih komponent. Projekt naj bi bil izdelan že čez tri mesece. Izdeluje ga Metalprim Maribor, čistilna naprava pa naj bi pričela obratovati čez dve leti.

Nad onesnaževanjem voda imamo stalen nadzor, redno kontroliramo kakovost odpadnih vod. Na podlagi naših analiz odpadnih vod ocenijo pristojne službe vodnih skupnosti letno odškodnino, ki jo mora železarna plačevati Zvezi vodnih skupnosti Slovenije. — Ta znaša okrog 1,8 do 2 milijona din.

ONESNAŽEVANJE OZRAČJA. Železarna Ravne onesnažuje ozračje s prašnimi delci in plinskimi komponentami (žveplov dioksid, dušikovi oksidi, fluoridi, ...).

Prašne emisije rešujemo s postavitvijo čistilnih naprav nad njihovim izvorom. Tako uspešno rešujemo emisijo prahu obratov valjarna, čistilnica, EPŽ, največja onesnaževalca pa sta obe jeklarni. V jeklarni I imamo že nameščeno čistilno napravo Fläkt, ki naj bi pričela obratovati letos. Z zagonom te naprave naj bi zmanjšali emisijo prahu za dobro tretjino celotne količine, v kasnejših dveh letih pa bomo preuredili tudi sedanjo čistilno napravo v jeklarni II, ki smo jo namestili že leta 1974 in je zaradi slabega delovanja potrebna temeljite rekonstrukcije.

Izmerjene koncentracije prašnatih emisij na Ravnah znašajo za leto 1983 100 µg/m³, kar je pod dovoljeno mejo (MDK za prašnate delce znaša 150 µg/m³), seveda pa posamezne meritve kažejo, da v določenih dnevih ob neugodnih vremenskih razmerah tudi znatno presegamo dovoljene vrednosti onesnaževanja. — Primerjava podatkov iz obdobja, ko smo v železarni še uporabljali premog oziroma generatorski plin, nam pove, da smo onesnaževanje s prašnatimi delci močno zmanjšali.

Takratne vrednosti so znašale 170 µg/m³.

Onesnaževanje s plinskimi komponentami. Žveplov dioksid, ki ga je železarna emitirala v ozračje pred desetimi leti, je pomenil močno ekološko onesnaževanje. Takratna dnevna količina emitiranega SO₂ je znašala kar 7 ton, prav toliko pa so ga v zimskem času emitirala še individualna kurišča, tako da je bila celotna količina emitiranega SO₂ pozimi kar 14 ton. Z ukinitvijo generatorjev in z zamenjavo premoga z drugimi gorivi (mazut, butanpropan in zemeljski plin), ki imajo znatno nižjo vsebnost žvepla, smo v železarni zmanjšali količino emitiranega SO₂ na desetino takratne vrednosti. Po podatkih porabe goriv za leto 1983 smo iz železarne dnevno spuščali v ozračje le poprečno 740 kg SO₂. Železarna Ravne je torej problem onesnaževanja z žveplovim dioksidom popolnoma rešila, zlasti še z izgradnjo toplovodnega ogrevanja, saj smo s tem tudi odpravili v celoti onesnaževanje iz individualnih kurišč v zimskem času.

Rezultati meritev SO₂ v letu 1983 nam povedo, da znaša poprečna letna koncentracija tega plina le okrog 50 µg/m³, kar je daleč pod dovoljeno vrednostjo (ta znaša za naselja 300 µg/m³). Pred desetimi leti smo na Ravnah imeli poprečno letno koncentracijo SO₂ 3 do 4-krat večjo od sedanjih. Uspehi so torej zares veliki. Kar pa zadeva onesnaževanje ozračja z ostalimi plinskimi komponentami, lahko povemo, da delež, ki ga emitira železarna v ozračje, ni bistvenega ekološkega pomena, treba pa ga bo v prihodnje podrobneje obdelati.

ZAKLJUČEK

Program ekološkega očiščevanja je v železarni Ravne stalna naloga in naša skrb, ki ji posvečamo vso pozornost. Obstoječe čistilne naprave, naročeni projekt in predvidene rekonstrukcije obstoječih čistilnih agregatov nam zagotavljajo, da bomo najkasneje v dveh letih popolnoma rešili vse probleme ekološkega onesnaževanja voda in ozračja. Glavni in največji problem — onesnaževanje z žveplovim dioksidom — pa smo že rešili do največje možne mere.

S stalno kontrolo onesnaženja voda in ozračja, ki jo že imamo, pa bomo tudi v bodoče nadzirali celotno ekološko problematiko železarne.

Jožko Kert, inž. kem.

delno v povezavi z vzdrževalci in investitorjem.

— Program mora biti izbran tako, da se bo med izgradnjo in zagonom ter v prvih letih proizvodnje čim manj menjal. Drugače enostavno ni mogoče v predvidenem času preiti na izkoriščanje kapacitet (npr. Armature).

— Dodatnim željam in zahtevam med izvajanjem se je treba izogniti, če se ne izkažejo kot življenjsko nujne. To namreč izredno zavlačuje in podražuje izgradnjo. Tudi zato je treba priprave za investiranje pripraviti tako, da poteka investiranje v čim krajšem času. Sploh je dolgo investiranje tudi morda za izvajalce ter še bolj popustijo v kvaliteti in rokih. Dosleden pregled dokumentacije pred izvajanjem bistveno zmanjša težave in poceni izvajanje;

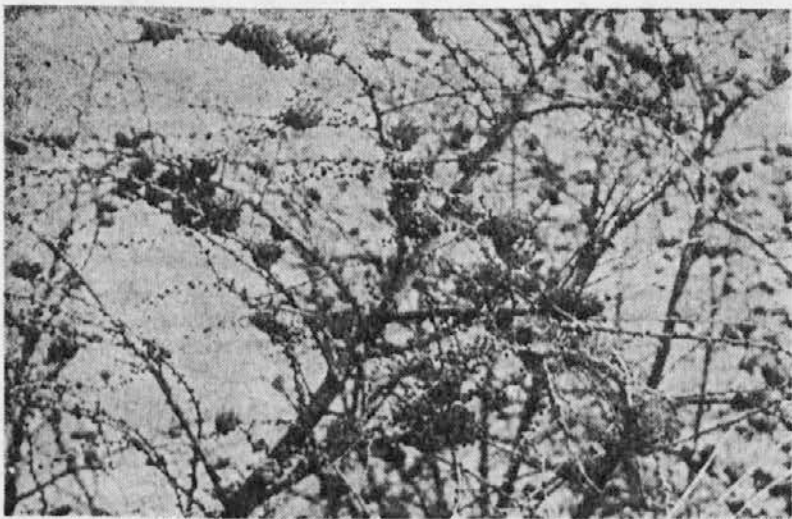
popravki na papirju so cenejši kot na terenu.

NADOMESTITVE

V primerjavi z iztrošenostjo in tekočo vrednostjo osnovnih sredstev namenjamo premalo sredstev za nadomestitve. Takoj ko se bomo znebili glavnih investicijskih bremen, bo treba za nadomestitve namenjati več sredstev.

Uvoza opreme z Zahoda ni, z vzhodnimi stroji, predvsem iz NDR, imamo pa vrsto tehničnih težav. Tudi na montažo čakamo po več mesecev. Zaenkrat pa z Zahoda strojev ne bo. Šele ob koncu leta smo uspeli dobiti vsa soglasja za uvoz strojev za nože iz IFC-kredita in je posel pripravljen.

Za orientacijo naj navedemo, da je bilo v letu 1983 za nadomestitve

Bobike

glasilo mladih delavcev železarne ravne

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XI

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1984

Št. 2

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjorpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Kakšne bodo letošnje delovne akcije v Sloveniji

Center za mladinske delovne akcije pri RK ZSMS je v začetku letošnjega leta organiziral v Čateških toplicah dvodnevni seminar za vodje centrov pri OK ZSMS ter vodstva letošnjih republiških in zveznih delovnih akcij v Sloveniji. Marsikdo bo dejal, da je bil pač seminar kot vsi podobni, da se določene stvari ponavljajo in še kaj. Res da smo nekaj podobnih stvari že slišali na prejšnjih seminarjih, bilo pa je veliko takšnih stvari, ki se lotevajo mladinskega prostovoljnega dela tudi z drugega zornega kota. Vse pa se je nanašalo na zaključke problemske konference o mladinskem prostovoljnem delu v Sloveniji in o njegovi nadaljnji usodi v prihodnjih letih.

V letošnjem brigadirskem poletju bo v Sloveniji 12 mladinskih republiških in zveznih delovnih akcij, na katerih bo predvidoma sodelovalo 5200 brigadirjev, ki bodo opravili približno 550.000 delovnih ur v skupni vrednosti okrog 200.000,00 dinarjev. To so podatki, ob katerih se resnično velja zamisliti in ki zgovorno pričajo o tem, da so mladinske delovne akcije v Sloveniji zelo koristne in ekonomične. Tako bodo v letošnjem poletju brigadirski vzkliki in njihova mladost ponovno odmevali na Kozjanskem, v Posočju, Istri in Beli krajini, pa v Slovenskih goricah in Posočju, v Suhi krajini in Vipavski dolini. Brigadirske roke bodo pomagale premagovati zaostalost tudi na Goriškem, Brkinih, Ljutomeru, Kobanskem in delovnem taboru Trebče. Posebnost pa bo najbrž še delovna akcija Bohinjskega jezera, kjer se bo predvsem adaptiral sedanji mladinski dom.

Seveda se bo nadaljevalo z deli na drugih programih, od melioracije, pogozdovanja, urejanja pašnikov do gradnje komunalnih infrastrukturnih objektov ter z deli na področju kmetijstva. Prav gotovo se bo nadaljevalo organiziranje mladinskih taborov, kajti izkušnja tabora Trebče je zelo dobra osnova za nadaljevanje tovrstne oblike mladinskega prostovoljnega dela. Še naprej se bodo delovnih akcij udeleževali pionirji, vendar se ne bodo organizirale posebne pionirske izmene, temveč bodo pionirji vključeni v same brigade. Tudi demokratizacija odnosov na akciji z ustreznim vključevanjem in kadrovanjem vodstev akcije mora biti glavna in stalna naloga. Vse prevečkrat se je dogajalo, da je pri

hajalo do najrazličnejših konfliktov med vodstvi akcij in posameznimi brigadami. To pa je imelo za posledico krhanje odnosov po izmenah, neizpolnjevanje vseh obveznosti na delovišču in v naselju in še bi lahko naštevati. Zato se bo letos v vodstva ali štabe akcij vključilo večje število mladih, ki so s svojim delom na akcijah prejšnjih let dokazali sposobnost vodenja in dela z ljudmi, še zlasti z mladimi in

in tudi praktični. Med drugim bodo tečaji, kot so osnove elektrike, vodovodnih naprav, krojenja in šivanja. Brigadirji bodo na tak način seznanjeni s stvarmi, ki jih rabijo in jim koristijo vsak dan. Zanimivo je bilo stališče in tudi sklep, da naj zvezna konferenca ZSMJ ter njena komisija za mladinske delovne akcije dokončno reši organiziranost akcij v drugih republikah kakor tudi njihov standard. Vse prevečkrat se namreč dogaja, da je veliko akcij po drugih republikah slabo pripravljenih, pa tudi bivalni in drugi pogoji so slabi. Center za mladinske delovne akcije pri RK ZSMS bo tako vztrajal, da se podobnih akcij, ki imajo takšen pečat, brigade iz Slovenije ne bodo več udeleževale.

Odhod na delovišče

ravno ti so najbolj občutljivi za vse nepravilnosti in krivice, ki se jim zgodijo. S širokim kadrovanjem bodo namreč razbremenjeni posamezniki, pa tudi čas dela v vodstvih akcij se bo znatno skrajšal. Tudi programi interesnih dejavnosti morajo v večji meri biti odraz želja in potreb brigadirjev, kajti nesmiselno je pripravljati takšne programe, ki so za širši krog brigadirjev neprivlačni in nezanimivi. Sploh pa bodo letošnji tečaji na akcijah (in teh ne bo tako malo) bolj življenjski, bolj brigadirski

Tako. To je bilo le nekaj misli in povzetkov seminarja, ki so bile prisotne med udeleženci in ki so se nanašale na problemsko konferenco o mladinskem prostovoljnem delu v Sloveniji. Sklepi in stališča so jasni, prav tako se jasno odraža tudi svežina, ki bo popestrila letošnje akcije še zlasti na področju interesnih dejavnosti. Dejstvo pa je, da se že na začetku leta kaže zanimanje in navdušenje med mladimi za letošnje akcije. Kakšna bo dejanska udeležba mladih in ali se bo približala tistemu številu,

ki smo ga napisali v začetku, pa bomo videli ob koncu leta, ko bomo ponovno delali ocene in analize o uspešnosti delovnih akcij pri nas in udeležbe mladih na njih. Prav bi bilo, da ne bi ponovno ugotavljali pomanjkljivosti, da ni bilo to in ono storjeno na akcijah in da je bil spet kakšen brigadir razočaran nad akcijo, da so bile brigade

nepopolne. Če se bo upoštevalo samo delček tistega, kar je že splošna ugotovitev ter kar so pisale brigade in brigadirji o akcijah in prostovoljnem delu v svojih poročilih, je bil storjen velik korak v pozitivni smeri. To pa je hkrati tudi jamstvo in pogoj za prihodnost mladinskega prostovoljnega dela v Sloveniji.

Silvo Jaš

Obeleževanje dneva mladosti v letu 1984

V decembru 1983 so predsedniki in sekretarji občinskih konferenc ZSMS v Ljubljani spregovorili o predlogu usmeritev obeleževanja dneva mladosti v letu 1984. Z razpravami, okroglimi mizami, dialogi in monologi o tej zadevi se odpirajo vrata širši javni razpravi o dolgoročni zasnovi obeleževanja dneva mladosti, vendar bomo v letu 1984 pričali vsebinskim spremembam teh tradicionalnih prireditvev, podobna pa ostane letos pot štafete mladosti in centralna prireditev v Beogradu.

Iz predlaganega koncepta obeleževanja dneva mladosti v letu 1984 je razvidno naslednje:

— Programe ob prihodu in odhodu zvezne štafete v občine in programe aktivnosti mladih v maju moramo približati mladim tako po umetniški kot vsebinski plati. Gre za spremembe programa posameznih plati brez obvezne ikonografije (zastave pod določenim kotom, prevladujoča rdeča barva, folklor, zbori itd.).

— Govorniki na teh prireditvah morajo biti predvsem mladinci, ki s svojimi govori ne bodo obujali revolucionarnih tradicij, temveč na

teh gradili in spodbujali mlade pri razreševanju družbeno-ekonomskega položaja mladih danes (seveda pa je vprašanje, če so ti govori sploh potrebni in še komu zanimivi).

— Štafeto mladosti moramo osvoboditi mističnega in odvečnega pri samem spremstvu (kolone avtomobilov, milice, sirene in raznobavne luči).

— Štafeto mladosti moramo bolj približati mladim v OZD, šolah in krajevnih skupnostih. S tem bomo nekaj privarčevali, kajti vemo, koliko stanejo odri, okrasitve, programi itd.

— Ker bomo imeli štafeto v letu 1984 v Sloveniji isto število dni kot v letu 1983, je sprejemljiv predlog, da bi v letu 1984 potovala štafeta le skozi polovico občin, naslednje leto pa skozi drugo polovico.

Predlog razreza bi izdelala in sprejela na svoji seji RK ZSMS.

Kako pa z zaključno prireditvijo 25. maja v Beogradu?

V Jugoslaviji je ogromno mladih avtorjev, ki bi zaključni prireditvi vdihnili veliko novih in svežih idej. Zato moramo javnemu razpisu

nameniti mnogo več pozornosti in narediti večjo propagando. To pa pomeni, da bomo dosežanje »profesionalce« na tem področju počasi odstavili in se jim za dolgoletno delo ustrezno oddolžili.

Glede na to, da bo javni razpis vseboval tudi politične zahteve in idejne osnove prireditve, mora biti zaključna prireditev izključno umetniški izraz, ne pa politično gledališče ali politični pamflet, kajti težko je v 45 minutah programa na stadionu strniti vso aktivnost mladih na vseh področjih dela.

Samo za poenotenje programa, v katerem bodo vsi udeleženci nastopali skupaj, to pa pomeni skupno delo pionirjev, mladincev in vojakov, sama štafeta pa se bo prelila v končno sliko na stadionu in ostala med njimi.

Ob koncu prireditve bomo na stadionu organizirali velik rock koncert, na katerem bi nastopale vse najboljše rock skupine v Jugoslaviji.

V dnevih pred 25. majem bi v Beogradu nudili vrsto kulturnih programov in tematskih razgovorov s področja družbenoekonomskih problemov mlade generacije danes in pristopu oz. razreševanju le-teh s strani ZSMJ.

Izdelan bo kjuč za razdelitev vstopnic po republikah in pokrajinah, ki bi vseboval tudi razrez razdelitve 8.000 najboljših vstopnic, ki so se do danes razdeljevale mimo mladih.

V programu zaključne prireditve v Beogradu naj bi na predlog predsednika in sekretarjev OK ZSMS sodelovali mladi iz mesta Ljubljane ali Maribora.

Predlog koncepta za leto 1984 pomeni odpiranje javne razprave o dolgoročni zasnovi praznovanja dneva mladosti, ki vključuje štafeto, zaključno prireditev in vse spremljajoče aktivnosti.

O tej problematiki bo spregovorilo predsedstvo zvezne konference mladine in izdelalo predlog, o katerem bomo kasneje spregovorili v občinskih konferencah mladine vseh republik in pokrajin.

Na vprašanje, kaj menimo mladi občine Ravne in koroške kraje o tej problematiki, bomo poizkušali odgovoriti prihodnji mesec. Časa za pogovore in razmišljanja imamo dovolj, zato pričakujemo konkretne in vsebinske predloge.

(Vsebinska članka je povzeta iz informacije, ki je bila podana na posvetu predsednikov in sekretarjev OK ZSMS decembra 1983 v Ljubljani.)

Miroslav Garb

Kompozicija

OD TU IN TAM

Ze nekaj časa potekajo po OO ZSMS letne konference mladih, kjer ocenjujejo uspehe v preteklem letu, hkrati pa tudi analizirajo vse tisto, kar je bilo ovira pri delu mladih posamezne OO ZSMS.

Na konferencah sprejemajo program KS OO ZSMS za letošnje leto, hkrati pa tudi obravnavajo kandidate za nosilce funkcij v koordinacijskem svetu (predsednik, sekretar, vodje komisij, ...) za mandatno obdobje 1984—1986.

Ko se prebirajo poročila, ena bolj in druga manj kritična in ko dobiš občutek o mladinski zagnanosti, včasih pa tudi nedelavnosti v posamezni OO ZSMS, je tako rekoč sklenjen krog posamezne sredine. Eno boljših letnih konferenc so imeli tudi mladi OO ZSMS Kovačnica, vsaj tako je bilo čutiti iz njihovih razprav, pa dajanja predlogov, kako še izboljšati delo mladih v kovačnici. Verjemite ali ne, razprave so bile tako pester, da smo bili nemalo presenečeni, odražala pa se je tudi tista trdnost in enotnost med mladimi, ki pa jo dandanes tako pogrešamo ne samo pri mladih, temveč tudi na splošno. In mladi iz Kovačnice orjejo to ledino, naša skupna želja pa je, da bi vsaj del takšnega dela in obnašanja prevzele tudi nekatere OO ZSMS v železarni, vsaj tiste, v katerih do sedaj tega ni bilo čutiti. Tudi mladi v Kovačnici so zaskrbljeni nad zapletenim gospodarskim in političnim položajem v svetu, kajti to povzroča posebno nezadovoljstvo, ker se tako slabša gmojni položaj vseh in tudi mladih. Potem je tu naraščanje brezposelnosti, zlasti mladine, kajti to je prav tako pomembno

razredno vprašanje. In reševanje tega vprašanja s produktivnim zaposlovanjem mora biti sestavni del politike dolgoročne stabilizacije in prednostna naloga celotne razvojne politike naše družbe. Tudi mladi kovači delajo v turnusih, in to jih malce ovira, da se ne morejo tako številčno udeleževati nekaterih akcij na ravni železarne, pojavljajo pa se konflikti med starejšimi in mlajšimi delavci, ker le-ti imajo drugačen pristop tako do dela kot tudi do življenja. Za razliko od prejšnjih let se kaže v zadnjem času precejšnje izboljšanje glede sodelovanja mladih v OO ZSMS kakor tudi na področju športa, ki je še posebej specifična kovačev, saj sodelujejo na tradicionalnih kovaških igrah, pa na raznih športnih srečanjih med obrati in pripravo proizvodnje.

Napisali smo samo nekaj o OO ZSM kovačnica, veliko več je bilo zajeto v poročilu in podobno bi lahko pisali tudi o ostalih OO ZSMS v železarni. Tega pa bi bilo potem že malo preveč, sicer pa, saj imajo vse OO ZSM tudi svoje referente za informiranje in prav bi bilo, da bi se s svojimi prispevki pogostejše pojavljale v Mladem fužinarju.

Vse mlade moramo spomniti tudi na celoletno tekmovanje za Suhodolčanovo bralno značko, ki ga organizira komisija za kulturo pri IO OO ZS železarne in koordinacijskega sveta. Vsi, ki ste zainteresirani, se javite pri svojih referentih za kulturo!

Sedaj na začetku leta se je pričelo tudi evidentiranje za letošnje mladinske delovne akcije v Sloveniji in tudi izven nje. Ker je v železarni Ravne ustanovljen klub brigadirjev, vabimo vse zainteresirane, da se vključijo vanj, kajti starostna meja sploh ni važna, je pač tisto geslo: »Vsi, ki se počutijo mlade in vsi mladi železarne«. Prek kluba brigadirjev bo tako veliko več možnosti za mlade, ki bi želeli v brigade iz železarne, kot pa za tiste, ki se prijavljajo kar tako, včasih tudi mimo svoje OO ZSMS v železarni ali izven nje.

Prijave za KLUB BRIGADIRJEV zbirajo po OO ZSMS v železarni, lahko pa se prijavite kar naravnost na komisijo za mladinske delovne akcije pri koordinacijskem svetu OO ZSMS železarne Ravne.

S. J.

KRONIKA IZ LETA 1983

Leto 1983 je bilo take sorte, da nam je na vsakem koraku fino načelo žolčnik s težavami, ki jih tako ali tako spet nihče ni zagrešil, ker pri nas pač za nobeno stvar nikoli ni pravega krivca.

To, da smo se v poletnih mesecih potili iz vseh mogočih odprtih našega organizma zaradi okužbe z velespoštovanimi gospodarskimi bacili in da so se nam ob neverjetni eksploziji cen skisali možgani, pravzaprav ni bilo nič hudega, saj je poletje že preteklost in smo ga srečno preživeli. Najbolj super v tem letu je bila preluba električna kriza, ki se je začela širiti z grozovito hitrostjo in nas je ujela tik pred koncem leta. Crknile so luči, domači (in drugi) radiatorji so ostali ledeni, občani pa smo obsedeli ob svečah. Skoraj bi se bili vrnili v obdobje romantike, a kaj, ko smo ob svečah dobili vtis, da ležimo na parah. Na srečo se je tudi tokrat naše ljudstvo izkazalo za modro (kot vedno), in nas ta ukrep ni prehudo prizadel. Smo pač bili dobro utrjeni in smo se tudi tokrat držali načela, da nas resnično ne sme nič presenetiti (NNNP). Resda je bilo mogoče najti drobne naelektrenosti, a nam ta ob redukcijah pač ni škodila.

Padavin je bilo v tem letu malo, pa vendar je med slednjimi še najbolj padal naš dinar. Sicer pa ga tako nismo hudo potrebovali, saj smo lahko veliko stvari plačali z devizami. Sprijazniti se moramo, da je poleg drugih stvari tudi dinar že skoraj »kaput«.

Veliko dela so takrat imeli doktorji, saj so se srečali s filipinom tipa A (uvoženim, kajpada, in plačanim z vročino namesto deviz). Filipincu smo lahko tako le hvaležni, saj je

Trda igra

marsikoga odrešil teme in mu podaril vsaj »večno« luč zastoj.

Ne bi smeli pozabiti, da smo kljub žolčnim in zelo pretresljivim razpravam uspešno preživeli tudi novi delovni čas (premakljiv ali pa nepremakljiv), čeprav se je izkazalo, da smo imeli Slovenci še najraje prosti čas.

Depozit resda ni bil ukinjen, so pa zato hodili čez mejo na prijateljske obiske družbeno-politični in kulturni delavci in vsa tista dekleta, ki so pred pologom položila najprej...

V politiki so se igrali na enem koncu Amerikanci, na drugem Rusi, zmagal pa zaenkrat ni še nobeden, ker so (ponavadi) največjo ceno plačali tisti med obema.

Občani pa smo bili lani tudi pogumni, saj se nismo bali niti za bencin, ker smo že od prej vedeli, da se kaj prida pomagati ne da, ker še vedno tudi tu namesto konja jahamo le psa.

Zaradi obilja kriznih žarišč je bolje, da se ne spuščamo več v preteklost. Držimo se načela, da nas v novem letu ne sme nič presenetiti. Pravzaprav pa že zdaj vemo, da cene (»trenutno« zamrznjene) tudi v hladilnikih rade vzcvetijo.

Če pa bi le kdo vendarle do šihota hotel prit, se naj trdno drži poti, ki vodi v pravo R...

Pa brez zamere in srečno!

Saša

Učenci osnovnih šol pišejo

ŠPORT NAJ DRUŽI NARODE

Atomska doba. Svet, poln nasprotij: eni lačni, drugi v izobilju. Tehnika osvaja neslutne vesoljske širine, na zemlji pa marsikje borba za življenje, za majhen kos kruha. Azija, Afrika — tako bogati, pa vendar tako revni. Vojne med revnimi, da bi bili bogati še bolj bogati, revni pa še bolj revni.

Takšna je podoba današnjega sveta, ki pa ga vendarle družijo nekaj, kar ne pozna sovraštva in zavisti. To je šport. Njegov pomen za zблиžanje med ljudmi so spoznali že stari Grki, ki so tudi pionirji olimpijskih iger. Od takrat naprej je šport vedno bolj zблиževal ljudi in narode. Olimpijada pa je postala višek takšnega zблиževanja, ki so ga narodi vsega sveta prav danes še kako potrebni. Jugoslavija se tega zaveda. Olimpijske igre v Sarajevu so del njene prizadevanja za sožitje med narodi vsega sveta, ne glede na raso, vero ali politično prepričanje. Naša olimpijada bo korak k temu cilju.

Zato se je veselim tudi jaz. Če pa bo zmagal Franko, Križaj ali Strel, pa bom še toliko bolj vesela, saj sem vendar Slovenka.

Jana KRENKER, 7. a
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

XIV. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE V SARAJEVU

Ves svet, posebej Jugoslavija, prirediteljica XIV. olimpijskih iger, živi v nestrpnem pričakovanju. Na naši šoli pišemo in rišemo na

temo: OLIMPIJSKE IGRE V BESEDI IN SLIKI. Trudimo se, saj bodo najboljši prispevki objavljeni v jubilejnem Biltenu, ki ga bo izdala ravenska telesnokulturna skupnost.

V Sarajevu imam sorodnike. Za dan republike smo odpotovali k njim. Imela sem kaj videti. Zelo sta mi ugajali velika smučarska skakalnica in imenitna bob steza. Letala in tovornjaki pridno vozijo vse potrebno za olimpiado. Videla sem tudi velike stavbe, hotele, v katerih bodo stanovali športniki, njihovi spremljevalci, novinarji in gostje.

Mateja SAVIČ, 3. razred

Na naši šoli skoraj ni učenca, ki se ne bi ukvarjal s kakšnim športom, zato se še posebej navdušujemo nad olimpiado v Sarajevu. Budno spremljamo vsa tekmovanja smučarjev in skakalcev in že sedaj držimo pesti za olimpiado in nastope naših.

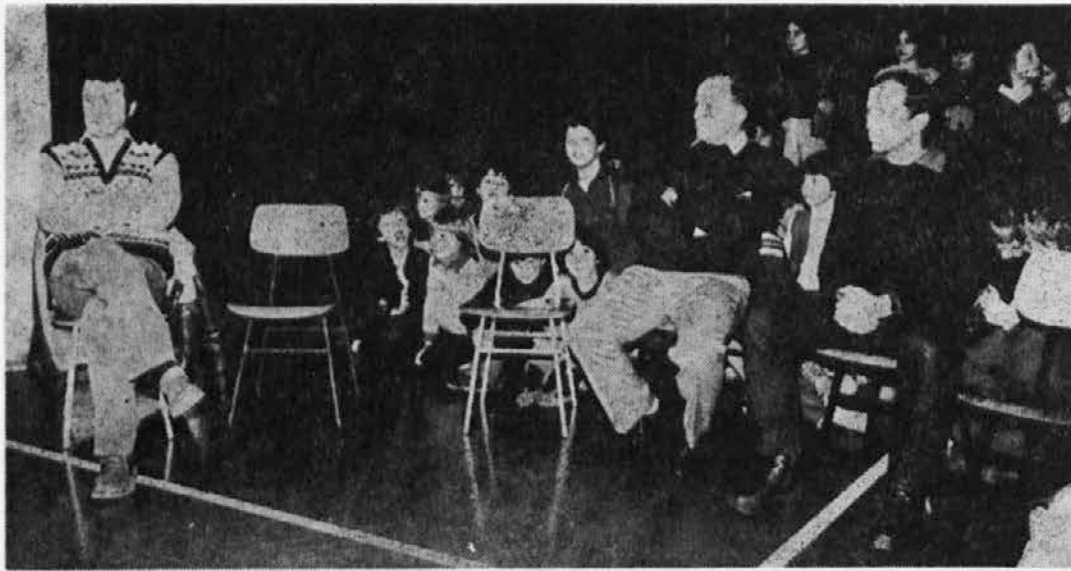
Irena ROŽEJ, 7. razred

Zastave bodo krasile Sarajevo in bodo iz številnih držav. Jugoslavlani smo ponosni, da bo enkrat v zgodovini olimpiada na naših tleh.

Vera TRAFELA, 7. razred

V Sarajevu so se dobro pripravili. V štirih letih so zgradili potrebne športne objekte, veliko novih stanovanj in hotelov. Vsi Jugoslavlani smo prispevali denar za to. Mislim, da bo postalo Sarajevo zanimivo športno turistično mesto.

Robert BREZOVNIK, 4. razred

Naši olimpijci z leve proti desni: Mirko Bavče, Štefan Robač in Oto Pustoslemšek

Zimske olimpijske igre smo sprejeli kot veliko priznanje. Dokazali bomo vsem udeležencem iger, da smo sposobni s skupnimi močmi izvesti tako veliko prireditev. Že na predolimpijskih tekmovanjih so naše nove športne naprave pohvalili in bili so zadovoljni z izvedbo in organizacijo. V skupnosti je moč!

Tina ZAGERNIK, 4. razred

Leto 1984, zapisano v zgodovini športa, bo pomembno za Jugoslavijo. V Sarajevu se bodo zbrali najboljši športniki sveta na XIV. olimpijskih igrah. To je velika športna prireditev, ki povezuje mlade vseh kontinentov in ras. Tu se sklepajo nova prijateljstva in znanstva. Športniki nastopajo pod isto zastavo, olimpijsko zastavo, preveva pa jih geslo: »VAŽNO JE SODELOVATI, NE ZMAGATI!«

Zdenka BOŽIČ, 7. razred

Navdušujem se nad »belim športom«. Moja največja želja je, da bi potekalo vse gladko, brez spodrslijav. Predvsem naj bi prevladovala pravičnost, da ne bo prihajalo do nespoznajev. Tako bo naša dežela pridobila ugled, kar bo gotovo koristilo njenemu nadaljnjemu razvoju.

Betina JAMSEK, 6. razred

Olimpijske igre niso le športna prireditev, so velika manifestacija za mir v svetu in sožitje med vsemi narodi, kar nam pove tudi olimpijski znak — pet raznobarnih povezanih krogov. Moja največja želja pa je, da bi tudi XIV. olimpijske igre prispevale k zmanjšanju napetosti v svetu.

Simona JAVORNIK, 6. razred
Novinarsko-dopisniški krožek
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

OLIMPIJCI MED NAMI

5. januarja smo imeli na naši šoli prireditev. Povabili smo športnike občine Ravne, ki so sodelovali na olimpijskih igrah. Med nami so bili: Štefan Robač in Mirko Bavče — smučarja tekača, in Oto Pustoslemšek — specialist za slalom. Z njimi smo imeli krajši pogovor in ga tudi zapisali.

OTO PUSTOSLEMŠEK

»Že od nekdaj so vas privlačile bele strmine. Kot izreden slalomist ste zastopali našo državo na mnogih tekmovanjih, tudi svetovnih. Kate-rih tekmovanj ne boste pozabili? Zakaj?«

»Nikoli ne bom pozabil olimpijskih iger v Innsbrucku, državnega prvenstva na Krvavcu 1967, in mednarodnih FIS tekmovanj v Morzinu 1969, in Megevu 1968. leta. Državno prvenstvo na Krvavcu 1967. leta mi je ostalo v spominu zato, ker sem s slabo startno številko (58) dosegel drugo mesto. Ob takratnem ročnem merjenju sem za zmagovalcem zaostal le desetinko sekunde.

Na mednarodnih tekmovanjih sem dosegel zadovoljive rezultate v slalomu. V Morzinu sem bil devetnajsti, v Megevu pa sem bil v kombinaciji smuka in slaloma trideseti.«

»In kaj je bil za vas največji uspeh?«

»Za vsakega tekmovalca pomeni že sama uvrstitev v olimpijsko vrsto velik uspeh, ker so kriteriji za nastop na olimpijskih igrah zelo strogi. Uvrstiti se moraš med prve štiri tekmovalce, ki so najboljši v državi.«

»Kaj bi lahko povedali o olimpijadi, ki ste se je udeležili?«

»V izbor za olimpijske igre sem prišel predvsem kot slalomist in sem na OI pričakoval tudi največji uspeh v tej disciplini. A trema je bila prevelika, saj sem se zavedal odgovornosti in pričakovanj. Med vožnjo sem naredil

napako in bil diskvalificiran. V tolažbo sta mi ostali dve uvrstitvi: 62. mesto v smuku in 67. mesto v veleslalomu.«

MIRKO BAVČE

»Navduševali ste se za več športov in povsod bili tudi uspešni. Potem pa ste se naenkrat odločili za tek na smučeh. Zakaj sta se preusmerili v športu?«

»Naj vam povem, da so bili moji predhodniki Gregor Klančnik, Štefan Robač ter Jože Osenjak, katere sem večkrat opazoval na treningih, ki so se mi zdeli zelo zanimivi. Tudi sam sem poskusil teči na smučeh. Ta zvrst športa mi je zelo ugajala, saj sem vedno ljubil naravo in užival na svežem zraku.«

»V vaši športni karieri na tekaških smučeh ste dosegli zavidljive uspehe. Prosimo, spregovorite nam o tistih, ki vam osebno največ pomenijo!«

»V svojem 15-letnem aktivnem obdobju sem se udeležil najrazličnejših tekmovanj širom sveta. Vsekakor so mi ostale v najlepšem spominu OI 1964 v Innsbrucku in leta 1968 v Grenoble. Udeležil sem se svetovnega prvenstva 1962 v Zakopanah in 1966 v Oslu.

Kakšen pomen imajo OI, se zavedam šele sedaj, saj je treba ogromno storiti, da bi igre kar najboljše uspele. Kot tekmovalca pa moraš vložiti veliko naporov, da si dobro pripravljen in kar najbolje uvrščen.«

»Da ste vse to dosegli, je bilo potrebno mnogo trdega dela, odgovodovanja, pa tudi dobre volje. Kaj bi svetovali mladim športnikom?«

»Da bi si izbrali takšno športno disciplino, v kateri bi bili z vsem srcem. Uspešen si le takrat, če se povsem posvetiš športu, za katerega živiš. Osebno življenje pa mora biti temu prilagojeno.«

ŠTEFAN ROBAČ

»Pri aktivnem športu ste bili izredno vzdržljivi in prizadevni. Zakaj ste se odločili za to težko športno panogo — tek na smučeh?«

»Kot pionir sem začel z alpskim smučanjem. Vozili smo smuk, slalom in z istimi smučmi smo tudi tekli. Ko sem bil še mlad, smučarske opreme še ni bilo po trgovinah. Smučarji smo organizirano zbirali odpadno železo, z denarjem pa smo si kupili tekaško opremo. Smučmi nam je naredil Tomaž Šipek iz Mežice, vezi Karel Fanel in čevlje Jože Smid.

Za tek me je navdušil Gregor Klančnik. Uspehi pa so me vedno bolj navduševali za to težko športno disciplino.«

»Želimo, da nam spregovorite o vašem sodelovanju na olimpiadi!«

»Spominjam se, da smo bili pravi reveži, saj sem prve kvalitetne smučmi dobil prav na olimpiadi. Lahko si mislite, če zvečer dobiš smučmi, naslednji dan pa tečeš 50 km. Začetek je bil kar dober, držal sem se sredine. Na 35. km mi je zmanjkalo »maže«. Brez »maže« sem tekkel 4 km, pri 39. km sem moral odstopiti, ker sem bil popolnoma izčrpan.«

»Dosegli ste lepe uspehe. Ostali pa so tudi mnogi spomini na vašo športno kariero. Česa se danes najraje spominjate?«

»Vsekakor olimpijskih iger leta 1956 v Italiji. Težko bi vam na kratko povedal, saj si nisem mogel misliti, da sem tudi jaz v vrstah svetovne elite. Mislim, da je takšen uspeh višek vsakega športnika.«

»Ali se tudi danes vključujete v športno dejavnost? Kako?«

»Trikrat tedensko treniram. Poleti vadim tek, plavanje, hodim po hribih, pozimi pa se udeležujem vseh tekaških maratonov po Sloveniji. Sem član odbora za pripravo prireditve v našem kraju, ki bo 2. februarja, ko bo prišel na Ravne olimpijski ogenj. Sprejeli ga bomo ob 16. uri na Šančah. Nosilci pa bodo znani ravenški športniki, udeleženci olimpijskih iger in svetovnih prvenstev. Ti pa so: Milan Dretnik, Adolf Urnaut, Irena Jež, Mirko Bavče, Drago Pudgar, Oto Pustoslemšek, Štefan Robač.

Mladim ljubiteljem belih poljan in ljubiteljem drugih športov priporočam veliko vztrajnosti. Z resnim in strokovnim delom tudi uspehi ne morejo izostati. Pri svojih 54 letih še vedno resno treniram in se udeležujem vseh tekaških maratonov.«

Športni zdravo!

Pripravili člani novinarsko-dopisniškega krožka v sodelovanju s ŠSD »PIONIR«

Mali gospodar

Dogajanja v svetovni jeklarski industriji

DOSEDANJA GIBANJA

V 1982. letu je znašala svetovna proizvodnja okoli 650 milijonov ton. Bila je občutno manjša kot leta 1979, ko je znašala 750 milijonov ton in je bila doslej največja. Količine so ogromne. Čeprav govorimo in pišemo, da je bila proizvodnja 650 milijonov ton majhna, je večja, kot je znašala proizvodnja jekla v celotni 19. stoletju skupaj. Mogoče je bolje, da ne posegamo s primerjavami predaleč nazaj v zgodovino. Svetovna proizvodnja jekla se je v 17 letih od 1962. do 1979. leta, ko je znašala 750 milijonov ton, približno podvojila. Torej obdobje silnega napredka.

Jeseni 1982 je na Dunaju zasedal Mednarodni inštitut za železo in jeklo (IISI). Razpravljali so tudi o dogajanjih v svetovni proizvodnji in porabi jekla in ugotovili, da se giblje sedaj svetovna letna rast porabe jekla komaj na pičlih 1,3 %, kar velja za obdobje zadnjih 5—7 let.

Za primerjavo so upoštevali obdobje 1975 do 1977 z letom 1982 ter ugotovili znaten padec porabe jekla v industrijsko razvitem svetu, predvsem v Severni Ameriki. Gibanja so bila precej različna. Največji padec porabe,

26,3 %, je bil v Severni Ameriki. Na področju Evropske gospodarske skupnosti je poraba nazadovala za 8 % in v tem najmanj za 4 % v Zahodni Nemčiji. Tudi v drugih evropskih državah je poraba jekla v obravnavanem obdobju nazadovala, in to poprečno za 7,7 %. Japonci so izkazovali do leta 1979 še dvig porabe 6,3 %, po letu 1979 pa zopet pada in še ne kaže stabilizacije.

V istem obdobju je bila poraba jekla v deželah SEV-a približno enakomerna in je zabeležena letna rast samo 0,8 %.

Visoko so dvignili porabo jekla v deželah v razvoju. Seveda morate upoštevati, da je bila tam poraba jekla nizka in da je kljub sorazmerno velikemu povečanju ostala v primerjavi z industrijsko razvitem svetom še vedno nizka. V vzhodni Aziji se je poraba dvignila za 50,3 %, na Kitajskem za 41,5 %, v Latinski Ameriki za 4,3 %, v Afriki in Bližnjem vzhodu za 11,6 % ter v Avstraliji in Oceaniji 10,6 %.

Vzrok, da se je stanje porabe in proizvodnje jekla v zadnjem obdobju tako zaobrnilo, je nastanek energetske krize, ki je nastopila s podražitvijo nafte leta 1974. Potem ko se cena nafte od

1960 do leta 1974 ni praktično nič menjala, je današnja cena okoli trikrat večja, kot je bila na začetku sedemdesetih let. To se je močno odrazilo, kot rečeno, na proizvodnjo in porabo jekla.

Leta 1973 je znašala proizvodnja jekla v EGS, ZDA in Japonski 400 milijonov ton. V istem letu so v Braziliji, Mehiki, Venezueli, Indiji, Koreji, Tajvanu in južni Afriki proizvedli skupno 29 milijonov ton. Leta 1982 so v naštetih deželah v razvoju z 58 milijonov ton podvojili proizvodnjo, v EGS, ZDA in Japonski pa so jo znižali na okoli 280 milijonov ton. Pri tem so dežele v razvoju izkoristile svoje zmogljivosti 74 %, v ZDA pa celo pod 50 %.

Zanimivo je pogledati tudi, kako je bilo z izvozom jeklarskih izdelkov. Pred 30 leti je pokrivala zahodna Ev-

ropa skoraj dve tretjini svetovnega izvoza jekla. Sedaj se je ta delež zmanjšal na nekaj nad 30 %.

Dežele v razvoju so bile do nedavnega udeležene v svetovnem izvozu jekla z manj kot 1 %, sedaj so pa že dosegle 13 %.

Ker se pri nas železarji zgledeujemo običajno po zahodni Evropi, naj navedem še nekaj podatkov o razmerju tehnologij, ki jih sedaj uporabljajo za proizvodnjo jekla v deželah EGS. Obstojče zmogljivosti Siemens Martinovih peči imajo samo še delež 1 % in tega so v 1982. letu izkoristili komaj z 28 %. Zmogljivost kisikovih konverterjev, upoštevane so vse drugače sodbenih postopkov, znaša približno trikrat toliko, kot so zmogljivosti električnih peči za proizvodnjo jekla. Leta 1982 so izkoristili zmogljivosti kon-

ŽELEZARJI DELEGATI

Stanovanjsko gospodarstvo. Konferenca predlaga, da skupščina SSS vključi v svoj program dela tudi neuresničene sklepe in sklepe, ki se rešujejo. Zanima jo, kaj je s preureditvijo kurišč na trda goriva v Črni.

Posebna raziskovalna skupnost za energetiko, mineralne surovine in metalurgijo (PORS 02). Nosilec za raziskovalne naloge je preveč. Za vsako nalogo naj se določi en nosilec, ki naj potem k sodelovanju pritegne še druge.

Vsebinska dela PORS se zdi delegatom dokaj odtujena. Pogovarjajo se lahko le o splošnem delu.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

● Zaradi ureditve spominskega parka Poljana ne sme trpeti obnova drugih kulturnozgodovinskih spomenikov. Konferenco zanima, kje in kdaj bo zgrajen tehnično-prodajni center in kaj bo mogoče v njem kupovati.

● Nekulturni prevoz na delo in z njega se nadaljuje. Skrajni čas je, da se razširijo kapacitete.

● Koliko zdomcev se namerava vrniti in kam bodo z njimi?

● Konferenca želi poročilo, kaj so zgradili s sredstvi samoprispevka. Neuporabljena sredstva požira inflacija.

● Delegati niso popolnoma zadovoljni z odgovorom na vprašanje o zakloniščih, ker ni podatka o zgrajenih zakloniščih.

● Delegate zanima:

— Zakaj se zatika pri izdaji uporabnih dovoljenj?

— Kdo je financiral obnovo zelenjavne trgovine na Trgu svobode in ali prodajalec ne sme prodajati po konkurenčnih cenah?

— Zakaj pristojne službe skupščine občine ne intervenirajo, da bi se preskrba s kruhom in njegova kvaliteta uredila?

Na prejšnje predloge in pobude je IS skupščine že odgovoril:

● Tehnično prodajni center bo zgrajen. Predvidena lokacija je na Prevaljah. Viri financiranja bodo določeni v začetku letošnjega leta.

● Vprašanje o prevozu na delo so posredovali Integralu, tozdr Potniški promet.

● Vračanje zdomcev v naši občini ne povzroča težav. V občini je okoli 500 zdomcev in je mogoče sproti rešiti probleme ob njihovi vrnitvi.

● Zadnje poročilo o gradnji objektov družbenega standarda iz združenih sredstev samoprispevka je bilo objavljeno 20. 4. Sredstva iz samoprispevka ne ležijo neizkoriščena.

23. januarja se je zopet sestala konferenca delegacij za zbor združenega dela.

● Delegacije niso zadovoljne z odgovori na svoja vprašanja, ki so presplošni in nepreverjeni. Najbolj nazorna primera sta vprašanja o količini in kvaliteti kruha in o sanaciji streh na Javorniku, kjer strokovne službe niso sposobne najti krivcev.

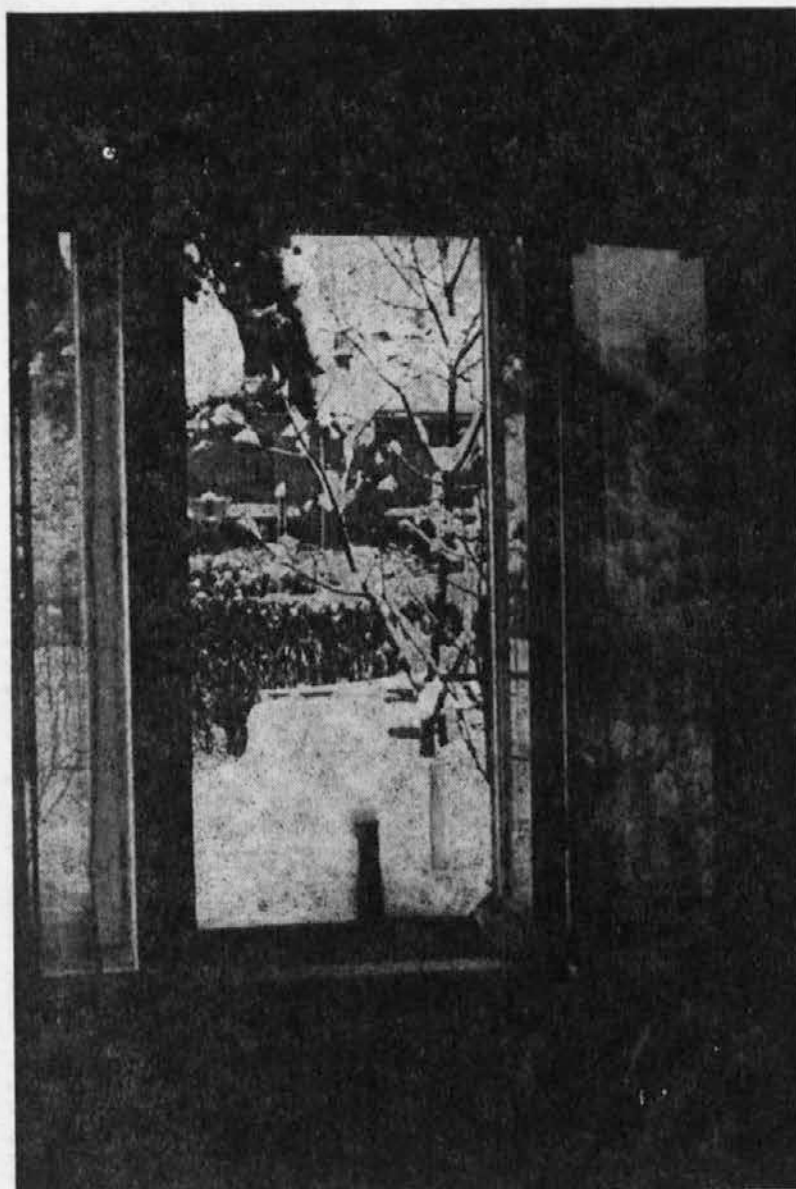
● Delegacija tozda Kovačnica se ne strinja z zahtevkom temeljnega sodišča in medobčinske inšpekcijske službe za povečanje finančnih sredstev. Uskladijo naj se na indeks poprečnega povečanja za proračun za leto 1984. Zahteva pojasnilo, na kakšni osnovi se bo povečal davek od premoženja in premoženjskih pravic.

● V bodoče naj bi bili bolj prodorni pri predlaganju kandidatov za zore v republiški in zvezni skupščini.

● Delegacije zanima, če so v občini Ravne odkrili kršitelje odloka o zamrznitvi cen in kako ukrepajo proti njim.

● Delegacije so dale pobudo, da bi na republiški ravni preučili predvidene lestvice soudeležbe za pridobitev stanovanja, ko bodo preverili občinski sporazum.

(Vir: zapisniki s sej konference delegacij. Odločanje št. 1, I. 84)

Zunaj je sonce

Strmina

vektorjev 57% in zmogljivosti električnih peči 64%.

Jeklarji so dajali torej v nekem smislu prednost boljšemu izkoristku električnih peči. Zakaj? Robert Scholey pravi v svojem članku v Stahl und Eisen 103 (1983) št. 24 od 5. decembra 1983 str. 1256, da je elektro jeklo ugodnejše zaradi nižjih stroškov investicij. Proizvodnja elektrojekla je bolj prilagodljiva potrebam trga in novim tehnologijam. Program in obseg proizvodnje se lažje prilagaja tudi razmeram trga jeklenih odpadkov. Elektro-postopek je nezamenljiv pri proizvodnji plemenitih jekel. Končno se da pa tudi v električnih pečeh oziroma pri tehnologiji proizvodnje jekla po tej poti zelo hitro in fleksibilno prilagajati porabi kisika in postopek pomeni tudi znižanje porabe energije.

Revnejše domače rude se umikajo bogatim iz uvoza zaradi boljšega izpleta, višje produktivnosti, prihranka pri koksu in ne nazadnje varovanju strateških rezerv domačih rudnih zalog.

KAKŠNI SO POGLEDI NAPREJ

Od druge polovice leta 1980 dalje je zaznati rahlo, okoli 1% letno rast proizvodnje jekla in porabe ali celo nekaj več. V deželah v razvoju pričakujejo povprečno letno rast okoli 4%. V industrijsko razvitem svetu bo poraba in proizvodnja jekla še naprej nekoliko nazadovala. V vzhodnoevropskih državah naj bi ostalo sedanje stanje nespremenjeno. V Zvezni republiki Nemčiji pričakujejo, da bo proizvodnja jekla leta 1983 znašala okoli 35 milijonov ton ali milijon ton manj kot leta 1982. V zadnjem obdobju so imeli kar za 25,8% znižanje proizvodnje pri profi-

lih, medtem ko so zabeležili majhno povečanje proizvodnje ploščatih profilov za 2,4%. Pri takem stanju so v letu 1982 povečali izvoz za 18,5%.

V Zahodni Nemčiji v tem kritičnem obdobju investirajo predvsem v zaokroževanje in izboljševanje obstoječih proizvodnih naprav. Do leta 1985 računajo, da bodo še zmanjšali proizvodne zmogljivosti v vroči predelavi za 4 milijone ton in praviijo, da bi jih moralo

ostalih 8 dežel v EGS znižati še za nadaljnjih 6 milijonov ton.

V okviru evropske skupnosti za železo in jeklo imajo daleč večje zmogljivosti, kot znaša proizvodnja. Tudi že za naprej načrtujejo, da ne bodo mogli polno izkoristiti kapacitet in so se že sedaj dogovorili za proizvodnjo v letu 1985. Pregled stanja v letu 1981 in načrta za leto 1985 kaže tabela (v milijonih ton):

Države EGS	zmogljivosti l. 1981	proizvodnja leta 1981	predpis za l. 1985
Nemčija	67,8	41,6	41,11
Belgija	17,9	12,3	12,92
Francija	29,7	21,3	21,55
Italija	41,0	24,8	30,46
Luksemburg	6,4	3,8	4,26
Nizozemska	8,6	5,5	6,35
Anglija	25,4	15,6	18,34
Danska	0,9	0,6	0,97
Irska	0,3	0,0	0,30

Nekaj je torej jasno: tudi leta 1985 v industrijsko razvitem zahodnem svetu še ne bodo mogli polno izkoristiti obstoječih in novih zmogljivosti za proizvodnjo jekla.

OB NAČRTOVANJU RAZVOJA JUGOSLOVANSKEGA ŽELEZARSTVA

Gotovo je, da se pri jugoslovanski proizvodnji in porabi jekla še ne moremo šteti med industrijsko razvite proizvajalce in porabnike jekla. Srednja rast porabe, ki naj bi bila v prihodnjem obdobju za dežele v razvoju okoli 4% letno, bi bila najbrž kar pravšnja tudi za naše razmere ob normalnih pogojih. Normalni pogoji bi bili, če bi vzporedno imeli višjo povprečno rast pri kovinsko predelovalni industriji in gradbeništvu in če bi imele železarne tolikšno akumulacijo, da bi lahko zagotavljale razširjeno reprodukcijo v normalnih življenjskih dobah proizvodnih naprav.

Strokovnjaki mednarodnega inštituta za železo in jeklo praviijo, da zaen-

krat še ni mogoče pričakovati oživiljanja v svetovni proizvodnji jekla oziroma bistvenih premikov v porabi. Zato gradijo nove zmogljivosti predvsem v deželah v razvoju v industrijsko razviti pa le tam, kjer z njimi nadomeščajo zastarele, neekonomične naprave in tehnologije. Pretežni del naložb gre torej za povečanje gospodarnosti proizvodnje in izboljšanje tehnologije, za dosego kvalitetnejših izdelkov in za humanizacijo dela.

Pogoji na svetovnem trgu jeklarskih izdelkov so taki, da je izjemna konkurenca in je izvoz res grenek kruh. Kaže, da bo takšno stanje trajalo še kar precej dolgo. Naša usmeritev bi morala torej biti podobna, kot je tudi drugod po svetu: čim bolj izkoristiti obstoječe zmogljivosti. Torej je potrebno zaokroževanje in usklajevanje kapacitet za dvig proizvodnosti. Investirati je treba v posodabljanje tehnologije, za izboljšanje gospodarnosti proizvodnje in izboljšanje kvalitete. Raje torej proizvajati nekaj manj in tisto kvaliteto ter dobavljeno v pogodbenih rokih.

Milan Marolt

Kadrovska dejavnost v letu '83

(Povzetek poročila o izvajanju kadrovske problematike v letu 1983)

I. IZVAJANJE KADROVSKIH PLANOV

1. S planom kadrov smo za leto 1983 predvideli povprečno 100 delavcev več kot leto poprej in se kljub zaostrenim pogojem zaposlovanja dejansko temu številu zelo približali. Kadrovska gibanja smo ob sprotne spremljanju in opozarjanju na odstopanja od plana obvladovali, ponovno pa se je izkazalo, da je to področje zelo občutljivo in ga služba težko vedno sproti usmerja. Dosežena stopnja 1,7% rasti zaposlenih je v mejah, pogojenih z zaostrenimi gospodarskimi razmerami. Tako nas je bilo ob koncu leta 5843 zaposlenih. Rast zaposlenih je občutnejša v Jeklolivarni, Jeklarni, Bratstvu Varvarin, TSD in TRO — karbidne trdine (v vseh primerih gre za aktiviranje nove investicije — tehnologije). Istočasno je 9 temeljnih organizacij oz. delovnih skupnosti zmanjšalo število zaposlenih. Pomemben učinek na tako stanje ima vsekakor tudi timsko presojanje novih po-

treb in nadomestitev fluktuacije. S tako metodo dela bomo nadaljevali tudi letos, takšno prizadevanje pa bi morali podpreti v vseh tozidih, kar do sedaj ni bil vedno primer. Kljub vsemu nam je uspelo ukiniti nekaj del ali pa delo prerazporediti med že zaposlene delavce. V celoti smo uresničili tudi plansko obveznost, da fluktuacije, razen v izjemno nujnih primerih, kjer so bili načrtovani prihodi naših študentov, nismo nadomeščali. Tako smo ustvarili pogoje za zaposlitev praktično vseh naših študentov.

Kadrovska gibanja so spremljale še druge značilnosti. Omenimo le nekatere:

— Kljub relativno nizki stopnji rasti zaposlenosti ni bilo vselej mogoče pridobiti delavcev zahtevane strokovnosti.

— Interes delavcev za delo v železarni Ravne s širšega koroskega območja se je predvsem v drugi polovici leta pomembno povečal, istočasno pa se je zmanjšalo popraševanje za delo od delavcev iz drugih republik.

— Pomembno narašča pritisk za zaposlitev žensk najrazličnejših strokovnih profilov (za ilustracijo: na oglas za delo brusilke v jeklolivarni je bilo 180 prijav).

— Zaradi omejenih možnosti zaposlovanja smo lahko med kandidati izvajali večjo selekcijo.

2. **Fluktuacija** se je pomembno zmanjšala, saj je celotna znesla 6,3%, neizbežna fluktuacija, na katero lahko tudi sami vplivamo, pa le 1,5% in je najnižja doslej. Glede na vzrok so pomembno narasle upokojitve (116 ali 43% več kot leto poprej), odhodov v JLA je bilo 135, samovoljnih prekinitiv, danih odpovedi in izključitev pa je bilo 87. Največja fluktuacija je še vedno v metalurških temeljnih organizacijah, kjer izstopajo predvsem izključitve, kar seveda pomeni, da v teh okoljih najbolj dosledno in strogo ukrepajo v vseh primerih nediscipline. Vsekakor so na zmanjšanje fluktuacije največ vplivale manjše zaposlitvene možnosti druge in večja selekcija pri zaposlovanju.

3. **Prerazporeditev delavcev** je bilo sicer za 20% manj kot leto poprej, vendar še vedno dosega število 914. Veliko prerazporeditev je bilo izvedenih zaradi uveljavljanja novih proizvodnih zmogljivosti in reorganizacij, še vedno pa je največ prerazporeditev le pot za doseganje višjih OD, organizacijsko pa se nič ne spreminja. V to število niso vštete sprotnečasne premestitve, ki pa tudi že dosegajo število 3000.

4. **Odsotnosti z dela** so manjše in zadnja leta nasploh padajo (v primerjavi z letom 82 so se zmanjšale za 30%). Več kot polovica teh odsotnosti je zaradi osebnih zadev in so skladne z določbami naših samoupravnih aktov. Za telesnokulturno in kulturno dejavnost se odsotnosti še znižujejo, povečale pa so se za družbene aktivnosti (za 28%). Še naprej pa se znižujejo odsotnosti za izobraževanje, kar kaže seveda upad izobraževanja ob delu.

Odsotnost zaradi časne nezmožnosti za delo je za 0,3% manjša kot leto prej, vendar pa skupaj še vedno presega 6,5%, kar pomeni, da je vsakdo od nas bil povprečno odsoten 16,2 delovna dneva.

II. SOCIALNO VARSTVO

Na tem področju kot pereče izstopa invaliditeta, saj kljub rasti zaposlenosti že nekaj let dosega okoli 11% na vse zaposlene. Spopad z naraščanjem primerov je v bodoče mogoč le z učinkovito preventivo. V obravnavi smo imeli 259 delavcev, od tega je samo za ocenitev po invalidski komisiji bilo kar 98 zahtevkov. Glede na starost je bilo največ primerov od 35 do 50 let (zaskrbljujoč je tudi velik odstotek tistih v starosti od 25 do 30 let), izobrazbena struktura je zelo neugodna (70% nima dokončane osnovnošolske obveznosti), med vzroki pa prevladuje predvsem bolezen, kjer izstopajo obolenja lokomotornega sistema ter obolenja srca in ožilja.

Na medicinsko delovni rehabilitaciji je bilo 139 delavcev. Ob vodenju le-te se srečujemo z veliko težavami, z odpori delavcev, je pa dala nekaj zelo pozitivnih rezultatov — hitrejša vključitev delavcev v delo, zmanjšanje bolniškega staleža.

Vse več primerov gmotne narave in osebne stiske, problemi v delovnem okolju in v družini povečujejo število primerov, ki jih obravnavamo. Veča se število alkoholikov, ki pa jih delovno okolje najpogosteje prikriva oziroma jih ne ocenjuje z gledišča problemov, ki jih že ali jih bodo še povzročili. Za naše delo je torej značilno, da se s posamezniki ukvarjamo šele, ko problem občutijo sami oziroma ko jim ni mogoče več pomagati.

III. IZOBRAŽEVANJE

Zajema usmerjanje mladine in delavcev v izobraževanje, izpopolnjevanje izobrazbe in usposabljanje, pripravnost, proizvodno delo, praktični pouk in družbenoekonomsko usposabljanje. Precej uspeha smo imeli pri usmerjanju mladine v deficitarne usmeritve in smeri, saj smo skupno akcijo s predstavniki srednje šole TNPU Ravne (udeležili smo se vseh roditeljskih sestankov po osnovnih šolah, kjer smo s filmi, razpisom štipendij in možnostmi zaposlitve seznanili učence in starše) pridobili precej učencev za metalurško usmeritev (32 učencev), kar si prejšnja leta niti zamisliti nismo mogli.

Štipendiranje se je sicer ustalilo pri številu iz zadnjih let, s tem da zadnja leta razpisujemo več štipendij za višji oz. visokošolski študij. Skupaj imamo prek 500 štipendistov. Kljub povečanju ugodnosti za študij ob delu leta iz leta v leto upada. Interesentov je sicer precej, vendar je osip že po 1 mesecu šole več kot 50 %. Za vse oblike izobraževanja in štipendiranja smo porabili v letu 83 prek 2,5 stari milijardi din.

V razne oblike izpopolnjevanja strokovne izobrazbe, usposablja-

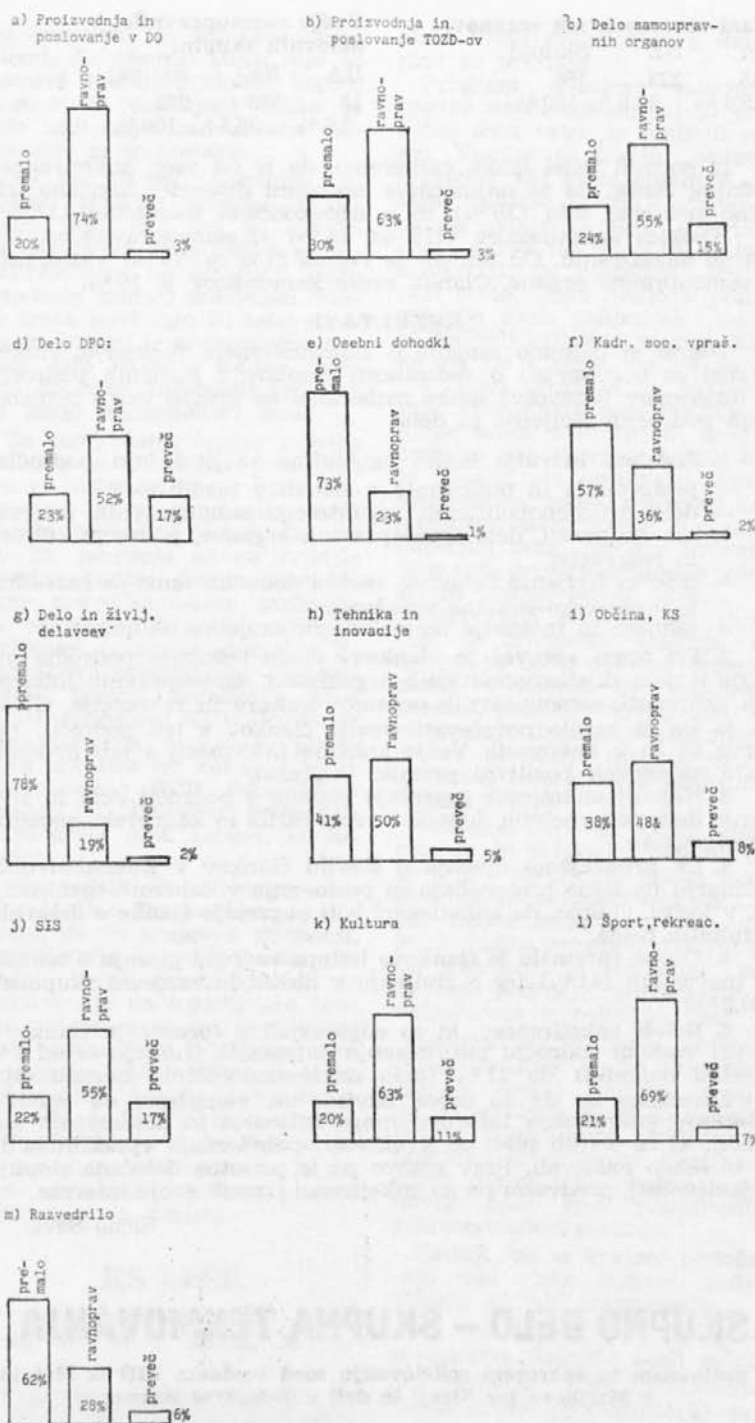
nja z delom oziroma izpopolnjevanja za samoupravljanje je bilo vključenih 527 delavcev, proizvodno delo smo omogočili in izvedli za več kot 500 učencev vseh usmeritev šole na Ravnah in tudi drugih šol, organizirali in izvedli smo pripravništvo za 56 delavcev ter 31 strokovnih izpitov ob zaključku pripravništva, na počitniškem delu smo imeli 887 učencev, dijakov in študentov. Pri splošnem združevanju naše pango smo delali tudi na novi poletni nomenklaturi z izhodišča novih zahtevnosti učnih programov in konkretnih del.

IV. PSIHLOGIJA IN SOCIOLOGIJA DELA

Sta že nepogrešljivi za kompletiranje kadrovske funkcije. Tako psiholog kot sociolog sta danes nepogrešljiva člana timskih obravnav katerega koli človekovega udejstvovanja, od opravljenih nalog pa bi omenili le nekaj najvažnejših: sodelovanje v izdelavi metode za analizo delovnih mest, izdelava kadrovske informacijskega sistema in v okviru tega sistem spremljanja in napredovanja kadrov, preučevali in ugotavljali smo kazalce negativnega zdravlja, izdelali predlog za uvedbo premakljivega delovnega časa, ugotavljali javno mnenje, sodelovali v raziskavi informiranosti v železarni itd.

Ob koncu je treba poudariti, da z izjemo kasnitve izdelave razvida del in nalog na osnovi skupnih metodoloških izhodišč vsa druga področja izvajamo skladno z določili družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Ravne na Koroškem.

Jože Gruden, vodja kadrovske službe

Kako smo obveščeni v Železarni Ravne

MNENJA 368 SODELAVCEV

Začenjamo z novo »nadaljevanje« iz domačih logov. Ni glavnega igralca, ampak je 368 enakovrednih, naših sodelavcev, ki so izpolnili vprašalnike o informiranju v naši železarni.

Anketo smo izvedli tik pred letnimi dopusti v lanskem letu. Gre za raziskavo javnega mnenja, ki bi lahko postala tradicionalna. Nastala je na pobudo oddelka za informiranje, ki bo njene rezultate skušal v čimvečji meri upoštevati pri svoji razvejanosti in spreminjanju se dejavnosti.

Zavedamo se, da ima anketa kot merski instrument množičnih pojavov, ki jih iz tehničnih razlogov drugače skoraj ni mogoče ugotavljati, smisel le takrat, če prispeva k spremembi obstoječega stanja.

IZVEDBA ANKETE

Vzorec (odločili smo se za 10 % zaposlenih) je po metodi slučajnega izbora izbral računalnik. S tem smo zajeli vse tozde in delovne skupnosti, razen oddaljenih.

Izvedba ankete je potekala prek tajništva, ker pa se ta metoda ni najbolje obnesla, smo tudi dodatno anketirali po tozdihi. Kljub temu nam ni uspelo zadovoljiti metodoloških zahtev, zato je **veljavnost rezultatov omejena**. To pa pomeni, da ne moremo govoriti o mnenju vseh zaposlenih železarne in veljajo odgovori predvsem za 368 naših delavcev, ki so izpolnili vprašalnike. Ta številka pa ni majhna!

VSEBINA VPRAŠALNIKA

Vprašalnik o informiranju v Železarni Ravne ima štiri vsebinske dele in splošne podatke anketiranja. Najobsežnejše področje zajema oceno in analizo Informativnega fužinarja, Novic, razglasne postaje, oglasnih desk, plakatov in panojev. Sprašujemo po vsebini, količini in tehnični izvedbi informiranja ter zadovoljstvu z navedenimi sredstvi obveščanja; obenem pa o vzrokih številčno prešibke dopisniške mreže. Bistveno ožje so zastopana področja: širšega informiranja o problemih na delu in v krajevni skupnosti, nadalje

o informiranju za samoupravne delovne skupine in zbor delavcev (količina in razumljivost informacij) ter izbira najustreznejše oblike samoupravnega odločanja v Železarni Ravne.

Na koncu vprašalnika sprašujemo še po spolu, starosti, delovni dobi, izobrazbi in družbenopolitični angažiranosti. Nekatere teh značilnosti bi lahko vplivale na stališča do vprašanega informiranja in do oblik odločanja.

STRUKTURA ANKETIRANCEV

Po spolu:

	neopr.	moški	ženske	skupaj
	10	261	97	368
	2,7 %	70,9 %	26,3 %	100 %

Po izobrazbi:

	neopred.	nepop. OŠ	OŠ	2-letna pokl. š.	3-letna pokl. š.
	8	63	52	37	110
	2,1 %	17 %	14 %	10 %	30 %

	delov. SŠ	SŠ	VŠ	visoka šola	skupaj
	27	50	15	6	368
	7,3 %	13,5 %	4,0 %	1,6 %	100 %

Sindikálni aktivisti:

	DA	NE	Skupaj
	26	342	368
	7 %	93 %	100 %

Člani ZK:

	DA	NE	Skupaj
	43	325	368
	11,6 %	89,4 %	100 %

Člani samoupravnih organov:

DA	NE	Skupaj
145	223	368
39,4 %	60,6 %	100 %

Vodje samoupravnih delovnih skupin:

DA	NE	Skupaj
13	355	368
3,5 %	96,5 %	100 %

Iz gornjih tabel lahko razberemo, da je od vseh anketirancev četrtina žensk, da so najmočnejše zastopani delavci s končano tri-letno poklicno šolo (30 %) in z nedokončano osemletko (17 %).

Polovica anketirancev (117 oz. 48 %) je samoupravno oz. politično angažiranih. Od teh jih je večina (139 oz. 78 %) vključenih v samoupravne organe. Članov zveze komunistov je 10 %.

REZULTATI

Tokrat si oglejmo mnenja o Informativnem fužinarju. Anketiranci so odgovarjali o zadostnosti člankov z različnih področij. Iz diagramov (stolpcev) lahko razberemo na kratko vse o pomembnih področjih življenja in dela.

1. Podobno krivuljo lahko ugotovimo za naslednja področja:

- proizvodnja in poslovanje v DO in v tozdih
- delo družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, delo samoupravnih organov, področje kulture in rekreacije
- delo in življenje delavcev, osebni dohodki, teme za razvedrilo, kadrovske-socialna vprašanja
- tehnika in inovacije ter občina in krajevna skupnost.

2. Pri oceni »preveč je člankov« rahlo izstopajo področja pisanja o delu družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, samoupravnih organov, kulture in rekreacije. Glede na to ne bi kazalo povečevati števila člankov s teh področij, rezerve so še v kakovosti. Večje količine informacij s teh področij bodo narekovali pozitivni premiki v praksi.

3. Najbolj anketirani pogrešajo pisanje s področij dela in življenja delavcev, osebnih dohodkov, razvedrila in kadrovske-socialne problematike.

4. Če primerjamo mnenja o številu člankov v Informativnem fužinarju na temo proizvodnja in poslovanje v delovni organizaciji oz. v tozdu, vidimo, da anketiranci bolj pogrešajo članke o delovnih rezultatih tozda.

5. Ocena »premalo je člankov« izstopa tudi pri pisanju o tehniki in inovacijah (41 %) ter o življenju v občini in krajevni skupnosti (38,3 %).

6. Deleži anketirancev, ki so odgovarjali s »preveč je člankov«, so pri vsakem področju informiranja najmanjši. Gibljejo se od 1 % (osebni dohodki) do 17 % (delo družbenopolitičnih organizacij.)

Zavedamo se, da so ocene odvisne od marsičesa: od razvitih interesov, poznavanja Informativnega fužinarja in posameznih področij, ki se o njih piše, od kvalitete izpolnjevanja vprašalnika in še bi lahko naštevali. Prav gotovo pa je prisotna določena stopnja objektivnosti, predvsem pa so anketiranci izrazili svoje interese.

Samo Savc

SKUPNO DELO – SKUPNA TEKMOVANJA

O poslovnem in športnem sodelovanju med tozdoma TIO iz Metalne v Mariboru ter Stroji in deli v Železarni Ravne

Železarna Ravne in Metalna že dolga leta poslovno sodelujeta. Tozdi Kovačnica, Jeklolivarna in Valjarna tej strojni tovarni v Mariboru dobavljajo kvalitetne reprodukcijske materiale. Proizvodno sodelovanje se je še poglobilo, ko sta obe tovarni začeli izdelovati stiskalnice za Sovjetsko zvezo in domače tržišče. Tedaj sta tudi začela sodelovati tozda Stroji in deli ter TIO. Proizvodnjo sta si razdelila nekako tako, da v Mariboru izdelujejo lažje stiskalnice — do 230 ton, na Ravnah pa težje. Tozda sodelujeta tudi pri izdelavi delov: Metalna pošilja Ravnam zvarjenice, Stroji in deli v Maribor ekscentre, ojnice in pogonske gredi. Za oba je sodelovanje življenjsko pomembno, ne prvi ne drugi pa niso z njim popolnoma zadovoljni. Oboji tožijo, da njihov partner zamuja dobavne roke, kar povzroča težave predvsem pri prodaji stiskalnic v Sovjetsko zvezo, saj morajo zaradi zamud, ki nastajajo pri končni montaži, plačevati penale, Stroji in deli pa so celo izgubili naročila za letos. Na obeh straneh vedo, da imajo njihovi partnerji objek-

tivne težave, ki jih ni mogoče premagati čez noč.

Metalni dobavlja material za nosilne dele stiskalnic železarna Skopje, ki se otepa s pomanjkanjem električne energije, Stroji in deli pa zamujajo predvsem zaradi premajhnih zmogljivosti termične obdelave, hkrati pa se sami zase zavedajo, da bi mogli z boljšo organizacijo dela, z večjo delovno disciplino, včasih pa tudi samo z dobro voljo marsikaj narediti pravočasno in bolje. Sicer pa so v Metalni poudarili, da na kvaliteto ravninskih izdelkov nimajo pripomb, medtem ko so na Ravnah mariborskim partnerjem hvaležni za devizno pomoč.

Zaradi tako tesnega sodelovanja so že pred dobrima dvema letoma začeli razmišljati, da bi uveljavili dohodkovne odnose oziroma ugotavljali skupni prihodek obeh tozdov. Kljub pogovorom pristojnih organov in analizam strokovnih služb se o skupnem prihodu še vedno niso sporazumeli. Ker pa je sodelovanje za obe strani tako pomembno, upajo, da bodo tudi to v kratkem rešili.

ŠPORT ZDRUŽUJE

Niso redki primeri, ko se ob poslovnem sodelovanju začnejo spletati še človeške vezi med sodelujočimi delovnimi organizacijami. Redkeje se zgodi, da se povežejo ljudje iz tozdov, ki pripadajo različnim delovnim organizacijam. V našem primeru je tako.

Pobudo sta prevzela sindikat in animatorja za rekreacijo v tozdih TIO in Stroji in deli. Lani so se smučarji iz obeh tozdov srečali prvič na smučišču na Arehu, zatem pa še v organizaciji Ravenčanov na Klemenovem pri Prevaljah. Ko so se letos 18. januarja pomerili v veleslalomu na Arehu, je bilo to že športno srečanje starih znancev in prijateljev. In tisti, ki so na tekmi želeli zmagati, pa so imeli smolo, se niso posebno jezili. Pretili so, ne preveč hudi: »Čakajte, ko se srečamo 28. na Koroškem, bomo pokazali, kaj znamo!« Res je namreč tudi to, da so Mariborčani odnesli več odličij kot Ravenčani, ki letos zaradi pomanjkanja snega niso mogli toliko trenirati, kot bi radi in kot bi bilo za resno tekmovanje treba. In tekma je bila nadvse resna in športna, čeprav se niso merili vrhunski smučarji. Smučarski delavci tozda TIO so jo dobro pripravili, tako da ni bilo nepotrebnih zapletov. Tudi snega je bilo na visokem Pohorju dovolj, da padci niso bili preveč trdi. Nihče se ni poškodoval.

Športnemu je sledilo še družabno srečanje z razglasitvijo rezultatov v restavraciji Metalne v Mariboru. Od »naših« so pobrali odličja v svojih kategorijah Marija Kolenik (3.), Adi Pustoslemšek (1.), Mirko Perger (1.) in Klemen Maklin (2.), ostala so prismočali Mariborčani.

Vendar rezultati niso najpomembnejša točka tega srečanja. Tako misli Edo Muhič, veteran iz tozda TIO, ki sodeluje na podobnih tekmovanjih že več kot 30 let in so mu športna srečanja z Ravenčani še posebej pri srcu. Najbolj zato, ker pričakuje, da bodo človeške vezi, ki se spletajo na takih srečanjih,

Ovinek

pomagale odpraviti težave, ki nastopajo v gospodarskih stikih. Saj prijatelja ne moreš voditi za nos, in kar delaš s srcem, je dobro. Meni pa, da bi se morala tekmovanja razširiti še na druge športne zvrsti. Enakega prepričanja so tudi športni in sindikalni delavci v obeh tozdih, zato so se že dogovorili, da bodo organizirali še tekmovanja v kegljanju, šahu, morda tudi v odbojki in nogometu.

Nekateri menijo, da so taka srečanja zaradi prevoza in drugih stroškov v današnjih težkih časih predraga. Prevladuje pa prepričanje, da so potrebna in koristna. Če bi se torej gospodarska situacija na eni ali drugi strani zaostrila, jih ne bodo kar ukinili. Le miza bo manj obložena, drugo bo ostalo.

Mojca Potočnik

Po Mežiški dolini

KS PREVALJE-TRG IN POLJE

Krajevna skupnost je pripravila ob slovenskem kulturnem prazniku že četrto tradicionalno prireditev Naš kraj v kulturni podobi.

V januarju je potekala v KS Trg javna razprava o gradnji garaž v zaselku Perzonali. Starejši občani, ki tam živijo, so imeli pripombe na osnutek za zidalnega načrta. Poleg garaž hočejo imeti prostor za drvarnice. Načrtovalci bodo pripombe upoštevali v spremenjenem zidalnem načrtu.

V začetku februarja je skupščina obravnavala poročilo o realizaciji načrtov iz krajevnega

samoprispevka za leto 1983 in za nazaj. Poleg tega so dopolnili statut in sprejeli nekaj kadrovske spremembe.

Doslej so v plinovodnem omrežju usposobljena štiri kurila. Druga bodo dobila uporabna dovoljenja v naslednji kurilni sezoni. Krajski, ki se že grejejo s plinom, so zadovoljni.

Obe krajevni skupnosti, predstavniki SKIS-a, Instalaterja in banke so izdelali anketo o razširitvi plinovoda. Z njo želijo pridobiti seznane potencialnih kandidatov za nove plinovodne priključke.

(Podatke o problematiki v KS je prispeval tov. Mirko Rozman, predsednik skupščine KS Prevalje-Trg.)

KS ŠENTANEL

O pomembnih stvareh se Šentanelci pomenijo skupaj: družbenopolitične organizacije, skupščina krajevnih skupnosti in komite. Tudi o tem, kam nameniti sredstva novega samoprispevka. Od sredstev, kolikor jih bo ostalo njim, bodo 20 % namenili za ureditev kraja, 30 % pa bodo dali za telefone (in vse, kar spada zraven) za zaselek Jamnica. Zadnjo besedo o tem bodo seveda rekli vsi.

Šolo gradijo kljub zimi in snegu. 24. januarja so postavljali ostreže, tudi vmesne stene so zrasle. Ker so vztrajali pri klasični gradnji, so kmetje sami prispevali blizu 60 m³ lesa.

S prevaljsko Komunalo so zadovoljni, saj ceste v redu vzdržuje in posipa. Še zmeraj pa so težave s prevozom delavcev na delo in domov.

(Podatke je povedal tajnik KS Peter Plevnik).

KS ČRNA

Turistični delavci v Črni se veselijo snega in zime. Smučišča imajo urejena, vlečnice vozijo, hotelske in zasebne sobe so polne, zmogljivosti za zdaj zadostajo. Zimska služba dobro deluje.

Smučarski delavci so v nedeljo, 22. januarja, dobro organizirali tekmovanje v slalomu za pokal Coca cole, na katerem so se domači pionirji in pionirke zelo dobro odrezali. Črnjani pa se ne ukvarjajo le z alpskim smučanjem, ampak so po več letih zatišja znova začeli tudi skakati. Na novi 15 in 30 metrski skakalnici trenirajo predvsem najmlajši, razmišljajo pa že o gradnji večje skakalnice, primerne tudi za zahtevnejša tekmovanja.

Vendar pa zima vsem Črnjanom, kot je povedal tajnik KS Stanko Kordež, ne kaže prijaznega obraza, saj imajo poseb-

no v Rudarjevem velike težave z ogrevanjem. Plačevati morajo po 65 din za m² stanovanjske površine, kar je za upokojece in delavce z nizkimi osebnimi dohodki preveč. Nabralo se je že za 30 milijonov dinarjev dolga, primanjkuje pa tudi olja, zato so bili sredi januarja že tik pred tem, da bi centralno ogrevanje v Rudarjevem ukinili. Situacijo je reševal poseben odbor, ki je občinski skupščini predlagal, naj uvede enotne cene za centralno ogrevanje v vsej občini, primanjkljaj pa naj bi krili iz drugih virov.

V Črni se zavedajo, da nekaj mesecev pred razpisom referendum o novem samoprispevku ni dobro zviševati temperature z mrazom v stanovanjih. S sredstvi 3. krajevnega samoprispevka nameravajo zgraditi RTV pretvornik v Koprivni in Javorju ter repetitor v Topli, dokončati stadion in zgraditi športne objekte za upokojece v Črni, asfaltirati cesto v Podpeco, ostala sredstva pa bodo porabili za ureditev glasbene sobe, za opremo gasilskega doma ter za vzdrževanje objektov družbenega standarda. Poravnati morajo še tudi dolg sedanjega občinskega samoprispevka — zgraditi telovadnico — v novi občinski program pa bodo uvrstili le izdelavo dveh projektov: republiške ceste Črna — Šentvid in zdravstvenega doma v Črni.

Potrebe so v Črni tolikšne, da si neuspešnega referenduma skoraj ne morejo privoščiti.

KS MEŽICA

Del programa občinskega in krajevnega samoprispevka je tudi v Mežici ostal zgolj na papirju, zato si v krajevni skupnosti — po besedah tajnika Leopolda Golobineka — prizadevajo, da bi dohiteli zamujeno.

Po programu 2. samoprispevka niso uredili družbenega doma. Krivi so bili predvsem ad-

ministrativni in tehnični problemi. Za obnovo stare hiše so namreč morali pridobiti kopico soglasij in dovoljenj, težko je bilo tudi najti nadomestna stanovanja za stanovalce.

Po občinskem programu bi morali zgraditi prizidek k osnovni šoli, kar jim ni uspelo. Če celodnevne šole tudi 3. samoprispevek ne bo omogočil, bodo vendarle morali dokončati vezni trakt med šolo in telovadnico, ki je zdaj le provizorično pokrit, šolo pa vsaj toliko razširiti, da bodo zagotovili prostore za samo enoizmenski pouk.

Za manj resno, čeprav zagreto vzdušje je v Mežici poskrbelo novo ustanovljeno turistično društvo, ki je pripravilo prvi zimski turistični teden. Od 21. do 28. januarja so se zvrstile športne (nočni slalom za veterane, hokejska tekma, sankarska in veleslalomski tekmovanja), kulturne (razstave domačih likovnikov, predvajanje diapozitivov, filmov koroškega kino kluba, predstava KUD Gozdar iz Črne, koncert mežiškega pihalnega orkestra ter kabaret, ki ga je prikazalo DPD Svoboda iz Črne) in družabne prireditve (smučarski ples, zabava za šolarje).

Predsednik Turističnega društva Mežica Slavko Rosc je povedal, da so krajevna skupnost, organizacije in posamezniki pokazali dovolj pripravljenosti za sodelovanje na turističnem tednu, predvsem pa pri organiziranju posameznih prireditev. Sodelovanja si želi tudi v prihodnje, saj so turistično društvo ustanovili zato, da bi se v kraju nenehno kaj dogajalo in da bi Mežica tudi zaradi prireditev — ne le zaradi naravnih lepot — postala privlačna za turiste.

KS LEŠE

Tajnik leške krajevnih skupnosti tov. Rudi Mlinar je na-

nizal vrsto problemov, s katerimi se ubadajo.

Program zadnjega samoprispevka so uresničili, saj so pridobili šolo, vrtec in razširili cesto. Vendar se bojijo očitkov krajanov, saj so že kmalu v asfaltu zazijale luknje, spomladi pa bo najbrž še huje. Ker teče Leški potok tik ob cesti, z ureditvijo struge posredno ščitijo tudi cesto. Tako imajo v planu gradnjo dveh podpornih jezov na najbolj kritičnih mestih. Kako pa bo s cesto, pa ne vedo.

V novi program so vključili tudi komunalno ureditev Zgornjega kraja, kjer naj bi uredili cesto in kanalizacijo. Tajnik KS je potožil, da prebivalci Zgornjega kraja nočejo plačevati komunalnih uslug. Resda so si sami napeljali vodo, vendar uporabljajo tudi druge komunalne uslugе, na primer odvoz smeti.

Načrtujejo še ureditev zemljišč za družbeno gradnjo in upajo, da bodo delovne organizacije, v katerih so zaposleni krajan, pokazale dovolj poslušnosti za gradnjo družbenih stanovanj. S tem bi mlade družine ostale na Lešah in zagotovile kraju nadaljnji razvoj.

Letošnjo zimo so uredili vlečnico in jo prijavili. Mladina pa je s prostovoljnimi delom uredila drsališče. ZSMS ima na Lešah dobre pogoje za delo, saj imajo lastne prostore. Aktivni so na športnem in kulturno zabavnem področju, preslabo pa se vključujejo v politično delo.

Delovanje kulturno umetniškega društva je po prvotnem zagonu precej zamrlo. Upajo, da bo proslava, ki so jo v počastitev slovenskega kulturnega praznika in obletnice Prežihove smrti organizirali skupaj z osnovno šolo, spet vzbudila kulturno udejstvovanje.

Zadnji čas se krajin pritožujejo nad slabo dostavo pošte. Včasih ni niti najnujnejše.

Še ena težava tare leško samoupravo. Tajniški posli so poleg rednega dela preobsežni. Sredstev za (honorarnega) tajnika pa ni, ker jim že najemnine prostorov pobere dobro polovico denarja. Zato razmišljajo, da bi za 4-urno delo angažirali tajnika kakšne druge KS.

KS RAVNE TRG

Na Ravnah se o pomembnih stvareh dogovarjajo skupaj predsedniki skupščin posameznih krajevnih skupnosti. To je nujno, saj gre za usklajevanje interesov na ravni KS in mesta. Posebno važno je takšno sodelovanje zdaj, ko se zaključuje obdobje drugega samoprispevka, pripravljamo pa se na tretjega.

Ravenčani torej načrtujejo vrstni red del v naslednjem petletnem obdobju za tri ravni in predlagajo naslednjo delitev sredstev:

program krajevnih skupnosti	20 %
program mesta Ravne	40 %
občinski program	40 %

V občinskem programu bi dokončali vrtec na Javorniku in usposobili OŠ Prežihov Voranc za celodnevno šolo.

Prežihov novi svet

V mestu bi adaptirali Titov dom in prenovili letno kopališče.

V krajevni skupnosti Ravne Trg bi obnovili cestišče od križišča pred železarno do zdravstvenega doma, dokončali dve avtobusni izogibalnici na Dobrihah in telefonsko omrežje v tem zaselku. Ob Suhi bodo uredili zelenice, obnovili pa bodo otroška igrišča.

Radi bi se tudi znebili sejmarjev, ki nekajkrat na leto zasejejo skoraj vso Gramoznico in

uničujejo zelenice. Potreben bo dogovor z občino, da bi za take stvari našli bolj primeren stalen prostor.

V teh dneh bo razgrnjen načrt obnove mestnega jedra. Vabijo Ravenčane, naj si ga ogledajo in povedo o njem svoja mnenja in predloge, da ne bo negodovanj pozneje, ko bodo začeli načrt izvajati in bo res prepozno.

(Podatke je dal Milan Butolen, predsednik skupščine KS Ravne Trg).

ZANIMIVOSTI

ŠTEVILO TELEVIZIJSKIH SPREJEMNIKOV

Občina Ravne je s 7998 televizijskimi sprejemniki na 21. mestu med slovenskimi občinami. Največ televizorjev, 23299, imajo v Šiški v Ljubljani, najmanj, 1787, pa v Metliki.

V koroški regiji je v občini Dravograd 2191, v Radljah 4177 in v Slovenj Gradcu 5335 televizijskih sprejemnikov.

SPREMENBA OBČINSKE MEJE

Občanka, ki živi na kmetiji pri Jezerčniku na Tolstem vrhu, je sprožila pobudo za spremembo občinske meje. Izvršni svet je pobudo predal občinskimi konferencam SZDL. Nadaljnji postopek je tak: v dveh mesecih morajo biti končane razprave na zborih občanov v KS in na zborih delavcev v OZD. Nato obravnava pobudo skupščina občine ali občin, na katere se nanaša sprememba (Ravne in Dravograd). V razpravo se lahko vključijo republiški organi. Ko

je stališče jasno, SO predlaga skupščini SR Slovenije izdajo zakona o spremembi območja občine. Slovenska skupščina pa lahko v prizadetih občinah organizira tudi referendum, če sumi o skladnosti interesov delovnih ljudi in občanov.

Preden bodo Jezerčniki, ki živijo bliže Dravogradu, dosegli zaželeno spremembo, se bodo še načakali. Zaposlenih pa bo mnogo glav in popisanega precej parirja.

KDO BO KOGA

Strah pred cepljenjem je očitno hujši kot pred nevarnim »filipincem«. Drugače se ne da razložiti podatka, da se je kljub obsežni reklamni odzvalo le 186 sodelavcev, 60 pa jih je bilo dodatno cepljenih. Zdravstvena služba pa je pripravila cepiva kar za 2700 delavcev.

Če vas je gripa že potipala, posledice pripišite sebi, zdravstvena služba je namreč svoje opravila.

Marko Vrečič

ZDRAVJE

ISKRICE IZ MEDICINE

Zelenjava in rak

Japonski znanstveniki so objavili koristnost rumene in zelene zelenjave — povrtnine. Po sodobnih raziskavah zmanjšuje obolenost za rakom.

Skozi 40 let so preučevali prehranske navade okrog 265.000 ljudi. Tisti, ki so uživali veliko rumene in zelene zelenjave (korenje, špinata, buče, zeleni beluš...), so za 10 do 20% manj obbolevali za rakom kot ostali prebivalci. Najvidnejša je bila povezava z želodcem. Celotno pri kadilcih je pri omenjenih manjša nevarnost za rak na pljučih.

Česen je zdrav...

Česen je odlično sredstvo za čiščenje črevesja. Vsebuje niz snovi, ki hitro uredijo prebavo. Ta zelenjava je bila cenjena že v starem veku.

Poleg telesnega zdravja, zboljšanja prebave in dobrega počutja pripisujejo česnu tudi pozitiven učinek na duševna obolenja. Že v srednjem veku so ga dajali duševnim bolnikom v velikih koli-

činah. Dosegli so vidna izboljšanja telesnega in duševnega zdravja.

Žal pa česen vsebuje močno dišeče snovi, ki se iz telesa izločajo skozi dihalo ali skozi kožo, če smo ga užili v večjih količinah. Morda je ravno to razlog, da se ga izogibamo...

Nevarna plesen

Živila, na katera se je naselila plesen, se v prehrani ne smejo uporabiti tudi potem, ko smo vidno plesen odstranili. V hrani namreč še vedno ostanejo nevidni delci plesnobe in njene škodljive snovi. Te majhne količine verjetno ne bodo povzročile vnetij, sigurno pa bo zmanjšana odpornost organizma. Literatura omenja celo povezavo z rakom...

Škodljive »kavbojke«

Skoraj ni otroka, še manj pa mladostnika, ki ne bi imel vsaj enih kavbojk. Zadnja leta so le-te postajale vedno ožje, tesno se prilagajajo telesu...

Smuk

Na nekem berlinskem simpoziju so zdravniki šolskih otrok in mladine resno opozorili na zdravstveno škodo, ki jo povzročajo preozke hlače. Te lahko namreč fantu oškodujejo moda, kar ima za posledico nedovoljno funkcijo (sterilnost), pri deklici pa lahko stalen pritisk in trenje povzroči vnetje zunanjega spolovila.

Vedno ožje hlače omejujejo tudi gibanje kolčnega sklepa, da ne govorimo o sedenju, kjer je normalno delovanje mišic popolnoma omejeno, lega pa nefiziološka. Po daljšem nošenju preozkih hlač se lahko pojavijo motnje pri gibanju kolčnega sklepa zaradi sprememb sklepne čašice...

Referent za zdr. vzgojo

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 6975 Lajtinger Z., Nastanek modifikacijske žilindre pri cepeljenju s kompleksnimi modifikatorji 1982.
- 6976 Matija N., Problematika ekonomskih odnosov delovne organizacije ŽR s tujino 1980.
- 6977 Ajd A., Kompleksometrično določevanje kalcija in magnezija v železarskih žilindrah 1982.
- 6978 Piršič A., Preučitev organiziranja, planiranja in terminiranja dela s primeri v orodjarni ISKRA 1972.
- 6979 Grešovnik B., Razvoj banke tehnoloških podatkov za proizvodnjo sendzimir valjev 1983.
- 6980 Merkač M., Analiza oblik izvajanja samoupravne delavske kontrole 1983.
- 6981 Burjak R., Nastanek in sestava oksidacijskih žilinder v električni obločni peči 1982.
- 6982 Miklavc J., Racionalizacija NC programiranja z EXAPT programskim sistemom za nerjavne armature 1982.
- 6983 Ranc J., Poprava kemijske sestave taline med procesom električnega pretaljevanja pod žilindro 1982.
- 6984 Piko M., Delitev dohodka OZD z vidika financiranja splošne in skupne porabe b. l.
- 6985 Dajkovič J., Opšti tehnički englesko-srpskohrvatski rečnik sa fonetskim izgovorom 1982.
- 6919 I. Europäischer Elektrostahl — Congress 1983.
- 6986/1 TGL Taschenbuch: Werkstoffauswahl und Werkstoffeinsatz 1. 1980.
- 6987 Sušnik J., + sodelavci, Ocenjevalna analiza delovnega mesta 1983.
- 3587/599 Glogovac B. + sodelavci, Primerjalne meritve na globinski peči po prehodu na zemeljski plin 1983.
- 6988 Senčar P., Strategija kot del politike OZD 1981.
- 8 Mezner J., Priročnik za spoznavanje TOZD Družbeni standard 1983.
- 8/1 Karner V., Priročnik za spoznavanje Kalilnice 1983.
- 8/2 Kos I., Priročnik za spoznavanje Jeklovleka 1983.
- 8/3 Nabernik S., Priročnik za spoznavanje Jeklolivarne 1982.
- 8/4 Petovar S., Priročnik za spoznavanje Jeklarne in jeklarskih procesov v ŽR 1982.
- 8/5 Jocič B., Uvajanje interne standardizacije v ŽR 1983.
- 8/6 Rodič J., Razvoj uporabe metod matematične statistike v ŽR b. l.
- 8/7 Kolmančič M., Organizacija avtomatske obdelave podatkov za raziskave in kontrolo kakovosti jekel 1982.
- 8/8 Hrnčič S., Priročnik za spoznavanje službe MR 1982.
- 6989 Cimerman R., Izdelava karbidnih trdin in kontrola kvalitete 1982.
- 3587/565/II Vodopivec F., D. Kmetič, A. Rodič, Procesi med vročim valjanjem konstrukcijskih jekel II. 1983.

- 3587/556/II Debelak M. + sodelavci, Livni in izolacijski praški II. 1983.
- 3587/566/II Prešern V., Bračun P., Uvedba novih pomožnih materialov v slovenske jeklarne II. 1983.
- 3587/558/III Smajič N., Intenziviranje razogljčenja med vakuumsko oksidacijo nerjavnega jekla in vpliv na njegovo čistočo III. 1983.
- 3587/600 Osojnik A., M. Debelak, Analiza problematika livnih materialov kot prispevek k reševanju njihove tehnološke uporabnosti 1983.
- 3587/601 Torkar M. + sodelavci, Raziskava vroče plastičnosti visokonikljevih zlitin 1983.
- 6990 Miščević N., Zinaič M., Plastični znak. Zbornik tekstov iz teorije vizualnih umjetnosti 1982.
- 6991 Bužančič V., Diminić 1982.
- 6992 Enciklopedija tehnike 1983.
- 6993 Klein M., Z — 80 Applikationsbuch 1983.
- 3587/602 Jager R., A. Jarič, Laboratorijske raziskave briketiranja fluoritnega koncentrata RAVNAJA metalurških kvalitete 1983.

- 3587/603 Glogovac B. + sodelavci, Aplikacija plinske kisikove sonde na kontrolo procesa zgorevanja v pečeh 1983.
- 6994 Korošič M., Ekonomske nejednakosti u jugoslovenskoj privredi 1983.
- 6995 Jelenc M., Mednarodni in integralni transport blaga 1983.
- 6996 Repovž L., Odločanje o kratkoročnem financiranju na podlagi denarnih tokov v OZD 1983.
- 6997 Lipovec F., Analiza in planiranje poslovanja 1983.
- 6998 Bibič A., Interesi in politika 1981.
- 6999 Ribičič C., Izvršni svet v delegatskem skupščinskem sistemu Jugoslavije 1981.
- 7000 Leksikon računovodstva i poslovnih finansija 1983.
- 7001 Stojanović D., Tumačenje ugovora samoupravnih sporazuma i društvenih dogovorov 1982.
- 7002 Janjič M., Ugovori o transferu tehnologije 1981.
- 7003 Janjič M., Industrijska svojina i autorsko pravo 1982.
- 7004 Pak M., Priručnik za primenu međunarodnog privatnog prava 1982.

(ZKO Ravne) tarnajo, da imajo z organizacijo rednih predstav velike težave, pa so matineje tako uspele, da se samo sprašujemo, kako da se niso nanje spomnili že prej. Vse predstave so razprodane, zgodilo pa se je tudi že, da so morali predstavo ponoviti, drugače bi moralo preveč otrok oditi domov praznih rok. Otroci in starši so sprejeli matineje z obema rokama; prvi zato, ker imajo lutke, igrice in filmske risanke radi, starši pa so veseli, da so njihovi otroci tudi ob sobotnih dopoldnevih koristno in prijetno zaposleni. Upamo, da si bodo v prihodnje redne sobotne gledališke prireditve lahko privoščili tudi otroci v drugih krajih naše občine.

Januarja so otroci v Titovem domu na Ravnah videli naslednje predstave:

7. januarja lutkovno igrice Mojca Pokrajculja, ki so jo igrice lutkarice iz VVZ Mežica;

14. januarja predstavo Zajčkova hišica (namesto obolelega Neznalčka z Leš so jo prikazale mežiške lutkarice);

21. januarja lutkovno igro Tobija, s katero je gostovala na Ravnah lutkovna skupina Kosovirji, ki deluje v VVZ Jožica Flander v Mariboru. Bili sta dve predstavi.

28. januarja filmsko risanko Popajev norčije. Sobotne matineje se bodo vrstile vse do pomladi.

KULTURNE POČITNICE

Osnovne šole v ravenski občini so letos poskrbele, da se otrokom med zimskimi počitnicami

ne bi bilo treba dolgočasiti, četudi nas zima ne bi bila obdaruja s snegom.

Na Ravnah so se lahko naučili plavati, smučati, hoditi v gore (planinska šola na Naravskih ledinah), mogli pa so se tudi udeležiti pohodov in izletov, ki sta jih organizirali taborniška organizacija in MO planinskega društva. Tudi nekaj športnih tekmovanj je bilo.

Za duševno razvedrilo počitniško razpoloženih šolarjev so poskrbeli Koroški kinematografi, ki so v vseh večjih krajih občine prikazali domači film Krila širnega neba, ameriški avanturistični Čuvaj divjine, ameriško risanko Popajev norčije, Japonski znanstveno fantastični Obračun čudnih bitij, ameriško komedijo Cirkus z Jerryjem in morda še katerega. Koroški kinoklub s Prevalj je predstavil učencem svojo dejavnost z diapozitivi iz taborniškega življenja, v pionirski knjižnici Leopold Suhodolčan pa so pripravili uro pravljic za najmlajše.

Za primerno zaposlitev šolarjev je med letošnjimi zimskimi počitnicami pomagala skrbeti tudi ljubljanska televizija s posebnim počitniškim programom.

MEŽIŠKI ZIMSKI TURISTIČNI TEDEN

Kakor drugod so se tudi turistični delavci v naših krajih začeli zavedati, da turistov ne moreš privabiti samo s snegom, soncem in z lepo naravo, ampak jim je treba ponuditi še kaj drugega. V Črni imajo že dolga leta svoj poletni turistični teden, letos pa so prvič organizirali teden športnih, kulturnih

KULTURA

PREŽIHOVE PLAKETE 1983

Skupščina kulturne skupnosti občine Ravne že nekaj let podeljuje Prežihove plakete za največje ustvarjalne in poudarjalne kulturno-umetniške dosežke, ki so posebnega pomena za občino Ravne na Koroškem. Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku so prejeli ta najvišja priznanja za kulturno dejavnost v naši občini Pihalni orkester ravenskih železarjev, Marjan Kolar, Herman Vehovar, Koroški kinoklub, Marjan Kovač, Stanko Arnšek, Elizabeta Kac-Ličen, Boris Florjančič in Ivan Vocovnik.

Zlato Prežihovo plaketo je dobil Pihalni orkester ravenskih železarjev z Raven na Koroškem v priznanje za izjemne umetniške uspehe, ki jih je v letu 1983 potrdil z osvojitvijo najvišjega jugoslovanskega priznanja za ljubiteljsko kulturno-umetniško ustvarjalnost — zlatega kipca Kosta Abraševića.

Srebrno Prežihovo plaketo so dobili:

Marjan Kolar iz Kotelj za literarna dela, doživljajsko zasidrana v koroški krajini, za dolgoletno urejanje Koroškega fužinarja, skrb za kakovost in domačijsko aktualnost njegove vsebine, za vključevanje kulture v sistem informiranja naše največje delovne organizacije;

Herman Vehovar s Prevalj za dolgoletno ljubiteljsko kulturno snovanje in vsestransko strokovno in organizacijsko delo v kulturi;

Koroški kinoklub s Prevalj za obsežno in pomembno umetniško in organizacijsko delo na področju ljubiteljske filmske ustvarjalnosti.

Bronasto Prežihovo plaketo so dobili:

Marjan Kovač s Prevalj za obsežno in pomenljivo glasbeno in umetniško delo, prežeto z veliko ljubeznijo do pevskega poudarjanja;

Stanko Arnšek z Raven na Koroškem v priznanje izredni predanosti kulturnemu delu, prežetemu z veliko ljubeznijo do gledališke dejavnosti;

Elizabeta Kac-Ličen s Prevalj za uspešno in pomenljivo delo na področju amaterske gledališke dejavnosti;

Boris Florjančič z Raven na Koroškem za vsestranskost pri ohranjanju in prenašanju tradicij narodnoosvobodilne borbe na mlajše rodove;

Ivan Vocovnik s Prevalj za dolgoletno in pomembno delo pri osvetljevanju odrskih predstav.

Vsem čestitamo!

KULTURA V JANUARJU

SOBOTNE MATINEJE NA RAVNAH

Kulturna dejavnost v naši občini je bila v januarju v veliki meri namenjena mladim, k če-

mur so prispevale tudi zimske počitnice, poseben pečat pa so ji dale redne sobotne predstave za najmlajše v Titovem domu na Ravnah. Čeprav organizatorji

Po pouku

in zabavnih prireditev v Mežici. Prireditve so se vrstile od 21. do 28. januarja. Omenjamo kulturne:

22. januarja so v gasilskem domu odprli razstavo »Naši likovniki predstavljajo«, zvečer pa je bila v Narodnem domu kulturno zabavna prireditev za staro in mlado;

24. januarja so v hotelu Peca predvajali diapozitive o Koroški;

25. januarja je bil v Narodnem domu večer domačega filma, ki ga je pripravil Koroški kinoklub s Prevalj.

26. januarja je bila v Narodnem domu predstava KUD Gozdar iz Črne z naslovom Gozdarji pojejo in plešejo;

27. januarja je bil v Narodnem domu koncert Pihalnega orkestra rudnika Mežica;

28. januarja so si lahko domačini in gostje ogledali kabalet Miloša Mikelnja Inventura s pesmijo, plesom in proslavo. Predstavila ga je gledališka skupina DPD Svoboda iz Črne, režiral je Edi Prošt.

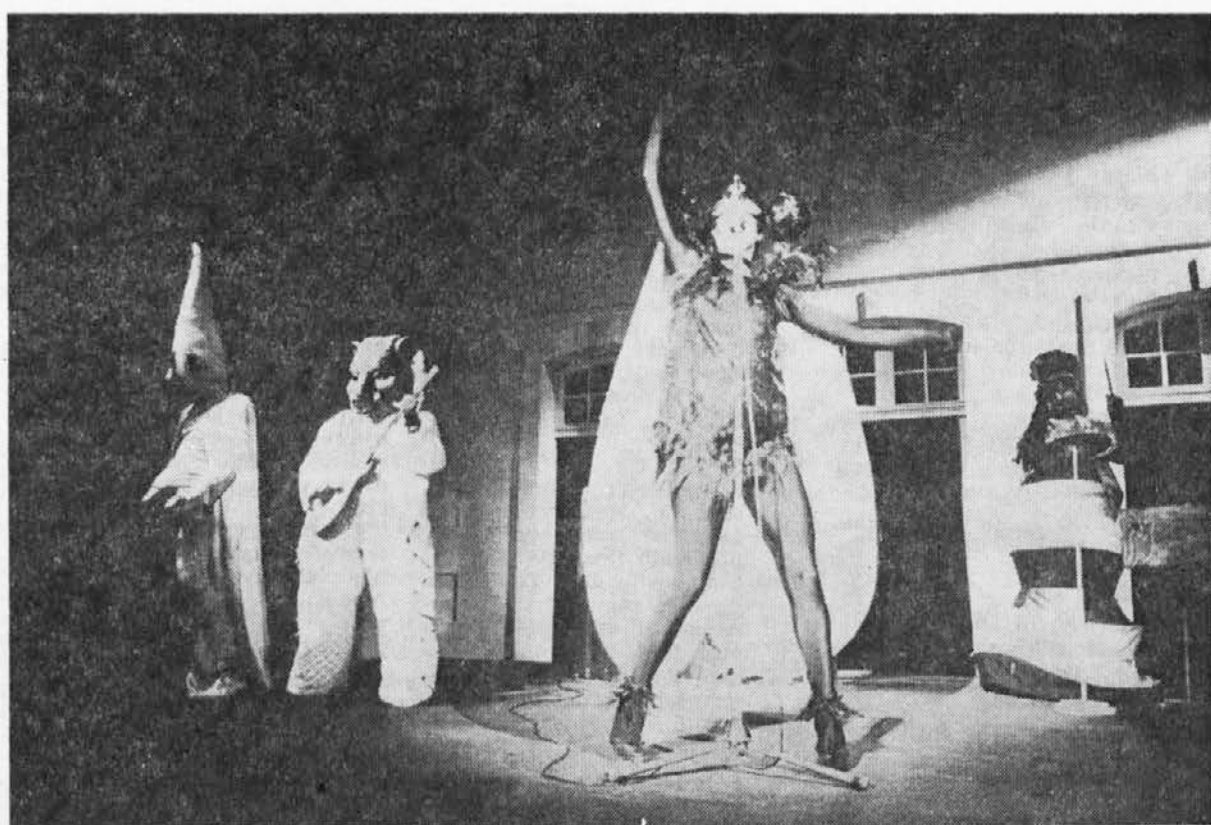
TURISTIČNI VEČERI V ŠENT-ANELU

Letošnjo zimo si lahko vsaka skupina gostov v Šentanelu privoščiti dva kulturna večera. Na prvem jim igra harmonikar, na drugem pa pojejo Šentanelski pavri in pleše folklorna skupina. Spored povezuje Mitja Šipek.

Hvalevredna pobuda, ni kaj. Mojca Potočnik

STALNA RAZSTAVA O FRANJU GOLOBU

Na osnovni šoli na Prevaljah so 22. 12. 1983 proslavili 20-letnico nove šole, ki se imenuje po akademskem slikarju Franju Go-

Karneval

lobu, aktivistu OF na Prevaljah, ki je umrl med prvimi talci pod streli okupatorja 3. septembra 1941. leta.

V spomin Franju Golobu so na šoli pripravili stalno razstavo fotografij, ki prikazujejo njegovo življenje in delo. Na ogled so tudi reprodukcije Golobovih linorezov, ki jih je prispevala Železarna Ravne, medtem ko je fotografije poslal Pokrajinski muzej ljudske revolucije iz Slovenj Gradca.

Razstavo je odkril Pavle Zaucer-Matjaž, osebni prijatelj Franja Goloba. Učencem šole ter številnim udeležencem slovesno-

sti je živo opisal življenje in delo svojega prijatelja.

O gradnji nove šole in njenem poimenovanju po Franju Golobu je zbranim spregovoril Adolf Černec, nekdanji ravnatelj prevaljske osnovne šole.

Spominske slovesnosti, ki je lepo uspela kot kulturni dogodek šole, so se udeležile tudi Golobove sestre Elizabeta, Slava in Marička.

Fotografija in tekst Franc Keber.

ZA DOBRE FILME SE PREŠTEVAMO

Doživetje dobrega filma v podeželskem kinu je tako redko, da zaljubljeni znanec v filmsko umetnost gre 130 kilometrov daleč, torej v Ljubljano, da bi videl kak film. Če pa tja ne greš in če nočeš gledati pogrošnih pustolovskih, kriminalnih in seksualnih filmov, moraš čakati tudi po dve leti, da pride dober film iz Ljubljane v podeželsko dvorano. A ko že pride, se je treba prešteti do deset ali petnajst, da se kinooperater naposled le odloči zavrteti film.

Direktor Koroških kinematografov Milan Klemenc zatrjuje, da so vse analize doslej pokazale, da je obisk slab zaradi nekulturnih objektov, saj so se naši kinematografi naselili v nekdanje hleve, gasilske domove in podobno. Temu primerna je tudi osnovna kultura obiskovalcev. Ravenski kino domuje v nekdanjem Oslandrovem hlevu in zadnja leta je inšpekcija nene-

hno grozila, da ga bodo zaradi dotrajanosti zaprli. Konec preteklega leta so mu dali novo podobo, a tudi začasno. Tovariš Klemenc meni, da bo tak, kot je, lahko služil približno deset let.

Posledica slabega obiska je pogosto manjšanje repertoarja, ta pa je povezan z velikimi stroški. Le redko se zgodi, da en film v eni dvorani vrtijo dva dni, zato se v enem tednu zvrsti štiri do pet različnih filmov. To je osnovni razlog slabega repertoarja, ki pa žal lahko zagotovi obstoj kinematografa, medtem ko ga dobri filmi ne morejo.

Zanemarjen odnos do filma se kaže tudi v tem, da dolga leta nihče ni bil pripravljen karkoli storiti za nevzdržne razmere naše kinematografije (dotrajane dvorane, pomanjkanje denarja za nakup filmov). Šele v zadnjem letu se je prvič zgodilo, da je Kulturna skupnost Ravne

Pavle Zaucer je odkril razstavljenega dela

STROŠKI INFORMATIVNEGA FUŽINARJA

Po 41. členu zakona o javnem obveščanju (Uradni list SRS 1973, št. 7) objavljamo podatke o stroških Informativnega fužinarja v letu 1983.

Lansko leto je izšlo 12 števil Informativnega fužinarja v skupnem obsegu 308 str. Naklada je bila stalna 5500 izvodov.

Stroški za tisk in poštnino	2.361.967,80 din
Avtorski honorarji	152.815,00 din

SKUPAJ	2.514.782,80 din
---------------	-------------------------

Leta 1982 pa nas je 12 števil Informativnega fužinarja v skupnem obsegu 288 str. stalo 1.919.760,00 din.

namenila nekaj sredstev kinematografiji za pokrivanje razlik pri predvajanju kvalitetnih filmov.

»Morda pa le gre za premik v svobodni menjavi dela,« pravi Milan Klemenc. In morda smemo upati še na en premik, ki ga utegne dati načrtna filmska vzgoja. V zadnjih treh letih so precej filmov vključili v vzgojno učne programe, a žal je tudi tu problem — denarja za nove filme ni, so samo reprize. Po-

skusili bodo z likovnimi razstavami otroških izdelkov, ki jih bodo naredili na temo vidnega filma, razstave pa postavljali v kinodvoranah. Za odrasle je v načrtu filmsko gledališče, s tem da bi oblikovali repertoar v ciklikih, bodisi po avtorjih ali zvrsteh, obisk pa bi si zagotovili po abonmanskem sistemu.

Nekaj obetov torej je, z nekaj več posluha kulturnih ustanov se utegnejo celo uresničiti.

Zlatka Strgar

DELO DRUŠTVA UPKOJENCEV

ŠPORTNO REKREACIJSKA DEJAVNOST DU RAVNE V LETU 1983

Ravensko Društvo upokojencev je bilo v letu 1983 zelo dejavno. Od januarja do novembra so se udeležili 24 tekmovalnih v kegljanju, streljanju, slalomu, šahu, ribištvu, gasilstvu in naboranju gob. Priredili so sedem izletov. Udeležili so se treh piknikov oz. srečanj, proslavili dan žena, poslušali eno zdravstveno predavanje, upokojenke pa so same pripravile svoj piknik. Od začetka maja do konca septembra so naši upokojenci uporabliali našo prikolico v Ptujskih toplicah. Ne smemo pa pozabiti, da je bil v tem letu marsikateri upokojenec oz. upokojenka na oddihu v prelepem počitniškem domu v Izoli in Piranu, ki je last Zveze društev upokojencev Slovenije.

V decembru so naši upokojenci obiskali in obdarili naše upo-

kojence v Črnečah in bolnici Slovenj Gradec. Razen tega je bila tudi skromna obdaritev upokojencev, starih nad 80 let.

DVOKROŽNI ŠAHOVSKI TURNIR NA RAVNAH

Šahisti DU Ravne so od 1. do 22. 12. 1983 izvedli v društvenem prostoru dvokrožni šahovski turnir za prvenstvo upokojencev Raven za leto 1983. Udeležilo se ga je 8 šahistov upokojencev.

Zmagal je Alojz Bajc s 14 točkami (brez poraza), sledijo: Franc Mlinar 11, Ivan Sidar 9 1/2, Peter Štehar 7 1/2, Alojz Trup in Anton Butkovič 5 ter Franc Janže 4 točke.

Že v januarju 1984 pa so naši šahisti tekmovali za prehodni pokal s pobratenim društvom upokojencev iz Ruš.

Ervin Wlodyga

Rekreacija in šport

SKOKI V DOBJI VASI

Prvo skakalnico so zgradili v Dobji Vasi že pred vojno, po osvoboditvi so s to dejavnostjo nadaljevali. Nekaj časa so bili smučarji — skakalci v tem delu doline zelo prizadevni, potem je zanimanje usahnilo in skakalnice so začele propadati. Pobudo pri smučarskih skokih so prevzeli Črnjani in dosegli višek pred leti, ko sta Pudgarja uspešno nastopila na olimpijskih igrah v Sapporu. Vendar tudi to ni dalo dovolj poleta mladim, in ko so Pudgarji nehali tekmovali, je skakalni šport v Mežiški dolini zamrl. Tudi skakalnica ni bilo.

Pred tremi leti pa so se začeli zbirati ob improvizirani skakalnici v njeni med naseljem Dobja vas in Brančnikom fantje, ki jih je navduševal za skakanje magister Uranc. Ko je bila stvar tako daleč, da so začeli ustanovljati klub, je prevzel pobudo Franc Orter, oče enega izmed mladih skakalcev. Z njim sem se pogovarjala o skakalnem športu, o gradnji skakalnice in o tekmovalnih dosežkih in načrtih v Dobji vasi.

»Ko se je zadnja skakalnica v Dobji vasi podrla, ni nihče pomislil, da bo tu še kdo skakal. Zdaj pa rastejo skakalnice druga za drugo in na tekмах v smučarskih skokih se pod skakalnici tane ljudi. Kako je prišlo do tega?«

»Pred 15 leti so skoki na Ravnah zamrli. Leta 1981 je Uranc začel zbirati fante, ki so bili navdušeni za skakanje na smučeh. Vendar ni našel družbene podpore za ta šport. Jaz sem šel k ljudem, ki so imeli dovolj razumevanja in vpliva, da smo dobili sredstva za gradnjo skakalnice. Tudi izvršni odbor SK Fužinar nam ni delal ovir, postali smo njegova sekcija. In tudi delovne organizacije nam gredo

na roko. Zdaj imamo že štiri skakalnice — 12-, 20-, 30- in 50-metrsko. Zgradili smo jih udarniško, načrte nam je naredil Oto Giacomelli, rekonstrukcije smo delali še po Jevšenaku. Še bomo rekonstruirali, saj se tehnika skakanja spreminja in temu je treba prilagoditi tudi skakalnico. Prva novost, ki jo bomo dobili že letos, 15. maja, bo plastika na 30-metrski skakalnici.«

»Gotovo skakalnic ne bi gradili, če ne bi bilo tistih, ki jih uporabljajo. Kakšno je zanimanje mladih za ta šport?«

»Imamo precej pogumnih fantov, ki želijo skakati. Seveda so to tekmovalci najmlajših kategorij. Okrog 20 jih je. Najstarejši je mlajši mladinec, največ je pionirjev in cicibanov. Upam, da bomo po šolskem prvenstvu dobili še več kandidatov.«

»Skakalni šport slovi kot nevaren. Ali je prav, če že najmlajše spravljamo v življenjsko nevarnost?«

»Mislim, da je res nasprotno. Pri smučarskih skokih je zelo malo nesreč. V treh letih sta si pri skakanju le dva izvila nogo, medtem ko so si trije skakalci zlomili nogo pri alpskem smučanju. Najbolje je, če fantje začnejo skakati že s 6 leti na najmanjših skakalnici, da potem rastejo s skakalnico in nimajo strahu pred letenjem po zraku. Teže je za tiste, ki skočijo kar prvič na večji skakalnici.«

»Tako kot pri drugih športih je tudi pri skakanju pomembno, da tekmovalci redno trenirajo. Kako si pomagata, saj zima in sneg ne trajata vse leto?«

»Letos je še posebej težko, ker sneg tako dolgo ni zapadel. Vse leto doslej še nismo mogli trenirati, hodili pa smo na priprave v Ljubljano in na Češko, kjer smo vadili na plastičnih skakalnicah. Zdaj bomo tudi mi dobili plastiko — vse imamo že pripravljeno, le položiti jo je treba. Potem bomo na srednji skakalnici že lahko vse leto

trenirali, načrtujemo pa tudi, da bomo dali plastično preobleko še na manjši skakalnici in omogočili redne treninge tudi najmlajšim. S starejšimi tekmovalci bomo morali še naprej hoditi v goste h klubom, ki imajo večje skakalnice, dokler ne bomo tudi mi naše največje rekonstruirali in oblekli s plastiko.«

»Veliko govorite o plastiki. Kako ste jo sploh dobili?«

»Plastiko za 30-metrsko skakalnico smo dobili s pomočjo olimpijskega komiteja v okviru priprav za olimpijske igre. Uvožena je s Češke, nekaj pa smo morali dokupiti domače — izdeluje jo Tovarna usnja Slovenj Gradec in Veplast v Velenju. Domača je hitrejša od češke, zato jo bomo uporabili za nalet.«

»Vsa prizadevanja za izpopolnitev tehnike niso veliko vredna, če jih ne spremlja tudi dobro strokovno delo. Kako skrbite za trenerski kader?«

»Imamo vaditelja Zdravka Videršnika, ki dela po programu trenerjev, to pa sva Erik Pečnik in jaz, ki dokončujemo izpite za trenerja na Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani. Takoj, ko bo kateri od tekmovalcev dovolj star, in če bo imel dovolj zanimanja, ga bomo poslali na tečaj za vaditelja in trenerja. Zavedamo se, da si mo-

sodelovali že tudi delavci iz železarne. Smučarski klub, telesnokulturna skupnost in delovne organizacije nam prispevajo sredstva za najnujnejše, vendar vsega potrebnega denarja ne dobimo. Težave so predvsem z opremo, ki je draga in jo je težko dobiti. Skakalne čevlje npr. uvažajo starši v lastni režiji. Za prevoze bi nujno potrebovali kombi. Kadar primanjkuje snega, bi nam prav prišel snežni top, a o njem lahko še samo sanjamo. Ko bi ga imeli, nam ne bi bilo treba razmišljati o gradnji gorske skakalnice, ki jo nameravamo postaviti na Naravskih ledinah.«

»Kako si predstavljate prihodnost skakalnega športa v Dobji vasi?«

»Upam, da se zagretost otrok, staršev in odgovornih ne bo ohladila. Ko bomo imeli plastično skakalnico, bomo lahko trenirali vse leto, kar nam bo omogočilo boljše rezultate. V ta šport želimo pritegniti kar največ pogumnih fantov, ki jih ni strah leteti po zraku. Če jih bomo naučili dobro skakati, bomo imeli čez nekaj let v Dobji vasi tudi kakšnega vrhunjskega tekmovalca. To je naš cilj.«

»Tovariš Orter, želim vam, da bi ga dosegli!«

Mojca Potočnik

Brez strahu

ramo zagotoviti lastne kadre, le tako bomo omogočili našemu športu prihodnost.«

»Skakanje ni množični šport, določena množičnost pa je vendarle potrebna. Kako pridobivate nove skakalce?«

»Velja načelo: zgledi vlečejo. Za nas je to premo. Smučarska zveza je začela ustanovljati »planiške šole«. Po teh načrtih bi morali učitelji v šolah učence naučiti osnovnih veščin skakanja, klubi pa naj bi skrbili za rezultate. Tako bi v nekaj letih morda lahko vzgojili kakega novega Pudgarja.«

»V bližnji okolici ste precej osamljeni. Kako sodelujete s sosednjimi klubovi?«

»Povezani smo v koroško-štajerski regiji in kar dobro sodelujemo. Organiziramo regijska tekmovanja, imamo strokovnjaka za skoke Andreja Tomina iz Kranja, ki bo treniral regijsko selekcijo, zdaj pa pripravljamo programe treningov za vso regijo. Med klubi ni razprtij, vsi težimo za tem, da bi dosegli kar najboljše rezultate, najmanj uspešno pa se povežujemo s smučarskim klubom v Črni, kjer se skakalni šport v zadnjem času znova prebuja.«

»Organizacija tekmovalnih treningov in že oprema sama zahtevajo veliko denarja. Kje ga dobite?«

»Veliko si pomagamo z udarniškim delom — delamo sami smučarski delavci — s Pečnikom vodiva gradnjo in pripravo skakalnic — pomagajo pa starši in drugi. Na delovnih akcijah so

DELO KARATE KLUBA V LETU 1983

Leto 1983 je bilo za naš klub nekoliko manj uspešno kot leto 1982. Kljub manjšemu številu treningov in tekmovalni pa smo vseeno posegli po najvišjih mestih v Sloveniji, kar pa je še posebej rezultat posameznikov. Težave so bile s strokovnim kadrom, saj ni bilo trenerja, ki bi redno vodil treninge.

Vse leto smo vadili na balkonu telovadnice DTK na Ravnah. Nekaj treningov smo imeli tudi na prostem. Zaradi prostorske stiske in pomanjkanja strokovnega kadra smo v letu 1983 razpisali samo en začetniški tečaj. Vpisalo se je 64 novih članov. Ta skupina je imela skupno 33 treningov, kar znaša 50 vadbениh ur. Trenirali so dvakrat tedensko, treninge je vodil tov. Zvonko Petrič.

Starejša skupina (od oranžnega pasu naprej) je imela skupno 79 treningov, to je 130 vadbениh ur. Traininge v tej skupini je vodil Aljoša Vauh.

Naši karateisti so se udeležili naslednjih regijskih, republiških in državnih tekmovalnih:

1. Mladinsko regijsko prvenstvo v borbah v težnostnih in absolutni kategoriji — Titovo Velenje.

2. Prvenstvo koroško-šaleške regije v katah posamično in ekipno — Mislina, za vse kategorije, od pionirjev do članov.

3. Republiško pionirsko tekmovanje v katah — Postojna.
4. Republiško prvenstvo za mladince v športni borbi absolutna kategorija — Kranj.
5. Mladinsko državno prvenstvo v športnih borbah absolutna kategorija — Titograd.

REZULTATI NAŠIH TEKMOVALCEV

Mira Morn — republiška in regijska prvakinja v katah med starejšimi pionirkami, regijska prvakinja v sestavi kata ekipno.

Bojan Breznik — 3. na republiškem prvenstvu med starejšimi pionirji, regijski prvak v katah med starejšimi pionirji.

Anita Anželak — 3. na republiškem prvenstvu med starejšimi pionirkami, 2. na regijskem tekmovanju v katah, regijska prvakinja v sestavi kata ekipno.

Anton Polovšek — 3. na republiškem mladinskem prvenstvu v športnih borbah — absolutna kategorija, 3. na regijskem prvenstvu v športnih borbah — absolutno, 2. na regijskem prvenstvu v športnih borbah — poldnevna kategorija, 7. na regijskem prvenstvu v katah, 2. v sestavi kata ekipno — mladinci, 18. na državnem mladinskem prvenstvu.

Ivan Belaj — regijski prvak v težki kategoriji — mladinci, 2. v absolutni kategoriji koroško-šaleške regije, 2. v sestavi kata ekipno — mladinci, 6. v katah KS regije.

Nataša Grabner — 3. na regijskem tekmovanju v katah, regijska prvakinja v sestavi kata ekipno.

Emin Robin — 3. na regijskem prvenstvu v športnih borbah v poltežki kategoriji — mladinci.

Husein Ikanović — 2. v katah na regijskem prvenstvu — med člani.

Milan Mravljak — 2. v sestavi kata ekipno — mladinci, 9. v katah na regijskem prvenstvu.

Aljoša Vauh je sodeloval kot sodnik na regijskih tekmovanjih. Naš klub je organiziral en enodnevni seminar pod vodstvom Dušana Borovnika, I. DAN, člana KK Titovo Velenje.

Dvakrat pa so naši člani odšli na tridnevni seminar, ki sta ju vodila mednarodna mojstra dr. Ilija Jorga in dr. Vladimir Jorga.

V klubu smo dvakrat organizirali izpite za šolske pasove. Skupno je v letu 1983 uspešno opravilo izpite 34 članov, in sicer: za 7. kyu (II. stopnja belega pasu) 1, za 6. kyu (III. stopnja belega pasu) 5, za 5. kyu (rumeni pas) 12, za 4. kyu (oranžni pas) 1, za 3. kyu (zeleni pas) 2, za 2. kyu (modri pas) 6, za 1. kyu (rjavi pas) 6, za I. dan (I. stopnja črnega pasu) 1 član.

Klubska problematika: nujno potrebujemo večji prostor za treniranje, še posebej pri začetniških tečajih, kjer je število članov zelo veliko, tudi prek 60, in je balkon s svojimi 120 kvadrati absolutno premajhen. Premajhno število inštruktorjev karateja nam otežuje delo. Zaradi pomanjkanja denarja je bil omejen tekmovalni in seminarški program. Zato se nismo mogli udeležiti nekaterih pomembnih karate prireditev.

Roman Breznik

SPODBUDEN ZAČETEK

V sezoni 1983/84 smo tudi odbojkarji začeli s tekmovanji kadetov in kadetkin. V to kategorijo so vključeni

igralci in igralka do 17 let. Tekmovanje smo izvedli v obliki turnirjev, organizator pa je bila sekcija za odbojko pri TVD Partizan Prevalje.

14. januarja je bil turnir za kadetinke. Udeležilo se ga je 5 ekip. Po pričakovanju je osvojila 1. mesto ekipa Fužinarja pred Mislino, Mežico, Prevaljami in Dravogradom.

22. januarja je bil še turnir za kadete. Po zanimivih igrah in z več športne sreče je 1. mesto osvojila ekipa s Prevalj pred Fužinarjem in Crno. Zamišl tekmovalna te starostne skupine je vsekakor spodbudna, saj je ravno tem primanjkovalo tekem in se niso imeli priložnosti kaliti ali pa so morali igrati proti starejšim igralcem. Manj spodbudna pa je udeležba na turnirju in odnos nekaterih ligašev do tega tekmovanja, ki niso poslali svojih ekip.

Tokrat je bil predviden za to skupino samo en turnir. Upamo, da bomo v bodoče tudi tem lahko omogočili še več tekmovanj.

J. D.

PLANINSKO DRUŠTVO RAVNE NAČRTUJE DELO

V propagandnem odseku Planinskega društva Ravne so na seji v januarju ugotovili, da je bilo lani delo PD dokaj uspešno, čeprav so odpadli tirje od dvanajstih načrtovanih izletov, tudi pohoda po poteh 14. divizije ni bilo. Šepalo je še dopisovanje v javna občila, kar nameravajo letos popraviti, sicer pa menijo, da je bilo obveščanje o dejavnosti društva, predvsem o izletih, dovolj dobro. Poskrbeli bodo, da bo tako še naprej.

V društvu so že pripravili program izletov za leto 1984. V aprilu bodo ravenski planinci obiskali Košenjak in Bazo 20 v Kočevskem Rogu; v maju bosta tradicionalni pohod okrog Uršlje gore ter pohod čez Pohorje od Ruš do Mislino; junija se bodo koroški planinci srečali na Uršlji gori, nekateri pa še na Obirju; v juliju pripravljajo izlet na Mrzlico in Kopitnik ter na Raduho; avgusta se nameravajo povzpeti na Ojstrico in na Triglav; v septembru je dan planincev, pogumnejši bodo obiskali še Jalovec; oktobra bosta izlet na Komen in jesenski trimski pohod po Prežihovi poti; na novo leto pa nameravajo organizirati še zimski pohod na Uršljo goro.

Izbira izletov in pohodov je pestra, zato so v upravnem odboru Planinskega društva Ravne prepričani, da udeležba na njih ne bo vprašljiva. Vse člane in druge ljubitelje planin vabijo na letno konferenco s kulturnim sporedom in plesom, ki bo v soboto, 18. februarja, v Nami na Ravnah.

Mojca Potočnik

POHODI — ZDRAVI IN POUČNI

Planinci leto in dan prireajo različne pohode. Posebno privlačni so pohodi v spomin na znamenite dogodke iz NOB. Taki pohodi so decembra na Tisje pri Litiji in na Javornik, 8. januarja k Trem žebliem na Pohorju (letos 41-letnica zadnjega boja Pohorskega bataljona). Februarja bo pohod na Stol, marca na Snežnik in Porezen.

Tistim, ki hkrati s gibanjem in uživanjem naravnih lepot radi obujajo tradicije in spomin na težke čase zadnje vojne, pa je namenjena tudi ena najdaljših slovenskih planinskih poti — Transverzala kurirjev in vezistov NOB Slovenije. Ta pot se vije po hribih in dolinah od Pomurja do Primorske prav tam, kjer so se bili partizan-

ski boji. Poteka tudi prek Koroške, in sicer čez Kope mimo partizanske bolnišnice Pavček, skozi Slovenj Gradec na Uršljo goro, čez Naravske ledine in Leše na Poljano, v Mežico, na Peco, v dolino Toplo, skozi Crno na Andrejev dom na Slemenu, proti Belim vodam in naprej v Savinjsko dolino. Pot je dolga okoli tisoč kilometrov.

Na teh pohodih, zimskih in letnih, vedno srečate druge planince, spoznate nove tovariše, sklenete prijateljstva. Uživate v miru gozdov, v razgledih in novih spoznanjih, odkrivajte kotičke še neokrnjene narave.

Več kot 100.000 Slovencev že planinari. Za začetek ni nikoli prepozno. Planinska društva so v vseh večjih krajih, včlanite pa se lahko kjerkoli.

Marjan Kotnik,
tozd Orodjarna

ŠAH

V decembru in januarju je v dveh etapah najprej v Lendavi in potem v Mariboru potekalo ekipno tekmovanje za vstop v prvo republiško ligo. Pomerilo se je 10 ekip v 9 kolih. Zmagala je ekipa »Gradiš« iz Maribora, ki je imela najbolj izenačeno ekipo. Nastopil je tudi SK Fužinar, ki pa ni uspel zaradi neizenačenosti ekipe. Za Fužinar so se izkazali: I. Creslovnik pri članicah 6,5, J. Jesenek 6,5, Burjak 5 (I. deska) točk, medtem ko so bili ostali manj uspešni. Igrali so še: H. Komarica, M. Hrovatič, N. Kolar pri članih in pionir S. Jesenek za mladince.

Posebej velja poudariti, da z odhodom mladega Peruša SK Fužinar praktično nima mladincev, ki bi se uspešno merili z ostalimi iz drugih klubov. Mogoče je vzrok v tem, da se je delo z mladimi šahisti nekoliko opustilo ali pa za šah med mladino ni pravega zanimanja.

J. J.

POKAL FUŽINAR 84

Letos bo kot ponavadi 22 hitropoteznih turnirjev za pokal »Fužinar 84«. Dnevi so izbrani tako, da vsak datum pomeni četrtek, začetek pa je vedno ob 16. uri.

12. januarja
26. januarja
9. februarja
23. februarja
8. marca
22. marca
12. aprila
26. aprila
10. maja
24. maja
7. junija
21. junija
5. julija
30. avgusta
13. septembra
27. septembra
11. oktobra
25. oktobra
8. novembra
22. novembra
6. decembra
20. decembra

Sistem točkovanja ostaja nespremenjen. Točke dobi prvih deset igralcev (prvi 25 točk... desetouvrščeni 1 točko). 10 najboljših uvrstitev šteje za pokal.

Vsi ljubitelji šaha, vabljeni!

SK FUŽINAR

POSTANITE »KOROŠKA GRČA«

Razpis tekmovanja za značko »Koroška grča« v občini Ravne na Koroškem v letu 1984

Strokovni svet za športno rekreacijo pri ZTKO občine Ravne na Koroškem razpisuje tekmovanje za značko »Koroška grča« v občini Ravne v letu 1984. V akcijo se lahko vključijo moški in ženske, stari nad 20 let.

Za osvojitve značke »Koroška grča« morate dokazati primerno vzdržljivost v 5 različnih aktivnostih, in sicer v smučarskem teku, hoji, plavanju, kolesarjenju in teku.

Podrobne naloge

1. **SMUČARSKI TEK** — moški 12 km, ženske 5 km

Udeležiti se morate teka na smučeh »Po poteh XIV.«, ki je bil v nedeljo, 29. januarja 1984, v Kotljah. Moški najmanj 12 km, ženske 5 km. V izjemnem primeru velja tudi udeležba na kakšnem drugem smučarskem maratonu.

2. **TRIMSKA HOJA** — najmanj 12 km hoje

Velja organizirani trimski pohod okrog Uršlje gore meseca maja, ki ga prireja Planinsko društvo Ravne. Izjemoma bo veljal tudi pohod na Uršljo goro in Peco, če ga bodo izvedla PD Prevalje, Mežica ali Crna.

3. **TRIMSKO KOLESARJENJE** — 40 kilometrov

Velja udeležba na trimski akciji predvidoma v nedeljo, 20. maja. Izjemoma velja udeležba tudi na kakšnem drugem kolesarskem maratonu.

4. **TRIMSKO PLAVANJE** — najmanj 500 m

Preplavati Ivarčko jezero v nedeljo, 8. julija. V primeru dežja bo možno opravljati preizkus tudi v zimskem bazenu na Ravnah.

5. **TRIMSKI TEK** — moški in ženske — 7 km

Velja udeležba na Maratonu Kralja Matjaža avgusta v Crni, trimski tek — 7 km. Izjemoma velja tudi udeležba na občinskem jesenskem krosu konec septembra na Ravnah.

PRIJAVA

Za akcijo »Koroška grča« se lahko prijavite na Zvezo telesnokulturnih organizacij občine Ravne, Ob Suhi 19, telefon 861-336.

PRIJAVA MORA VSEBOVATI

Primek in ime:

Točen naslov:

Starost:

Spol:

Vsak prijaviteljenec bo dobil tekmovalni karton, v katerega bo vpisoval in potrjeval opravljene naloge.

Izpolnjeni tekmovalni karton morate oddati najkasneje do 15. novembra 1984 na ZTKO občine Ravne, ki vam bo podelila značko ob primerni slovesnosti.

Vsem, ki se želijo vključiti v to akcijo, priporočamo, da polagoma vadijo prek celega leta, da bodo na posameznih preizkusih lahko dokazali primerno vzdržljivost.

Albert Hojnik

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V FEBRUARJU

Koroški kinematografi Crna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Kotlje in Dravograd bodo v februarju predvidoma predvajali naslednje filme:

SMRT GOSPODA GOLUŽE — domača drama, 2.—19. 1.

ZAKRINKANI JEZDEC, ameriški western, 9.—20. 2.

PARAZIT — ameriški znanstveno fantastični, 9.—20. 2.

GOLA PEST — ameriški karate, 10. do 20. 2.

KDO JE HARIET, angleška drama, 10.—20. 2.

MOČNI PEKINSKI MOŽ — hongkonški pustolovski, 10.—20. 2.

FRANCOSKE RAZGLADNICE — ameriška komedija, 16.—24. 2.

LABORATORIJ ZLOČINA — ameriška drama, 16.—27. 2.

ZMAJEV PEKLENSKI OBRAČUN — hongkonški karate, 17.—27. 2.

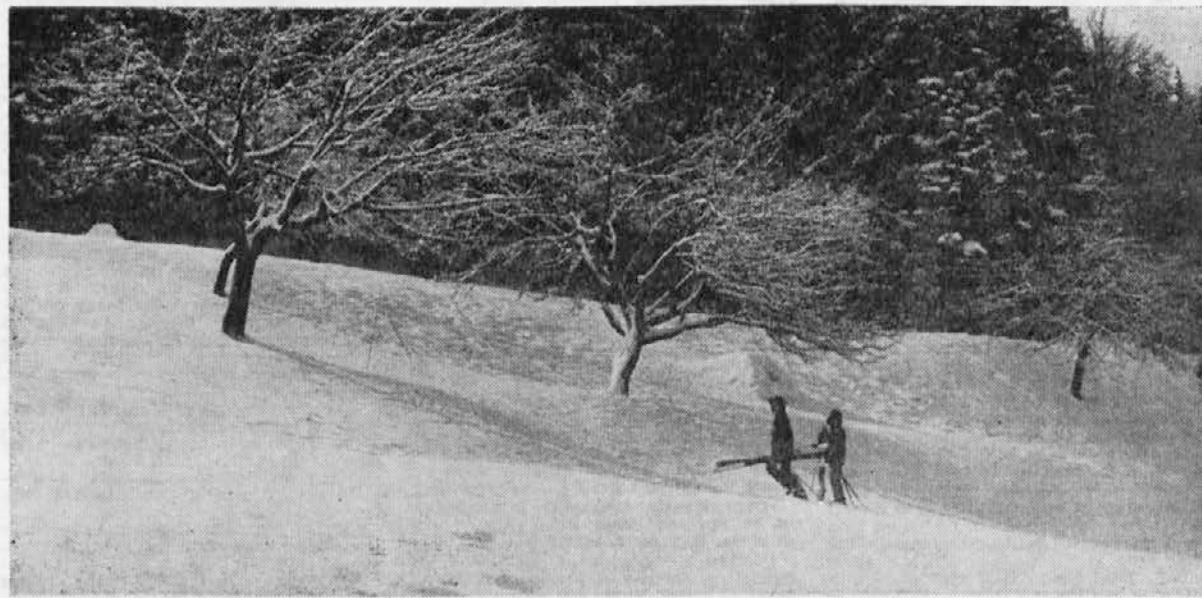
MAŠKARADA — domača drama, 22. 2.—4. 3.

OROŽJE PROTI UGRABLJEM — ameriški karate, 23. 2.—5. 3.

PIRATI AVTOCESTE — ameriško-nemški akcijski, 23. 2.—5. 3.

APOKALIPSA JUTRI — japonski pustolovski, 24. 2.—5. 3.

Koroški kinematografi
Prevalje

Tudi brez vlečnice gre

KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

Skupna disciplinska komisija je v oktobru, novembru in decembru 1983 obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti:

TOZD JEKLARNA

1. ĐURIĆ Mustafa — 2. jamski delavec, enkrat predčasno zapustil delo 1 uro, v garderobi spal 3 ure, javni opomin.
2. HASANI Ejup — livni žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
3. TRSTENJAK Stjepan — II. pomočnik topilca, neopravičeno izostal 1 dan, javni opomin.
4. VUKOVIĆ Ili — strojnik za izpraznjevanje, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
5. PAJENK Jože — 2. pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
6. LAMI Sefer — 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 804,80 din, plačal.
7. RIKIĆ Rade — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
8. VUČIĆ Tomislav — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
9. VIDAČKOVIĆ Slobodan — ponovčar, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
10. FESEL Ivan — 2. pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
11. MEDIC Milovan — šaržirni žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 1 leta.
12. MUŠELJIC Muhamed — žerjavovodja, z magnetno ploščo udaril po stavbi tehnične, javni opomin, pavšalna odškodnina 3.705,00 din, sodna izterjava.
13. BRKOVIĆ Vlado — žerjavovodja, odklanjal mazanje žerjava, javni opomin.
14. SIŠARIĆ Darko — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
15. KOTNIK Silvo — 2. jamski delavec, odklonil čiščenje okrog livnih plošč, javni opomin.
16. DEŽMAN Marjan — pomočnik topilca — neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 958,50 din — plačal.
17. ĐURIĆ Mustafa — zidar plošč, neopravičeno izostal z dela, prenehanje delovnega razmerja v tozdu.
18. GEROLD Marko — 2. pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev.
19. HAFIZOVIĆ Sabit — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
20. ZIZEK Mijo — tehtalec, odklonil sprejem vabila za preventivni zdravniški pregled, javni opomin.
21. TOMIĆ Venčeslav — zidar plošč, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
22. GERIĆ Eniz — zidar plošč, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev.
23. ANTLEJ Rajmund — garderobier, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
24. LUKIĆ Vojislav — 1. jamski delavec, predčasno zapustil delo, javni opomin.
25. RAZGORSEK Stanko — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
26. HOPOVEC Eniz — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 8 dni, prenehanje delovnega razmerja v tozdu.
27. BARL Stanko — 1. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 2.581,80 din, sodna izterjava.
28. RAJSP Mirko — 2. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
29. PRIKERŽNIK Franc — ponovčar, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev.
30. GLAVICA Jakob — rezalec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD JEKLIVARNA

1. PERSE Franc — izsekovalec, neopravičeno izostal z dela 9 dni, prenehanje delovnega razmerja v tozdu, pavšalna odškodnina 7.119,90 din, sodna izterjava.
2. KRAHULEC Zvonimir — ročni brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 meseca, prenehanje delovnega razmerja v tozdu, pavšalna odškodnina 4.633,00 din, sodna izterjava.

3. FIŠER Ferdo — čistilec litine, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 1 leta, pavšalna odškodnina 3.861,00 din, sodna izterjava.
4. PARADIŽ Vinko — brusilec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja v tozdu.
5. BRATUŠA Marjan — oblikovalec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
6. MIHELIĆ Rudolf — čistilec litine, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev, pavšalna odškodnina 2.392,40 din, sodna izterjava.
7. TRUP Franc — elektrozalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.727,20 din, plačal.
8. STROJNIK Stanislav — žarilec, vrgel šamotno opeko v kabino žerjava in razbil steklo, javni opomin, materialna škoda 2.632,90 din, sodna izterjava.
9. GOLOB Alojz — nabijalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.950,20 din, sodna izterjava.

TOZD VALJARNA

1. GOLOB Branko — valjavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.
2. CVIJETINOVIC Radislav — transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. REK Janko — II. valjavec, neopravičeno izostal z dela 17 dni, prenehanje delovnega razmerja v tozdu.
4. KOTNIK Pavel — II. valjavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
5. PODJAVORSEK Florjan — žarilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

TOZD KOVAČNICA

1. STEHARNIK Anton — plamenski čistilec, na delu se je opil in bil z dela odstranjen, javni opomin.
2. SMREČNIK Jože — rezalec na krožni žagi, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
3. KOVAČEVIĆ Rade — žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.
4. RACNIK Janez — pomočnik kovača, zamudil na delo 1 uro, javni opomin.
5. ZAJAMSEK Drago — pomočnik kovača, dvakrat predčasno zapustil delovno mesto, javni opomin.
6. GEROLD Silvo — čistilec polizdelkov, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.691,40 din, sodna izterjava.
7. ŠPENGER Zdravko — brusilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 784,00 din, sodna izterjava.
8. LESJAK Anton — žerjavovodja, odklonil delo — ni hotel razkladati ingotov, javni opomin.
9. LADINEK Vinko — poskušal odtujiti 1 zvitek izolacijske lepenke, javni opomin.

TOZD KALILNICA

1. KAMENIK Ludvik — kalilec, predčasno zapustil delo, neopravičeno izostal z dela 1 dan, neprimeren odnos do sodelavca, premestitev z dela kalilca na delo pomočnik kalilca za dobo 6 mesecev.

TOZD ORODJARNA

1. RATAJ Davorin — rezkalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.649,00 din, plačal.
2. SAMEC Roman — rezkalec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

TOZD STROJI IN DELI

1. DRETNIK Anton — transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 9 dni, prenehanje delovnega razmerja.
2. BURJA Zvonko — strugar, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev, pavšalna odškodnina 3.638,80 din, plačal.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI

1. PUŠNIK Maks III. — kalilec, zapustil dežurstvo v tozdu industrijski noži enkrat, javni opomin.
2. PARADIŽ Danilo — žagar, nevestno ravnal z družbeno lastnino, zlomil zatič na krožni žagi, javni opomin.

TOZD VZMETARNA

1. KUZMA Jože — pomočnik prebijača, neopravičeno izostal z dela 5

dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev.

TOZD TRO

1. HOLC Katarina — brusilka, neopravičeno izostala z dela 9 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 1 leta.
2. PRAPER Anton — rezkalec, zaradi malomarnosti povzročil izmet nožev, javni opomin, pavšalna odškodnina 2.776,80 din, plačal.
3. LESKOVEC Branko — brusilec, odtujil 10 nožev za slamoreznicu, javni opomin.
4. PETRIČ Miha — vrtalec, iz skladišča vzel 48 surovcev za izdelavo nožev, javni opomin.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

1. ČEVNIK Roman — brusilec, naredil izmetek, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.224,60 din, sodna izterjava.

SGV

1. KOLEŽNIK Milan — ključavničar, odklonil delo v podaljšanem delovnem času, javni opomin.
2. APSNER Franc — ključavničar, odklonil delo v podaljšanem delovnem času, javni opomin.
3. KORDEZ Silvo — ključavničar, odklanjal delo vzdrževanja na vakuumski napravi, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

TOZD TRANSPORT

1. KRAJNC Stefan — transportni delavec, bil vinjen na delu in z dela odstranjen, javni opomin.
2. KOS Zlatko — voznik traktorja, namesto traktorja samovoljno vozil tovorni avto, javni opomin.
3. KRAJNC Stefan — transportni delavec, užival alkohol med delom, izrazil pretep, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev.

TOZD KONTROLA KAKOVOSTI

1. GROBELNIK Martin — spektroskopik, prišel vinjen na delo in bil z dela odstranjen, javni opomin.

TOZD KOMERCIALA

1. POSAVEC-KOVAC Marko — skladiščni delavec, neopravičeno izostal z dela 7 dni, prenehanje delovnega razmerja.
2. KOTNIK Stanko — razkladalec, poskušal odtujiti motorno olje, javni opomin.
3. SPES Jože — pomožni delavec, poskušal odtujiti 4 brusne plošče, javni opomin.

DS KSZ

1. KOVAČEVIĆ Milan — vratar, prišel vinjen na delo, razgrajal in bil z dela odstranjen, javni opomin.
- Disciplinska komisija je izrekla še 15 opominov, 5 delavcev oprostila in 2 postopka ustavila.

Za pravno službo:
Sonja Slemnik

Kadrovska gibanja v decembru

Decembra je bilo v naši delovni organizaciji zaposlenih 5843 delavcev. V primerjavi z novembrom je število večje za 15 delavcev, kar je v glavnem posledica vrnitve delavcev iz JLA. Znotraj delovne organizacije je bilo 92 prerazporeditev.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA

Lupuh Roman, metalurški tehnik, Breznik Roman, elektrotehnik — iz JLA; Ban Anton, zidar, Skenderović Ahmet, zidar, Kobale Milan, NK delavec, Abdić Nurija, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

VALJARNA

Kalijundžić Kasim, VK trgovec — iz druge delovne organizacije.

KOVAČNICA

Piko Miroslav, kmetovalec — iz JLA.

STROJI IN DELI

Košeljnik Milan, prof., dipl. inž. strojništva — iz druge delovne organizacije; Polak Peter, strugar — študent ZR.

INDUSTRIJSKI NOŽI

Lakovšek Franjo, rezkalec — iz druge delovne organizacije.

REZALNO ORODJE

Janšek Stefan, strugar, Senica Roman, strojni ključavničar — iz JLA.

KOVINARSTVO LJUBNO

Robnik Ivan, strojni tehnik — iz JLA.

ARMATURE MUTA

Martini Branko, strugar, Mozgan Srečko, strugar — iz druge delovne organizacije.

ENERGIJA

Venek Friderik, ključavničar, Čepin Drago, vodovodni inštalater — iz druge delovne organizacije.

ETS

Kerbler Davorin, elektromehaničar — iz JLA.

SGV

Sljepčević Dragić, avtomehaničar, zasebni obrtnik.

RPT

Vavče Miran, strojni tehnik, Krajcar Radovan, strojni tehnik — iz JLA.

KONTROLA KAKOVOSTI

Časl Marjan, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

KOMERCIALA

Pečnik Duško, NK delavec, Hribnik Simon, NK delavec — prva zaposlitev.

DS KSZ

Nedeljković Mirjana, NK delavka — iz druge delovne organizacije;

Petrić Rudolfa, medicinska sestra — nezaposlena.

DS POSEBNE FINANČNE SLUŽBE

Knez Dragica, dipl. ekonomistka — študentka ZR.

DO TSD V USTANAVLJANJU

Gams Marko, strojni tehnik — iz JLA.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA

Pasarić Ivan, I. pomočnik topilca — sporazumno; Škrubej Jože, delovodja — invalidska upokojitev.

(Nadaljevanje na 28. strani)

Dusti so tu

(Nadaljevanje s 27. strani)

JEKLOLIVARNA

Potočnik Albin, čistilec garde-rob — invalidska upokojitev; Potočnik Stanko, livar — starostna upokojitev; Goričanec Stanko, ročni brusilec — samovoljna zapustitev dela.

VALJARNA

Arcet Dušan, transportni delavec — sporazumno; Tomažič Ivan, pomočnik žarilca — invalidska upokojitev;

KOVAČNICA

Račnik Jurij, čistilec polizdelkov — sporazumno.

VZMETARNA

Dren Alojz, strojni ravnalet vzmeti — invalidska upokojitev.

KOVINARSTVO LJUBNO

Pečovnik Ivan — odpoved delavca.

ARMATURE MUTA

Rek Stanislav, monter — umrl. ETS
Gostenčnik Ernest, stikalničar — invalidska upokojitev.

DRUŽBENI STANDARD

Močivnik Ema, natakarica — potek del. razmerja za določen čas.

SLOVO OD RUBRIKE »NAŠI UPOKOJENCI«

Odkar izhaja Informativni fužinar (letos oktobra bomo za beležili 20 let od izida prve številke), je bila v njem na zadnji strani zmeraj rubrika »Naši upokojenci«. Fotografija, datum začetka in konec dela v železarni, tozdr ali delovna skupnost.

Utemeljitev za rubriko je bila preprosta: poprečen človek silno redko vidi svojo sliko v časopisu, naj jo vsaj za slovo in spomin.

A je bilo zadnji čas upokojitev veliko, vedno več pa tudi prepovedi upokojencev, da slik ne pustijo objaviti. Vzroki: osebni, po katerih ne vprašujemo, in pogost posmeh v tozdr: ob- jestneži so risali na slike rogove, brade, in kdo ve, kaj še.

Takšnemu pobalinskemu norčevanju so se upokojenci hoteli ogniti in dajemo jim prav. Zato torej rubrike ni več.

Urednik

6. PUSTNA MAŠKARADA V KOTLJAH

bo letos na pustno soboto, 3. marca 1984, s pričetkom ob 14. uri na Rinskem vrelcu.

Vabimo vse, ki jih to veseli, da sodelujejo v maskah kot posamezniki ali skupine. Čim več nas bo, bolj bo prireditve uspele.

Vabimo tudi gledalce, da si maskarado ogledajo in si pravi čas priskrbijo vstopnice.

Vabi in podrobnejše informacije daje

Organizacijski odbor
pustne maskarade
Kotlje

Komisija za podeljevanje priznanj občine Ravne na Koroškem razpisuje

PRIZNANJA OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM ZA LETO 1983

S tem razpisom zbira predloge za podelitev priznanj za dosežene posebne uspehe trajnejšega pomena na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti, ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite in drugih področjih dela in življenja v občini Ravne na Koroškem. Priznanja se lahko podelijo posameznikom, skupinam ljudi, enotam obo- roženih sil SFRJ, organizacijam združenega dela, skupnostim, društ- vom, družbenopolitičnim organizacijam in organom.

Predloge za podelitev priznanj lahko podajo delovni ljudje in občani, skupščina občine in njeni organi, organizacija združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopoliti- čne organizacije ter druge organizacije, skupnosti in društva.

Pisne predloge je treba predložiti komisiji za podeljevanje pri- znanj občine Ravne na Koroškem do konca februarja 1984. Predlog mora vsebovati podatke predlaganega kandidata z utemeljitvijo us- pehov oziroma dela trajnejšega pomena.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj prisrčna hvala vsem sodelavcem varnostne službe za lepo darilo, ki mi bo v trajen spomin.
Jože Iršič

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem tozda Industrijski noži za darilo, obenem pa jim želim še mnogo delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Pavla Plemen

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega skrbnega moža in očeta ter dedka Andreja Stiplo- ška se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujem govorniku Planinskega društva Vinku Krevhu za poslovilne besede, sodelavcem špedici- je za darovani venec, Pihalnemu orke- stru Železarne Ravne, g. župniku za tople poslovilne besede in pevcem DU Prevalje za žalostinke.

Zalujoča: žena Marija in sin Stanko

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob prerani izgubi mo- je drage sestre Marice Vovk, rojene Kolar, darovali cvetje, izrazili sožalje, se od nje poslovili in jo pospremili na zadnji poti, iskrena hvala!

Brat Franc z ženo Lojzko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice Julijane Kamnik se iskreno zahvaljujem vsem sorodni- kom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ji bili dolga leta njene bolezn- i v pomoč.

Posebna zahvala dežurnim zdravni- kom, posebej dr. Oblakovi in patrona- žni sestri Berti, ki so jo zdravili in ji lajšali bolečine.

Zahvaljujem se vsem za darovano cvetje in vence ter za izraze sožalja in številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Hvala gospodu župniku za opravljene obred, tov. Roku Gorenšku za lep in ganljiv poslovilni govor, Karlu Po- lancu pa za pomoč pri pogrebu.

Hvaležne hčerke Lojzka, Julka in Lenčka z družinami in družina Kričej.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedija Alojza Pika se iskreno za- hvaljujem vsem, ki ste darovali cvet- je, kakorkoli drugače pomagali in soču- stvovali z nami.

Posebej hvala pevskega zboroma Vres in Šentanelski pavri za žalostinke ob odprtem grobu, tov. Močniku za poslovilne besede v imenu borcev za severno mejo in gospodu župniku za opavljen obred. Hvala tudi vsem dru- gim, ki so mu s številno udeležbo izra- zili spoštovanje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in brata Andreja Pan- dela se iskreno zahvaljujem vsem so- rodnikom, prijateljem in sosedom za izkazano sožalje in darovano cvetje. Zahvaljujem se vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujem sosedu Mališniku za poslovilne besede na domu in njegovo nesebično pomoč.

Hvala tudi sodelavcem Integrala Prevalje, osnovni šoli Juričevega Drej- čka in službi MR — TOZD RPT za izkazano pomoč in razumevanje. Po- sebej hvala č. g. župniku za tople be- sede in opravljeni obred ter Pihalne- mu orkestru ravenskih železarjev za odigrane žalostinke.

Žena Ana, sinovi Jani, Pepi in An- drej z družino in sestra Minka

Izdaja delavski svet Zele- zarne Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov. Ure- ja uredniški odbor: Jože Gruden, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Mi- klavc, Vladimir Novinšek.

Glavni in odgovorni ured- nik Marjan Kolar.

Telefon 861 131, int. 304.

Tiska CGP Večer, Maribor Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ št. 33/72) in mnenju sekre- tariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka.

Fotografije za to številko so pri- spevali: S. Jaš, F. Keber, A. Kri- vograd, F. Rotar, M. Potočnik, M. Vrečič, Z. Strgar in oddelek za informiranje.